

**Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ
(Домуллои Сурхиён)**

**ГУЛЧИН
АЗ ТИББИ МАВЛО
БА САД ДАРДҲО ДАВО**
(нашрии чорум ботағйироту иловаҳо)

Душанбе - 2012

ББК 53. 59 + 86. 38

М - 95

Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ «Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво», Душанбе; «Шарқи озод», 2012, 136 саҳ.

*Дардмандо, назари нек ба ин ганҷ намо,
Раста гардӣ зи ҳама дарду ғаму ранчу бало.
Мавлавӣ ранҷ кашиду маҷмаъи тиб навишт,
Рӯҳи покаш дастгират шаваду ёбӣ шифо.
Аз ту ихлосу зи даргоҳи Худо имдоде,
Гуфтаи Мавлавӣ гардад ба маризи ту даво.*

**Дар ин китоб ҳама рӯҳи авлиё ниҳон бошад,
Хонандаю дорандааш доим дар амон бошад.
Кас бо ихлос амал намояд ба ҳар як боб,
Раста гардад, зи ғаму дарду ранчу азоб.**

Муҳаммадрасул Иброҳимзода

ISBN $\frac{4702540201}{M(503) - 12}$ 2012

©М.Иброҳимзода, 2012

АЗ ГИРДОВАРАНДА, МУРАТТИБ ВА МУҲАҚҚИҚ САБАБҲОИ БЕМОРИ ВА САЛОМАТИИ ИНСОН

Аз рӯи таълимоти тибби ниёгон ва илми муосир дар рӯйи замин се мавҷудот арзи ҳистӣ дорад.

1. Ҷамод – ҷисҳои бечон.

2. Наботӣ – растаниҳо,

3. Ҳайвонӣ – ҷондорҳо.

Ин се мавҷудот аз унсурҳои чоргона, ки оташ, ҳаво, об ва хок мебошанд, бо ҳам таркиб ёфта ва омехта гаштаанд.

Ҳамаи ин се ҳастӣ, бо қудрати Худованд аз таъсири ситораҳо ва сайёраҳои ҳафтгона 1. Зухал; 2. Муштарӣ; 3. Миррих; 4. Шамс (офтоб); 5. Зӯхра; 6. Уторид; 7. Қамар (моҳ) бо мадади ситорагони собит пайдо шуданд, инкишоф меёбанд ва инқироз (нест) мегарданд. Таъсири онҳо ба Замин вобастааст.

ДАВРИ САЙЁРАҲО

Даври Қамар аз замони Ҳазрати Одам алайҳуссалом, то ин замон аст. Худованд Одам(а)-ро дар аввали даври Қамар офарид. Даври ҳар як кавкаби сайёра 7000 сол мебошад. Дар китоби «Бурҳон» ва «Сироч-ул-луғот» оварда шудааст: муаллиф гӯянд: Чун аз «Оини акбарӣ», дарёфта мешавад, ки то имсол, ки соли 1242 ҳиҷрии Қамарист (1825 мелодӣ), Одам(а)-ро 7170 соли шамсӣ гузаштааст. (То соли 2008 мелодӣ 7343 сол гузаштааст). Аз пайдоиши Одам(а), пас маълум мешавад, ки ҳоло даври Қамар не, балки даври Зухал аст. (Куввати Зухал сард ва хушки бисёр аст). Шаҳаншоҳи табибони ҷаҳон Ҳазрати Шайхурраис Абӯалӣ ибни Сино (р) гуфтааст:

Аз Қаъри гили сияҳ то авҷи Зухал,

Кардам ҳама мушқилоти гетиро ҳал.

Берун ҷастам, зи банди ҳар макру ҳиял,

Ҳар банд кушода шуд, магар банди ачал.

ТАЪСИРИ САЙЁРАҲО БА ҶИСМҲО

Ин ҳафт сайёра, дар баробари даври кавкаби 7000 - солаи худ, ҳокими мутлақи як соата, дар гардиши шабонарӯз ҳастанд ва

таъсири худро дар он соат ба ҷисмҳои заминӣ равона мекунад. Ҳар як Сайёра ба худ хос қуввати мизочбахш дорад. Пас маълум мегардад, ки тифлӣ дар ин соат тавалуд шуда миқози он сайёро ба худ мегирад ва ҳамин хел инкишоф ёфта ба воя мерасад.

1. Қуввати Зухал-сард ва хушки бисёр.
2. Қуввати Муштарӣ – гарм ва тари муътадил.
3. Қуввати Миррих гарм ва хушқӣ бисёр.
4. Қуввати Офтоб гарм ва хушқӣ муътадил.
5. Қуввати Зӯҳра – сард ва тари муътадил.
6. Қуввати Уторид – сард ва хушки бо ҳам омехта.
7. Қуввати Моҳ – сард ва тари муътадил.

Пас маълум мешавад, ки тифли дар соати ҳокимии Миррих таваллуд шуда бо миқози гарму хушқ, қоқинаи камгӯшт мебошад. Дар соати ҳокимии Зӯҳра баръакс фарбеҳи сергӯшт таваллуд шуда ба воя мерасад.

ТАҚДИРИ ИНСОН ДАР ИЛМИ НУҶУМ

Холики арзу само, Офарандаи мавҷудоти сегона, Ҳудованди Бахшандаву Меҳрубон тақдироти ин се мавҷудотро ба ин ҳафт сайёра вобаста кардааст.

Агар ҳар шахс донад, ки дар кадом соат, кадом рӯз, кадом сол Ҳудованд ӯро офаридааст, пас тахмин кардан мумкин аст, ки мизочи ӯ чи гуна аст, дар кадом фасл ба чи хел бемориҳо гирифта мешавад. Ӯ дорои ақли кул ва ё чузъ аст. Чанд сол умр мебинад, чанд сол беморӣ мекашад ва ба кадом мартаба мерасад ва ё ба чигуна ҳодисаҳо гирифта мегардад, ӯ хушбахтӣ ва бадбахтиро дар кадом синну сол дарёб мекунад, ки онро қазову қадар меноманд.

ФАРҶИ ТИББИ МАВЛАВӢ

Фарқ ин аст: 1. Забони дастхатҳои тиббии Мавлавӣ соддаю оммафаҳм аст. 2. Аксарияти давоҳо борҳо таҷриба шуда, садҳо беморон шифо ёфтанд. 3. Номи бисёр аз давоҳо дар луғот шарҳ дода шудааст ва он давоҳо дар табиати Тоҷикистон мавҷуд аст. 4. Тарзи табobati диабетӣ канд бо зиёда аз 40 намуд давоҳо дар ин тиб нишон дода шудааст, ки чандин маризони ин беморӣ шифо ёфтанд. 5. Аз рӯи ин тибнома чандин бемориҳои пӯст бе шавҳатии

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

марду зан, безурётӣ шифои комил ёфтаанд. 6. Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ Валӣ (Авлиё) буданд:

**Ҷар сухани Авлиё фармудае аз Худост,
Бар ҳама дарду алам ҳар нафаси ӯ давост.**

**Бузургони дин чӣ хунҳо хӯрдаанд,
То ки ин роҳро ба поён бурдаанд.
Эй писар, бархез вақти хоб нест,
Ҷамраҳон рафтанд, дар роҳ об нест.
Умр рафту пас ту дар хобӣ ҳанӯз,
Хезу рав шояд, ки дарёбӣ ҳанӯз.**

(Мавлави Балхӣ)

Дини мубини ислом дар тӯли зиёда аз 1400 соли арзи вучуд доштаниш, ба ҷаҳон нобиғаҳою аломаҳо ва ҳамадонҳоеро офарид, ки эшон поягузорони илму маърифати тамаддунҳои

Шарқу Ғарб гардидаанд, ки таърихи башарият гувоҳ аст. Хусусан, саҳми ниҳоят бузурги мардумони эронинажоди форсу тоҷикро қайд кардан ба маврид аст.

Ҷанӯз дар ибтидо Пайғомбари гиромӣ Ҷазрати Муҳаммад (с) ба асҳоби бузургвораш Салмони Форс (р) ишора карда гуфта буд:

Ба Худо савганд, ки агар имон (илму маърифат) дар ситораи Сурайё бошад, гурӯҳе аз мардумони Форс онро ба чанг меоваранд¹.

Хусусан, асарҳои бузурги илмию тиббии Шайхурраис Абӯалӣ ибни Синои тоҷик китоби рӯи мизи олимони Шарқу Ғарб ва умуман ҷаҳониён гардида буд, ки то ба имрӯз моҳияти худро аз даст наодоаст.

Мавзӯе, ки мо дар нашри китоби мазкур дастраси Шумо, хонандагони гиромӣ мекунем, зарраест аз осори ба боду яғмо рафтаи тиббии олим ва орифи бузурги нимаи дуввуми асри XIX ва нимаи аввали асри XX Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ бо таҳаллуси ифтихорию эҳтиромии «Домуллои Сурхиён» (1857-1939), ки номаш мебуданд, дар бар мегирад.

«Гулчин аз тибби Мавлавӣ» аз чор дастхати Ҷазрати Мавлавӣ Халифа Муҳаммадсолеҳ, бо таҳаллуси эҳтиромии Домуллои Сурхиён, дар тӯли солҳои зиёд, аз ҳуруфоти арабиасоси форсии тоҷикӣ, ба ҳуруфоти имрӯза, яъне кириллӣ баргардонида шуд.

Дар баргардонидан аз хуруфоти арабиасоси форсии тоҷикӣ ба хуруфоти кириллӣ Икромидин Иброҳимзода кӯмак расонид, ки ба эшон арзи сипос менамоем.

Аз Ҳазрати Мавлавӣ осори зиёде дар шакли дастхатҳои пароканда, оиди саргузашти аҷоибу ғароибӣ хеш дар мусофират: «Шарҳи ҳол», «Панднома» ва «Тибнома» то ба мо омада расидааст. Мутаассифона, бисёре аз ин дастхатҳо (баъзе саҳифаҳо ва бобҳо) аз тарафи шахсони номаълум бераҳмона канда гирифта шудааст ва баъзе варақҳо аз таъсири намӣ пӯсида нест шудааст ва ё онҳоро хонда намешавад.

Баъди аз чоп баромадану дастрас шудани китоби «Офтоби паси абрҳо ва ё Мавлавӣ Домуллои Сурхиён» бисёр одамони илмдӯсту фарҳангӣ, дастхату китоб ва хатҳои иршоди додаи Ҳазрати Мавлавиро оварда нишон доданд ва мо аз ин ганҷи бебаҳо хеле хуб истифода бурдем.

Дар ин дастхатҳои Ҳазрати Мавлавӣ, ки аз хазинаи тиббии ҳинду араб ва ҷунуи форс сарчашма мегирад, дар асоси таҷрибаҳои олимони тибби Ҳиндустон гирд оварда шуда, доир ба ҳар як мариз аз 7 то 50 намуди дорую даво ва тарзи табobati таҷрибашударо тавсия медиҳад. Мо барои мисол аз се то понздаҳ намуди давою дармонро барои маризон пешниҳод кардем.

Ҳазрати Мавлавӣ номи китобҳои бузурги тиббро дар ин дастхатҳо зикр намудааст, хусусан дар бораи маъхазҳои тиббӣ ба монанди «Тибби Юсуфӣ», «Муҳити аъзам», «Илоҷ-ул-амроз», «Тӯҳфат-ул-мӯъминин», «Кашф-ул-луғот», «Мунтахабот-ут-тиб», «Матлаъ-ул-умум», «Мизон-ут-тиб», «Маҷмаъ-ул-фунун», «Аҷоиб-ул-Махлуқот», «Қарободи Кабир» ва «Ал-Қонун»-и Шайхурраис Абӯалӣ ибни Сино бисёр мисолҳо овардааст. Дастхатҳои тиббии Мавлавӣ сирру асрори зиёде доранд. Дар он фазилату заковат, маҳорату фаросат ва каромату мартабаи бузургии ин валӣ (авлиё) пинҳон аст. Дастхатҳо сарвати нодиру бебаҳое мебошанд, ки дар тӯли даҳсолаҳо аз касофатӣ, нодонӣ ва ҷаҳолати баъзе инсонҳои хабиси дур аз олами илму маърифат, душманони мероси ниёғони хеш, дар ниқоби кормандони содиқӣ ҳизби коммунист, тӯфону бӯрони бадарғаю «тройка», ки амал мекарданд, дар даруни ғорҳои зерӣ сангҳо пинҳон монда, қисми зиёдаш пӯсида фано гардидаанд.

Ҳазрати Мавлавӣ дар дастхатҳои хеш таъкид карда мегӯянд:

- Табиби ҳозиқ барои ташхиси дурусти бемор ва таъйини давои муносиб, бояд 50 ҷиҳати муолиҷаро хеле хуб донад ва ба эътибор гирад.

- Тамоми доруҳои мавҷудаи тиббӣ зиёда аз сад сифат дорад (поқкунанда, бастакунанда, сутуранда, тарошанда, тамомкунанда, хотимадиҳанда, манъкунанда, пасгардонанда, часпанда, шахкунанда, афзояндаи қуввати пушти камар ва ғайраҳо) ва дар ҳар яки ин сифатҳо боз дараҷаҳои гуногуни ҳамин сифат ҳаст.

- Барои он ки табиб шахси беморро дуруст муайян кунад давои муносиби онро ёбад, бояд аз 50 то 70 ҷиҳати маризу давои онро дар асоси мизоҷ хуб доништа, баъд дорую даво тавсия кунад.

- Агар табиб мизоҷи беморро наомӯхтаю надоништа, дорую даво тавсия кунад, ин дорую даво ба ҷои фоида зарар меоварад.

Аз ҳуҷҷатҳои бо мӯҳр тасдиқшудаю китобу дастхатҳои мавҷудаи Мавлавӣ ҳамзамонаш маълум шуд, ки Мавлавӣ ба замми олими бузурги соҳаҳои фанҳои риёзиёт, нучум ва фалсафаю тиб, ҳамадон (энциклопедист) буданаш, ба дараҷаи баланди мақоми сӯфигӣ, яъне «Қутб» ва «Валӣ» (авлиё) расида будааст. Аз ҳамин лиҳоз ба ақидаи Ҳазрати Ҳоҷа Ҳофиз ва Ҳазрати Абӯалӣ ибни Сино, валӣ (авлиё) бо каромати хеш, ғайр аз марг ба дигар амроз шифоро аз даргоҳи Ҳақ Субҳона ва Таъоло меҳоҳад, Иншоаллоҳ бемор шифои комил меёбад.

Онон, ки хокро ба назар кимиё кунанд,

Оё бувад, ки гӯшаи чашме ба мо кунанд.

Дардам наҳуфта беҳ зи табибони муддаӣ,

Бошад, ки аз хазонаи ғайбам даво кунанд...

Хонандаи азизу гиромӣ, дорандаи имони комил, шифоро аз даргоҳи Худованди ломакон бо ихлоси бепоён метавон ҳосил кард.

Ба ихлос барҷӯ илоҷи мариз,

Нигаҳ дор худро зи ҳар гуна чиз.

Ҳама сирри амроз ин ҷо баён,

Дар ин киштаи Мавлавӣ Сурхиён.

Ки буд пайрави Луқмону Бӯалӣ,

Табибу муриди сиву як валӣ.

Валӣ дар назар хок кимиё кунад,

Худоро шабу рӯз пайдо кунад.

Бидонад ба ҳар дард чиҳо давост,

Кадомин намудаш ба дардат шифост.
Агар дардмандӣ, намо ихлос,
Зи ранҷу балоҳо бигардӣ халос.
Навишт ин суханро Муҳамадрасул,
Ки шояд ба дарде бигардад қабул.

ТАВАҶҶҮҲ, АЗ ТАҶРИБА

Ҳазрати Мавлавӣ фалсафаро (тасаввуфро) ба илми тиб мепайвандад ва мисолҳо меорад.

Дар осори орифона ва тиббии ӯ, инсон ҳам аз ҷиҳати аъзои бадан ва ҳам аз ҷиҳати рӯҳонӣ ба олам шабоҳати зиёде дорад ва аз ин рӯ, одам худро ҳамаҷиҳата тадқиқ намуда, дар бораи сохту таркиби коинот хулосаҳои мантиқӣ мебарорад. Масалан, устухони одам ба кӯҳҳо, рағу пайи ӯ ба дарёю ҷӯйбор, гӯшту пӯшташ ба замин, мағзи сараш ба фалакҳо, ниҳоят, ҷонаш ба рӯҳи Худованд шабеҳ аст. Инсон намунаи комили ҷаҳони офариниш ва пазирандаи олами ҳастист.

Чаҳор фасли олами кабирро ба пирию миёнсолӣ, тифлию ҷавонӣ монанд медонад. Инсону кайҳон, олами сағиру олами кабир заминаи таърихию монандии шайъӣ доранд. Агар дар олам заминро осмон бошад, дар одам аз ноф боло осмону аз он поён замин ва агар дар олам чор унсурро бинем, дар одам низ гӯш - хок, чашм - оташ, бинӣ-бод ва даҳон - об аст. Аз ҳамин лиҳоз, тағйиротҳои заминию кайҳонӣ ба ҷисми инсон таъсир расонда меистад. Садҳо нафар шоҳидони воқеӣ ёдоварӣ карда, шаҳодат медиҳанд, ки беморони ниҳоят вазнини мубталои маризиҳои гуногуни бедаворо дар тобутҳо бор карда, ба назди Ҳазрати Мавлавӣ мебурданд. Он Ҳазрат ба сӯи он беморон назар мекард ва ба маризи эшон давоҳо мефармуд, баъд аз андак вақт онҳо шифои комил ёфта, бо пойи худ ба макону манзилашон бармегаштанд.

БО ШАРОФАТИ РҮҲИ ВАЛӢ

Аз соли 2000 то ин ҷониб, бо мадади Маъбуд (Худо)-и Барҳақ ва шарофати рӯҳи поки Ҳазрати Мавлавӣ, дар асоси дастури дастхатҳои тиббии он ҳазрат беморонро, ки ба амрози гуногун гирифтанд буданду солҳо азият мекашиданд, табобат фармудам,

ки ҳамагон шифои комил ёфтанд.

Дар ибтидо барои таҷриба, дар асоси гуфтаҳои Ҳазрати Мавлавӣ барои бемориҳои пӯст аз давоҳои маъданӣ, набототӣ ва ҳайвонӣ дорую даво бо тарзи маҳлул, хока, марҳам, қавом ва ғайраҳо тайёр намудам.

Он дорую давоҳоро нахустин маротиба дар бемориҳои «нори форсӣ», намла, намаш, озах, шукуфаи хӯранда, насур, қутур, доғи кунҷитак санҷида дидам, ки кулли беморони ин амроз бо мадади Худованд шифои комил ёфтанд. (Алфози дурӯғ, торикии имон ва рӯсиёҳӣ дар назди Раҳмон аст). Баъд аз комёбии аввалин, ба табобатҳои мураккаби пӯст, ба монанди барас (пес) ва баҳақ таҷрибаҳо гузаронида истодаам. Бо дили пур гуфтаниям, ки Иншоаллоҳ ба комёбӣ ноил мегардам, зеро ки садҳо нафар беморонро аз ин мариз наҷот додам ва нафарони дигареро табобат карда истодаам, ки дар арафаи шифоёбист. Чандин нафар беморони гирифтори амрози безурётӣ, бешаҳватӣ, обилифаранҷ (сифилис), фолич (карахтии ними бадан ва қашавии рӯй), бемориҳои рӯҳӣ, ба монанди васвос, молихулиё, даҳшат, бемории бавосир (геморрой), саромос, ғалаёни хун (фишори баланди хун)-ро низ табобат намудам. Ғалаёни хунро дар фаслҳои баҳору тобистон ба воситаи қилоб аз санои маккӣ ва қушодани рағи қифол (хунгирӣ), ки хуни ифлоси савдоӣ дар ин рағ чамъ мешавад, табобат кардам.

Гуфтан ҷоиз аст, ки қилоб бо санои маккию (хунгирӣ) қушодани рағҳои қифолу барслиқ қоидаю тартиби ба худ хосеро дорад. Агар рафту қоидаю тартиби қилобу хунгириро кас надонад, ба ҷои фоида зарар меоварад. Дар асоси таҷрибаҳои исботшуда боварии комил ҳосил кардам, ки духтур ва ё табиб бе ташҳиси пурра ба амрози беморон даво фармояд, ҳеҷ натиҷае нахоҳад дод.

Агар шахсе бо мадади Худованд ва шарофати рӯҳи Ҳазрати Мавлавӣ шифо ёбад, худро аз хушбахттарин банди даргоҳи Ҳақ Субҳона Таъоло меҳисобам. Чунки Аллоҳ Таъоло гуфтааст: «Ҳар беҳтарини одамиён он аст, ки касе аз даст ва аз пой ва аз забони ӯ озор наёбад ва хубтарини одамиён он аст, ки аз вай манфиат гиранд» (Хайра ли-нос янфъа ли-нос). Дар нашри чорум иловаҳоро аз таҷрибаи тиббии худам овардаам.

Муҳаммадрасул Иброҳимзода.

Тел: 919-35-52-91; 919-56-19-03

**Бисмилоҳир раҳмонир раҳим
«Аллоҳума салли ғало Муҳаммадин ва
анзилуҳу манзилал муқаррабӣ ғиндака явмал
қиёматих»**

**Нусха аз «Насабнома»-и Халифа Муҳаммадсолеҳ
(Қадда Саллоҳу Сирраҳу Таъоло)
бо таҳаллуси «Домуллои Сурхиён»**

Амир шоҳи Мард (Ҳусайн) (728-806ҳ)
Симнон - Ҳамадон (Эрон)

Амир Оли Ҳасан (Баҳодур) – 86 сол умр дид. Эрон.
(Аз шаҷараю силсилаи Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ)

Халифа Аҳмади Заркамарӣ (мартабаи «Қутбӣ» дошт)
Зиёда аз 1000 шогирду мурид дошта, 89 сол умр
мебинад. Соли 773 ҳиҷрӣ бо ҳамроҳи Ҳазрати Мир
Сайид Алӣ аз Ҳамадон ба Хатлон ташриф овардааст)

Мир Шоҳмалики I – (81 сол умр дид, Хатлон) (муриди
Мирсайид Муҳаммад Нурбахш(795 – 869ҳ)

Ибни Мир Шоҳмалики II (78 сол умр дид, Хатлон)

Домулло Ёрҳусайн (75 сол умр дид, Хатлон)

↓

Домулло Ёрбек (44 сол умр дид, Хатлон)

↓

Домулло Латиф (79 сол умр дид, Хатлон)

↓

Домулло Шоҳабдулҳусайн (92 сол умр дид, Хатлон)

↓

Мир Саъдоншоҳ – (1115 -1208) (дар синни 44 солагиаш соли 1169 ҳиҷрӣ, яъне 1781 мелодӣ, бо сабаби низое, бо 200 нафар ақрабою муридон аз Хатлон фирор карда, ба водии Ҳисор омадааст)

↓

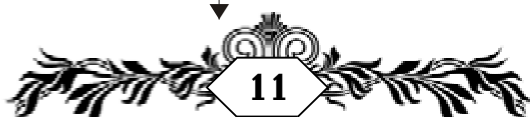
Домулло Абдураҳим (1145-1223х) Сайёд ва паҳлавони номдор, ҳамроҳи падар аз Хатлон омада, дар деҳаи Ниҳолдара вафот мекунад

↓

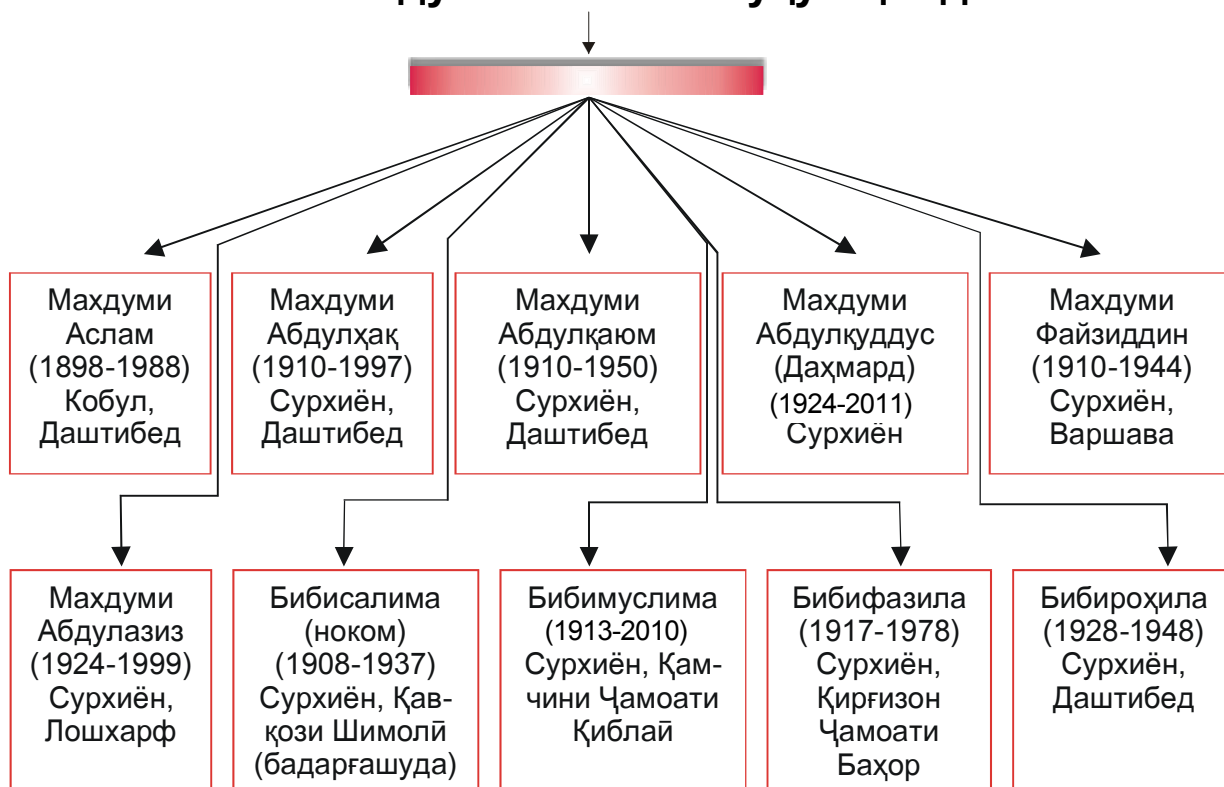
Домулло Муҳаммадшариф (1200 -1276 ҳиҷрӣ, 1822 - 1898 мелодӣ. Дар деҳаи Ниҳолдара ба олам омадааст ва зиёда аз 200 шогирдонро ба мартаба расонд ва дар деҳаи Қасамдараи ноҳияи Файзобод дар синни 76-солагӣ дунёро падруд гуфт)

↓

Ғаввоси баҳри маърифат, дурри дарёи ҳақиқат ва пешвои аҳли тариқат, «Қутб»- и даври замон Ҳазрати Халифа Муҳаммадсолеҳ, бо таҳаллуси ифтихории “Домуллои Сурхиён” (Қадда Саллоҳу Сирраҳу Таъоло), (1235 - 1317 ҳиҷрӣ, 1857 - 1939 мелодӣ, Ниҳолдара, Сурхиён)

Маҳдуми аъзам исмуҳу Аҳмад

ЭЗОҲ:

Фарди оқилу маънифаҳм, ин «Насабнома»-е, ки манзури Шумо гардонидаем, нусхаи аслаш дар айни ҳол дар дасти Маҳдуми Абдулмалик, фарзанди Маҳдуми Абдулҳақ дар деҳаи Даштибед маҳфуз аст. Сарчашмаи дигаре, ки ҳақиқати ин «Насабнома»-ро тасдиқ мекунад, ин китоби олим ва муҳаққиқ, доктор Муҳаммад Риёз, устои риштаи иқболшиносии Донишгоҳи Озоди аллома Иқбол дар шаҳри Исломободи Ҷумҳурии Исломии Покистон «Аҳволу осор ва ашъори Мирсайид Алии Ҷамадонӣ», Душанбе, Ирфон –1995 мебошад.

Оиди олиму орифи бузург будани Ҳазрати Мавлавӣ ҳафт ҳуҷҷат (хати иршод) дар баробари дастхату китобҳои нодири илмию дарсии он Ҳазрат мавҷуд аст, ки шаҳодати гуфтаҳои болоянд.

ШАРҲИ ҲОЛ

**Бо номи Худованди карими ҷамадон,
Бахшандаи зиндагию айёму ҷаҳон,**

**Ирсолгари чаҳор китоби фалакӣ,
Бифристави пайгамбари охиразамон.**

Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ ибни Муҳаммадшариф ибни Абдурахим ибни Мир Саъдоншоҳ ибни Шаҳобулҳусайн (р)... бо таҳаллуси ифтихории «Домуллои Сурхиён» соли 1857 дар деҳаи Ниҳолдара ҷамоати Ромит ноҳияи имрӯзаи Ваҳдат ба дунё омадааст.

Дар «Шаҷаранома»-ю «Насабнома»-и он ҳазрат (бо мӯҳр тасдиқ карда шудааст) нишон дода мешавад, ки дувоздаҳумин пушти Муҳаммадсолеҳ ба Амир Шоҳи Мард (728-806 ҳ) рафта мерасад. Амир Шоҳи Мард ва фарзанди ӯ Амир Оли Ҳасан зодагони шаҳрҳои Симнону Ҳамадони Эрон буданд.

Эшон аз шаҷараю силсилаи (авлодон) Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ мебошанд. Мавлавӣ маълумоти ибтидоиро то синни 10-солагӣ дар назди падар гирифт. Баъдтар дар назди Домулло Муҳаммадшариф, Домулло Назар ва Домулло Одина, ки олимони бузурги давру замон буданд, таълим мегирад. Ӯ бо дастури устодон озими шаҳри Кӯлоб мегардад ва оромгоҳи аҷдодаш, подшоҳи Мулки Маъонӣ, нобиғаи Машриқзамин, олим ва орифи бузург Мир Сайид Алии Ҳамадониро зиёрат карда, замоне дар он ҷо таваққуф мекунад. Як муддате бо ҳамроҳии дӯстони содиқаш Домулло Муҳаммадсалиму Домулло Абдукарим дар мадрасаҳои деҳаи Тевалайи назди шаҳри Кӯлоб илм меомӯзад. Бо тавсияи пири рӯхонияш, ҳазрати Сайид (хоб мебинад) дар синни ҳабдаҳсолагӣ, яъне баҳори соли 1874, савори аспи сафед дарёи Панҷро убура карда, воридаи кишвари Афғонистон мегардад.

Мавлавӣ бо кӯмаку дастгирии саховатмандтарин инсони давру замон Ҳоҷӣ Сулаймонбойи афғон аз баҳори соли 1874 то тирамоҳи соли 1878 дар мадрасаҳои шаҳрҳои Ҳирот, Қандаҳор ва Кобул таҳсили илм намуд.

Баъди таҳсили чорсола, бо тавсияи устодон роҳи маҳзани илму дониши ҳамонвақта кишвари афсонавии Ҳиндустонро пеш гирифта, ба воситаи шаҳрҳои Пешовару Лоҳур воридаи шаҳри Дехлӣ гардид.

Аз тирамоҳи соли 1878 то баҳори соли 1880 дар мадрасаҳои ин шаҳр таҳсили илм намуда, забонҳои арабию ҳиндӣ ва урдуро пурра аз худ менамояд. Баъди таҳсили дусола барои давом

додани илм кӯшиш менамояд, чунки шӯҳрати мадрасаҳои шаҳри Бамбай ва доираи илмҳои гуногуни динию дунявии он ба олам паҳн шуда буд.

Диққати Мавлавиро ин доираи илму адаб ба худ кашида, охирҳои баҳори соли 1880 бо иҷозати устодон роҳи Бамбайро пеш гирифта, дар тӯли 7 сол, яъне то соли 1887 дар ин шаҳри овозадор, илмҳои динию дунявиро аз қабилҳои риёзиёт, ҳандаса, ҷуғрофиё, нучум, таърих, кимия, табиӣёт, фалсафа, илоҳиёт ва тибро ба пуррагӣ аз худ менамояд. Дар шаҳри Бамбай аз хазинаи илми тибби оламшумули арабию ҳиндӣ бохабар гардида, ин илмро ба пуррагӣ аз худ намуд ва яке аз олимони бузурги соҳаи тиб мегардад.

Дар вақти таҳсил бо олимону шоирон ва нависандагони ҳинду араб, форсу турк, англису урду шиносӣ пайдо намуда, забонҳои зиёдеро аз бар менамояд.

Дар ин давра мустамликадорони англис сар то сари Ҳиндустонро забт намуда буданд ва дар шаҳри Лондони Британиёи Кабир ҷамъияти мусулмонон бо номи «Ихвон-ул-Муслимин», яъне «Бародарони Мусулмон» ташкил карда мешавад, ки ин ҷамъият то ҳол вуҷуд дорад. Бо тавсияи устодон ва супориши ин ташкилоту сафоратхонаи Британиёи Кабир аз ҳисоби донишҷӯёни болаёқат як гурӯҳи бистудунафара ташкил намуда, барои дуруст ба роҳ мондани кори ин ташкилот киштиеро омода намуданд.

Дар ин сафари нахустини баҳрӣ Мавлавӣ аз сирру асрор ва олами ҳайвоноту набототи баҳру уқёнус ва шаҳру бандарҳои калонтарини ҷаҳон шинос шуда, воридаи шаҳри Лондон мегардад. Ин сафари аҷоибу ғароиб, ки ба воситаи баҳрҳои Арабу Миёназамин ба уқёнуси Атлантика ба вуқӯъ пайваста буд, аз аввалҳои моҳи феврالی соли 1887 сар шуда, то охири моҳи июли ҳамон сол давом кард ва дар охири моҳи июли соли 1887 ба шаҳри Бамбай бар мегардад.

Худи Мавлавӣ нақл мекунад, ки устодашон ба 3 нафар шогирдонии беҳтарине, ки аз хоки Аморати Бухоро буданд, анҷоми сафар, аз қабилҳои либос, хӯрду хӯрок тайёр карда, ба 3 асп бор намуда, дар вақти гусел чунин маслиҳат доданд:

«Бо ин аспон то ба шаҳри Калкатта равед ва дар ин шаҳр қимати

асп хеле гарон аст. Аспҳоро дар он чо фурӯхта, ба оташароба (поезд) савор шуда, то ба шаҳри Дехлӣ равед ва дар Дехлӣ асп ниҳоят нархи арзон дорад, аз он чо асп харида савор шуда, ба воситаи Кашмир ба ватан равед».

Мавлавӣ бо маслиҳати устодаш соли 1887 воридаи шаҳри зебоманзару ҳамешабахори дунё Кашмир мешаванд.

Дар ин ҳангом хоби 13 сол пеш дидаашро, ки Ҳазрати Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ дар хобаш гуфта буд:

- Ту дар Кашмир ба мақсад мерасӣ!

Ба ёдаш омаду як қувваи ногаҳонӣ тамоми вучудаашро фаро гирифт. Дар шаҳри Кашмир Шамсулуламо Мир Ҳасан донишманди машҳури замон, ки ба дараҷаи олии унвони «Абдол», яъне авлиё расида буд, ба шогирдон таълим меод.

Касе, ки ба зиёрату шогирдии ин Ҳазрат меомад, ҳамчун имтиҳон пеш аз зиёрат бояд 12 рӯз рӯзаи Марям³ мегирифт.

Дар ин имтиҳони сангин аз ҳафтоду ду нафар зиёратгару муридшаванда ҳабдаҳ нафарашон ба сахтӣ тоб оварда, пӯсту устухон шуда, ба дидори Ҳазрат мушарраф гардиданд.

Ин зиёрат ба Мавлавӣ низ муяссар гардид. Баробари зиёрат намудан Ҳазрат ба чашмони Мавлавӣ бо диққат нигариста мегӯяд:

- Магар шумо аз хоки Амрати Бухоро нестед?

Мавлавӣ таъзим намуда мегӯяд:

- Бале, Ҳазратам.

Ҳазрат илова карда мегӯяд, ки агар аз он чо бошед, мазори пири аҳли Кашмир, Ҳазрати Мир Сайид Алии Ҳамадониро зиёрат кардаед?

Мавлавӣ мегӯяд:

- Бале ҳазратам. Ҳазрати Мир Ҳасан Абдол баъди каме таваққуф рост ба чашмони Мавлавӣ нигариста мегӯяд:

- Шумо, ки аз ватани пири аҳли Кашмир Ҳазрати Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ бошед, аввалин шуда, имрӯз Шуморо ба шогирдӣ қабул менамоем.

Мавлавӣ дар назди ин шахси бузург ҳафт зина, ҳафт водӣ ва ҳафт қуллаи тариқи илми сӯфияро аз бар менамояд.

Дар охир пираш донишу заковати баланди муридашро дарк карда мефармояд, ки дар самти шимолии Кашмир оромгоҳи машхуртарини авлиёи дунё дар тариқаи сӯфия, Ҳазрати Сайид

Зиёвул Абдоли Валиро зиёрат намуда, баъд ба назди ман биё, бо ту маслиҳате дорам.

Пас аз намози бомдоди рӯзи чаҳоршанбе ба гуфти устод амал карда, роҳи Мазорро пеш мегирад. Дар масофаи ним фарсах (4 км) дуртар аз шаҳр ба як мавзеи сабзу хуррам, ки дар фасли баҳор биҳиштро мемонд, дохил шуда, сӯи кӯҳпорае роҳ пеш мегирад. Дар талу теппаҳо гулҳо шукуфта, мурғони саҳро ғазалхонӣ мекарданд. Ин манзараи афсунгари Кашмир боғи Ирамро ба ёд меовард.

Мавлавӣ вақте ки вориди ғор мешавад, аҷоиботеро мебинад. Дар даромадгоҳи оромгоҳ хоначае мавҷуд буд ва марде зери пояш намаду кӯрпачае ва дар зери бағалаш болиште ба ними рост така карда, фақат калимаи «Аллоҳ»-ро хеле паст такрор мекард. Мӯйсараш овезон, то ба камар мезад, нохунҳои пойю дасташ чунон дароз шуда буд, ки тоб хӯрда ба кафи пою дастонаш медаромад, аз чашмонаш об ҷорӣ шуда, дар ҳар як 10-15 дақиқа қатрае ба замин мечакид. Осори оби дидааш чун ҷӯйча дар бари рухсори лоғараш намоён. Дар пеши болин косаи шире, дар атрофаш ду хизматгор рӯбу чин доранд. Он кас хеле лоғар буд, маълум гашт, ки ин мард 110-сола буда, яке аз шогирдони Сайид Зиёвул Абдоли Валӣ буда, баъди вафоти устодаш вазифаи мутавалиро иҷро мекардааст. Бо хаёли ҷамоли Ҳақ ба ин аҳвол меафтад, дигар парвои хӯрду хӯрок надошт, масту мадҳуши даргоҳи Ҳақ Таъоло буд. Мавлавӣ аз ин қудрати Офарандагори бузург дар аввал дар ҳайрат монда, дар охир ба вачд омада, дергоҳ ба даргоҳаш зор-зор гирифта, муноҷот менамояд ва баъдан бо чашмони аз гиря варамидаю хунафшон ба назди пири тариқаташ бармегардад.

Пири тариқат Ҳазрати Мир Ҳасан Абдол муриди содиқи баркамолашро рӯ ба рӯи худ шинонда, дергоҳ ба чашмонаш менигараду баъд сар ба пеш афканда, дуру дароз чун маллоҳ дар баҳри маърифати «Абдол»-и (авлиёгӣ) шино намуда, дараҷаи илму дониш ва маърифатнокии Мавлавиро дар замири қалбу нури чашмонаш хонда ва сар бардошта мегӯяд:

- Шумо қуллаи баланди илму донишро фатҳ кардед, акнун вақти бозгашт ба ватан шуд, зеро мувофиқи фармудаи Қуръони Маҷид тарки ватан ва падару модар гуноҳест азим дар назди

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

Худои бахшандаи меҳрубон. (*Иқтибос аз забони Мавлавӣ*).

Устоди бузургвор Мир Ҳасан Абдол ба номи амири Афғонистон Абдурахмонхон мактубе навишта таъкид мекунад, ки ин се нафар шогирдони ман ба қуллаи мурод расидаанд, метавонед, аз инҳо манфиате бигиред.

Абдурахмонхон додарзодаи Шералихон, ки соли 1869 ба Осиёи Миёна омада буд, моҳи июли соли 1880 ба Афғонистон баргашта, амири Афғонистон таъйин шуд ва 12 ноябри соли 1893 вафот кард.

Абдурахмонхон дар давраи салтанаташ дар шаҳри ҳамешабахору зеботарини дунё Кашмир бӯстонсарое дошт ва ҳар вақте ки дар Кашмир истироҳат мекард, ба зиёрати пири бузургвораи Ҳасан Абдол рафта, аз ӯ баҳраҳои рӯҳию маънавӣ мегирифт ва ба ин донишманди бузург таваҷҷӯҳи ниҳоят калону ихлоси самимӣ дошт.

Вақте ки Мавлавӣ бо ҳамсабақони худ ба роҳ баромаданд, дар саросари хоки Афғонистон касали даҳшатангези вабо паҳн шуда буд. Дар вақти сафар устоди меҳрубонашон дар кӯзачае об дода гуфта буд, ки ба хоки Афғонистон, ки наздик шудед ва бо касе, ки вохӯрӣ кардед, баъди салом дастатонро бо ин об шӯед ва рӯзе ҳазор маротиба ояти каримаро хонед: Бисмиллоҳир раҳмонир раҳим «Саломун қавлам мир раббир раҳим». Худи Мавлавӣ ҳикоят мекунад:

- Вақте ки ба сарҳади хоки Афғонистон наздик мешудем, мардуми афғон гурӯҳ-гурӯҳ кӯч баста, бо чорпоёнашон аз касали даҳшатангез ба тарафи Ҳиндустон мегурехтанд ва ба мо нидо карда мегуфтанд, ки эй мусофирон, магар шумо девона шудаед, ки ба Кобул меравед, ҳама халқи афғон аз ин дарди бедаво нобуд шуда истодааст. Мо, мусофирон бо дастури пири бузурги худ амал карда ба пеш ҳаракат мекардем ва ба шаҳри Кобул расида, мактуби устодро ба воситаи дарвозабон ба амир Абдурахмонхон расонидем.

Охири соли 1888 амири Афғонистон Абдурахмонхон баъди мутолиаи мактуби устоди бузург Мир Ҳасан Абдол, Мавлавӣ ва рафиқонашро қабул мекунад.

Амир Абдурахмонхон баъди аҳволпурсӣ ба Мавлавӣ ва рафиқонаш рӯ оварда мегӯяд:

- Ман имшаб хобе дидаам, ки се марде дар аспони сафед савор аз тарафи Машриқ омада, говони зиёдеро аз дарвозаҳои Кобул берун мекарданд. Мумкин таъбири хоби ман шумо бошед, ки номае аз назди пири ман, устои устодон ҷаноби ҳазрати Мир Ҳасан Абдол овардаед. Имрӯзҳо ҳазорон-ҳазор мардуми афғон аз дарди бедавои вабо ҷавтида истодаанд, шояд ба воситаи дуои Ҳазрати пирам ва қадами неки шумо, шогирдони устодам Худованди мушкулкушо тараҳҳуме намояд, ки ин дарди бедаво аз хоки Афғонистон берун шавад.

Дар чеҳраи Амир Абдурахмонхон осори ғаму андӯҳ намоён буд, фикраш парешон, гӯё дилашро гургҳо тала мекарданд, баъди чанде хомӯшӣ амир охи дардноке кашида бо ҳасрат гуфт:

- Имрӯзҳо якчанд бало ба сари халқи афғон омад, яке аз онҳо касалии вабо бошад, дигараш, зулму шиканҷаи кофирони англис, низоъҳои қабилаҳои афғон ва сеюмаш ин ки писари ягонаи ман вориси ояндаи салтанати Кобул Ҳабибуллохон ниҳоят бемори вазнин аст, табибони номдори афғон дар муолиҷаи Ҳабибуллохон оқиз мондаанд. Аз рӯи мактуби ҳазрати пирам огаҳ шудам, ки шумо ба замми чандин илмҳои динию дунявӣ дар илми тиб ҳамто надоред, бинобар ҳамин аз Шумо хоҳиш дорам, ки чанд муддате дар мадрасаҳои олиии Кобул таълими илми тиб кунед ва баъд ба шумо рухсати рафтан ба ватан медиҳам.

Амир каме таваққуф намуда, ба Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ ишора намуда мегӯяд:

- Шумо амирзода Ҳабибуллохонро як аз назар гузаронида бинед. Баъди се рӯз Шуморо қабул мекунам ва фикратонро мегӯед. Амир видоъ кард.

Амир Мавлавӣ ва рафиқонашро дар меҳмонхонаи дарбор ҷой мекунанд. Пас аз намози хуфтан хизматгори амир Мавлавиро ба назди амирзода Ҳабибуллохон мебаранд. Мавлавӣ қариб се

*Амир Абдурахмонхон
(солҳои ҳукмронияш 1880-1893)*

соат амирзодаро муоина намуда, давоҳо мефармояд ва посе аз шаб гузаштан ба назди рафиқонаш баргашта доир ба супориши амир Абдурахмонхон машварат мекунад.

Писари амакаш ҳоҷӣ Муҳаммадсалим ва Домулло Абдукарим ба гуфтаи амир розӣ нашуда, мегӯянд, ки амир ба шумо муроҷиат карда гуфт, на ба мо. Мо дар шаҳри Кобул истода наметавонем. Мо азми сафари Макка дорем, гуфта пеш аз бомдод раҳти сафар бастанд.

Баъди се рӯзи ваъдагӣ пас аз адои намози бомдод амир Мавлави ба таъоми чошт ҳамроҳи умарову вузаро даъват мекунад. Мавлавӣ баъди салому алайк дар чехраи амир як хурсандиеро ҳис мекунад. Аз гиреҳи ғаму андӯҳе, ки се рӯз пеш дар чехраи амир ҳувайдо буд, асаре намонда аст. Баъди таъоми чошт (саҳарӣ) амир бо як хурсандӣ ба Мавлавӣ ишора намуда гуфт:

- Эй муриди устои бузургворам! Рафиқонат кучоянд?

Мавлавӣ аз ҷой хеста бо одобона гуфт:

- Онҳо ба гуфти Шумо розӣ нашуданд ва гуфтаи Шуморо ҳам инкор накардаанд, зеро ки Шумо гуфта будед, ки то ман розӣ нашавам, ба ватан наравед. Онҳо ба гуфти Шумо амал намуда ба ватан нарафтанд ва азми зиёрати Макка карданд То ҳол аз замони ҳазрати пайғамбарамон касе, ки азми зиёрати хонаи Худо карда бошад, фарде садди роҳи ӯ шуда наметавонад ва инак, Ҷаноби Олӣ Шумо, ки ба ман муроҷиат кардед, ман дар хизмати Шумоям.

Амир каме табассум карда мегӯяд:

- Хоби се рӯз пеш дидаи ман таъбираш ба шумо рост баромад. Чӣ муждаи хубе, ки баъди табобатҳои фармудаи шумо ба амирзода Ҷабибуллохон муяссар шуд, ки шифо ёбад ва илова карда мегӯяд:

- Мавлавӣ, шогирди пири бузургворам! Аз имрӯз баъд ба шумо манзил ва хизматгор ҷудо карда мешавад. Шумо дар мадрасаҳои олии Кобул илми тиб ва дигар илме, ки мувофиқи

Амир Ҷабибуллохон

талаби ислом аст, қорӣ намоед ва инчунин худатон ҳам дарс гӯед!

Бо дастури амир Ҳазрати Мавлавӣ дар мадрасаҳои шаҳри Кобул ба таълими толибилмон машғул мешавад. Дарбориёни амир барои Мавлавӣ аз маркази шаҳр хонае ҷудо карда ва хизматгореро низ ба ӯ супурданд ва аз тамоми ашёю асбоби рӯзгор Мавлавиро таъмин намуданд.

Мавлавӣ аз соли 1889 то 1900 дар мадрасаҳои ин шаҳр таълими илм намуд. Дар ин айём Аллоҳ таъоло ба ӯ зиёрати хонаи Каъба ва оромгоҳи Ҳазрати Муҳаммад (саллалоҳу ʻалайҳи васаллам)-ро насиб гардонид. Дар ин давра муборизаи озодихоҳии халқи афғон бар зидди кофарони мустамликадорони англис рӯз то рӯз шиддат мегирад. Дар яке аз муборизаҳо бар зидди лашкари яроқноки англис бародари амир Абдурахмонхон ҳокими шаҳри Мазори Шариф амир Ҳайдар⁶ ба шаҳодат мерасад ва аз ӯ духтарчаи 9-солае бо номи Хонимҷон ятим мемонад. Амир Абдурахмонхон духтари бародари шаҳидашро ба тарбияи худ мегирад.

Хизматҳои Мавлавӣ ба амир хеле писанд омада буд. Аз ин лиҳоз рӯзе Амир ба Мавлавӣ муроҷиат карда мегӯяд, ки шумо ба қавлатон вафо карда, хоҳиши маро рад накардед ва боз амирзода Ҳабибуллохонро муолиҷа намудед. Акнун вақти он расидааст, ки ман ҳам ба шумо эҳсон намоям. Шумо 33 соли умри худро дар роҳи илму маърифат бахшидед. Акнун чӣ мешавад, ки шуморо хонадор кунем.

Мавлавӣ аз ҷой бархоста, ба амир изҳори сипос ва миннатдорӣ мекунад ва иброз медорад, ки ин хизмати ман нест. Ҳеч чиз аз дасти банда намеояд, ин аз ҷониби Худованд аст, ман сабабгори он шудам.

Баъди чанд муддате бо хоҳиши амир Абдурахмонхон Хонимҷонро ба никоҳи Мавлавӣ медароранд. Аз байн солҳо мегузарад. Баъди зиндагии хушу хурсандона баҳори соли 1898 аз завҷаи Мавлавӣ тифле ба олами ҳастӣ меояд, ки номашро Асламҷон мегузоранд.

Баъди таваллуди фарзанди нахустин меҳри ватани азишу муҳаббати самимии падару модар, ёди бародарон дили Мавлавиро ба ҷӯш оварда, тобистони соли 1900, ки дар ин давра ба ҷои амир Абдурахмонхон ба сари салтанати Кобул писари ӯ

амир Ҳабибуллохон омада буд, ҳамроҳи якчанд нафар шогирдони вафодораш, ба монанди Мулло Дилдори Кашмирӣ, Мулло Давлати афғон, Домулло Абдурахими Ёвонӣ ва дигарон ба ватан бармегарданд.

Дар шаҳри Кӯлоб чил шабонарӯз дар таваҷҷӯҳи рӯҳи пири рӯҳонияш Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ истода ва баъд ба зиёрати оромгоҳи Ҳазрати Мавлоно Яъқуби Чархӣ омада, якчанд рӯз таваққуф менамоянд.

Дар ин сафаре, ки аз синни 17-солагӣ бо дуои падару модар ба вуқӯъ пайваста буд, аз миён 27 сол сипарӣ гардид. Дар ин муддати тӯлонӣ падари бузургвораш дар орзуи дидори фарзанд аз олам даргузашт ва модари зораш аз гиряю ғами ҳичрони фарзанди ҷигарбанди беному нишонаш қариб буд, ки чашмони бинояш очиз шавад.

Роҳгузарон хабарро то ба деҳаи Ниҳолдара бурда меғӯянд, ки дар масҷиди Ҳазрати Мавлоно Яъқуби Чархӣ якчанд олимони бузург омадаанд, онҳо дар Ҳиндустону Афғонистон хонда, ба дараҷаи унвони олии «Мавлавӣ» расидаанд.

Модари зор ин хабарро шунида беқарор гардида, писарону ҳамдеҳагонро даъват намуда, ба онҳо меғӯяд:

- Писарони азизам, ману падаратон 27 сол муқаддам бародаратонро, ки номаш Муҳаммадсолеҳ буд, ба Бухорои Шариф дуо дода будем, то ҳол аз ӯ ҳеҷ хабаре нест. Худораҳмати илоҳӣ падаратон дар орзуи дидори бародаратон дунёи фониро падруд гуфт. Имрӯз ман фаҳмидам, ки чанд нафар олимони аз хоки Афғонистон омада, дар масҷиди Ҳазрати Мавлоно Яъқуби Чархӣ ба ибодати илоҳӣ машғуланд. Зуд рафта бинед, ки бародаратон ҳамроҳи онҳо набошад, зеро ки имшаб дар хобам падари бузургворатон ба ман Қуръонро бо ҷилдпӯши сабз ҳадя намуда чунин гуфт:

- «Ману ту аз фазилати ин Қуръон дар охират баҳра хоҳем гирифт» ва модар нишонаҳои бародари гумшударо ба бародарони ҳозирбуда чунин маънидод мекунад:

- Ҷавони тануманди миёнқад, чашмони калони осмонранг ва холи сабзе дар паси гардан дорад, шумо аз ин аломатҳо ўро мешиносед.

Бародаронаш Мулло Сайиду Мулло Яъқуб ва дигар хешони аз

деҳ буда дуои модари пирро гирифта, роҳи масҷиди Ҳазрати Мавлоноро пеш мегиранд. Аз дарвозаи масҷид ҳангоме мебароянд, ки мардум ба намози зӯҳр (пешин) саф кашида буданд. Баъд аз адои намоз шахсоне, ки ба зиёрати меҳмонон омада буданд, воридаи масҷид гардида, як-як бо меҳмонон вохӯрда, ба ҷойҳои худ менишастанд.

Диққати бародаронро эмоме, ки дар намоз пеш даромада, баъди намоз ба ҳар як саволи одамон дар асоси илму шариат ҷавоб меод, ҷалб намуд.

Дар пеши назари бародарон на ҷавони ҷусту чолоки 17-сола, балки марди тануманди миёнақад, риши гирди сиёҳ аҳён-аҳён торҳояш сафед (ё мошубиринҷ), чашмони зебои кабудӣ осмонӣ, абрӯвони дур-дур, пешонаи васеъ, дар тан камзули сабз ва дар сар кулоҳи афғонӣ, як нури зебое дар ҷабин дар рӯ ба рӯи бародарон меистод.

Дар ду тарафи ин шахс ду-се нафар ҷавоне ба ҳар як ҳаракату гуфтугузори он шахс гӯш дода, ба супориши ӯ кору гуфтор мекарданд. Сару либоси ин ҷавонон ба сару либоси мардуми таҳҷой кам монанд буд. Ду нафар ҷавони дигар, ки мӯи сип-сиёҳи мушкинашон аз зери саллаи сафеди ҳиндубанд баромада ба паси пушт партофта шуда буд, бештар диққати бародаронро ба худ ҷалб намуд, ки бо ҳайрат бо ҳам нигариста оҳиста-оҳиста пичиррос мезаданд:

- Мо бори нахуст марди мӯйсардорро дидем.

Дигаре пичиррос зада мегуфт:

- Дар ин ҷо бародари мо нест, биёед, ба деҳа меравем, инҳо ҳинду ё афғонанд. Бародарон дар ҳайрат монданд. Баъди чанде пас аз суханони Мавлавӣ бародари калонӣ Мулло Сайид ҷуръати суханронӣ карда мегӯяд:

- Узр тақсирам. Суоле дорем. Мо, бародарон аз роҳи дур омадаем. Аслу насаби Шумо аз кучост? Сониян, мо бародаре доштем, 27 сол муқаддам бо дуои волидайн барои омӯхтани илм ба тарафи Бухорои Шариф раҳсипор гашт, то ҳол аз ӯ ягон хабаре нест. Падари бузургворам дар ёди он кас аз олам чашм пӯшиданд ва модари меҳрубонам бошад қариб аст, ки дар ғами фарзанди ҷигарбанд чашмонаш очиз шавад. Оё Мавлавии бузургвор, Шумо бародари моро дар он мамлакатҳо надидаед?

Дар қиёфаи Мавлавӣ як дигаргуние ба вучуд омада ва дар чеҳраи чун моҳ зебояш арақи сарде пайдо шуду бо як ҳаяҷони ногаҳонӣ мепурсид:

- Исми бародаратон чист ва ӯ аз кучо буд?
- Номи бародарамон Муҳаммадсолеҳаст ва он кас аз деҳаи Ниҳолдара мебошад.

Баробари шунидани ин сухан Мавлавӣ аз ҷояш ҷаҳида, ашк аз чашмони кабудӣ осмониаш ҷорӣ мешавад ва ба истиқболи бародаронаш омада, онҳоро ба оғӯш мегирад. Дар ин ҳангом Мулло Сайид холи гардани Мавлавиро пайҳас мекунад, акнун боварии комил пайдо мекунад, ки ин олими бузург на ҳинду на афғон, тоҷики кӯҳистонӣ бародараш Муҳаммадсолеҳ будааст. Баъди чашмони аз ашк хунбори худро бо рӯймоле Мавлавӣ пок намуда, бо як оҳанги дарднок аз ҷигари бирёну қалби сӯзон ба ёди падари бузургвораш гирё - гирён мегӯяд:

- Оҳ, падари мушфиқ орзу доштам, ки баъди ин қадар сафари тӯлонӣ сар ба қадами мубораки Шумо монда, охири дуои Шуморо гирам ва қарзи фарзандиро ба ҷо орам, вале афсӯс, сад афсӯс, ки чунин нашуд. «Фалак дар чи хаёлу мо дар чи хаёл». Қарзи фарзандиро дар назди падар иҷро карда натавонистам. Мавлавӣ ба ҳамаи бародарон ва ҳамдеҳагон нидо карда мегӯяд:

- Бародарони азиз, ман ҳамин лаҳза ба зиёрати модари меҳрубонам қаъбаи имонам меравам. Аз шумо як хоҳиш дорам – аз омадани ман ба ӯ касе хабар нарасонед, мабодо хабар расонед, ман рафтано қатъ мекунам. Мабодо модар хабар ёбаду аз ҷояш ба истиқболи ман хезад, биллоҳ, заҳмати 27-солаи ман барбод хоҳад рафт. Бояд ман модари худро дар ҷои нишастии худаш зиёрат намоям, то ки ӯ барои ман шуда, аз ҷояш начунбад, гар бичунбад, осию ғарқи гуноҳ ва рӯйсиёҳи дунё мегардам.

Баъди ин вохӯрӣ Мавлавӣ ҳамроҳи бародарон ва ҳамдеҳагони худ ба зодгоҳаш, ба зиёрати модари чашминтизор равон мешаванд. Хабарии омадани Мавлавиро мардуми деҳаи Роҳати Калон шунда, пеш аз намози шом ба пешвози меҳмонон баромада, дар масҷиди ҷомеаи деҳа Мавлавӣ ва ҳамроҳонашонро меҳмон мекунонанд.

Баъди намози хуфтан қариб то нисфи шаб сӯҳбат дар масҷид давом кард. Аҳли деҳаи Роҳатӣ аз илму дониши Мавлавӣ баҳра

гирифта, ба вачд омаданд ва калоншавандагони деҳа ба хулосае омаданд, ки аз чунин донишманди бузург бояд баҳра бардошт ва бо худ машварат карданд. Яке аз одамони орифу доно ва давлатманди деҳаи Роҳатӣ Одинабой аз ҷой хеста ба Мавлавӣ мууроҷиат намуд:

- Ҳазрати Мавлавӣ! Ман аз номи мардуми Роҳатӣ аз Шумо як хоҳиш дорам. Мо аз Шумо умедворем, ки дар деҳаи мо мемонед. Зеро ки мардуми мо ба Шумо ниҳоят боварӣ ва ихлоси беандоза калон пайдо карданд ва мехоҳем, фарзандони мо аз нури илму маърифататон баҳрае бигиранд.

- Ман дар пеш қарзи калоне дорам, аввало, модари меҳрубонамро зиёрат намоям, сонӣ, баъди 40 рӯз ҷавобашро ба шумо мегӯям, - посух медиҳад.

Баъди адои намози бомдод Мавлавӣ бо ҳамроҳонаш роҳи деҳаи Ниҳолдараро пеш гирифта, байни намози асру шом ба деҳа мерасанд.

Мавлавӣ ба зиёрати модари меҳрубони чашминтизораш мушарраф мегардад. Сар ба пеши қудуми модари пир афканда, бо ашки равон, бо дили сӯзон дар ёду ғами падари бузургвораш соатҳо мегиряд ва аз модар барои интизориҳояш авф талабида дуои модарро мегирад ва дастони пурожанги модарро ба дидагонаш молида, гирён-гирён мегӯяд:

- Эй каъбаи дил, заҳматҳои 27-сола кашидаамро ба як шабона сари гаҳвора хестанат баробар намекунам, туй калиди ҷаннатам.

Модар сари писари на ҷавон, балки марди миёнсолеро сила карда, дар канор гирифта зор-зор мегиряд ва ба сухан шурӯъ карда мегӯяд:

- Худованд ба ман дар ивази орзую интизориҳои чандинсолакашидаам мукофоташро бо ин илму маърифати андӯхтаи ту бозгардонд. Пас аз маргам каломии Аллоҳро дар ҳаққи ману падари бузургворат тиловате мекунӣ, ҳамин буд орзуи ману падари раҳматият, одамони хушбахттарини дунё мо будем, ки Худованди таборак ва таъоло ба мо чунин фарзанди солехеро раво дид. Ҳазорон-ҳазор бор шукрат, эй Холиқи арзу само, - гӯён модар ба даргоҳи Аллоҳ таъоло арзи сипос карда, муноҷот менамуд. Баъди зиёрати модар Мавлавӣ рост роҳи оромгоҳи падарро пеш гирифт. Ў ба воситаи ағбаи кӯҳи Мазори Хоҷа

Абдулло вориди деҳаи Қасамдараи ноҳияи Файзобод мегардад, ки падари бузургвораи Домулло Муҳаммадшариф дар ин деҳа вазифаи имомию мактабдориро иҷро мекард ва дар ҳамин ҷо фаотида буд. Баъд аз зиёрати мазори падар ва хатми сураи «Мулк» ба фикр фуру рафта, гӯё бо рӯҳи поки падар аз сафархояш ҳисобот медод. Кам-кам ба бари рухсори зебоаш ашк ҷорӣ шуда, қатра-қатра аз бари риши гирди мошубиринҷаш ба домони камзӯли сабзаш мечакид.

Дар пеши чашмони Мавлавӣ давраи ҷавонияш ҷилвагар шуд. Ҷавони чусту чолок, ташнаи илму дониш, дар назди падар рост истода сар ба пеш афканда насиҳату дуои падарро бодикқат гӯш медиҳад Домулло Муҳаммадшариф ба писараш чунин насиҳатҳо карда буд:

- Писарам, ман медонам, ки ту ташнаи илму дониш ҳастӣ. Он қувваю зеҳни худододи ту маро низ дар ҳайрат мондааст, он донише, ки дар назди устодонат гирифтаӣ, туро қонеъ карда наметавонад, имрӯз, ки ту барои омӯхтани илму дониш аз ман дуо металабӣ, ман туро дуои хайре медиҳам.

Писари азизам, агар ман туро дар зиндагиам бинам, чӣ кори хубу хайре ва агар аҷал амон надиҳад, умедворам аз даргоҳи Худованди ломаконам, ки ту олими хубе мешавию дар ҳар як намоз ва дар сари мазорам бо оёте аз Каломи Маҷид рӯҳи маро шод мегардонӣ ва он илму маърифати андӯхтаатро ба ҳамватанонат меомӯзонӣ, илоҳо-гӯён даст бардошта мегӯяд:

- Холиқо, Қодиро, Парвардигори Кариму Раҳим, ман ин писарро ба Шумо амонат супоридам, умедворам, ки соҳиби илму маърифати исломӣ шуда, ба ватан сиҳату саломат баргашта, чароғи маърифатро дар ин диёри кӯхистони мо равшан намояд, омин, Аллоҳу акбар - гӯён даст ба рӯй кашиданд.

Бори охир писарро ба оғӯш кашада видоъ мекунад. Ин видои охирин буд, аммо эшон намедонистанд, ки аз ҳамин лаҳза аз дидори мубораки ҳамдигар абадӣ дар ин дунё маҳрум мешаванд. Боз ба ёд меорад:

- Баъди панҷ-шаш қадам задан Мавлавӣ ба пас нигариста мебинад, ки падар бо рӯймоли худ ашки чашмонашро тоза карда, гаштаю баргашта ба писари ҷавонаш бо ишораи лаб дуо медод. Дар ин лаҳза аз чашмони ӯ низ ашк ҷорӣ мешавад. Бале, ин ашк,

ашки ҷудой буд. Ӯ гирён-гирён роҳашро ба сӯи дунёи мақсуд давом медиҳад. Бори дигар мазори падари бузургвораширо зиёрат намуда, оёти каломи раббониро қироат карда, бо ҳамроҳонаш ба деҳа бармегардад. Чиҳил рӯз дар хизмати модар буд. Дар ин муддат деҳаи Ниҳолдара ба як тӯйхона табдил ёфта буд. Меҳмонони зиёде аз деҳаҳои дуру наздик ба зиёрати Мавлавӣ меомаданд.

Рӯзи чилум Одинабойи роҳатичӣ бо яке аз калоншавандагон ба деҳаи Ниҳолдара омада, бо Мавлавӣ ҳамсӯхбат шуда, ӯро розӣ кунонида, бо аҳли оила кӯч баста, ба деҳаи Роҳати Калон меоранд.

Баъди зиндагонии ҳафтсола Мавлавиро мардуми Роҳатӣ бо хушнудӣ ҷавоб медиҳанд, ӯ дар мадрасаи Сурхиён мударрисӣ мекунад. Аз рӯзе ки Мавлавӣ ба Сурхиён меояд, гӯё дар ин деҳа ҳар рӯз тӯй буд, донишҷӯён, донишмандон, беморон, корафтодагон ва ихлосмандон аз шаҳрҳои ноҳияҳои дуру наздик ба зиёрати Мавлавӣ омада, яке дуо мегирифтанд дигаре барои табобат ва саввумин донишу илм меомӯхт. Он шахсони сарватманд, ки барои зиёрат моле аз қабилҳои хӯроқа, чорво ва ғайраҳо меоварданд, Мавлавӣ намегузошт, ки ба хонааш биёранд, агар меоварданд ҳам, ӯ бароварда ба мадраса, ба ятимону бечорагон тақсим мекард. Овозаву шӯҳрати Мавлавӣ рӯз то рӯз зиёдтар паҳн мешуд ва ҳатто, то ба хоки Мовароуннаҳр меравад ва аз ҳамин сабаб, одамон пои бетаҳорат номи мубораки Мавлавиро аз рӯи эҳтиром ба забон намегирифтанд ва ӯ таҳаллуси «Домуллои Сурхиён»-ро гирифт, ки то имрӯз пиру ҷавон бо ин таҳаллус эҳтироми Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳро бо ҳисси иззату эҳтироми комил ботаҳорат ном мегиранд.

Ҳамин тариқ, зиндагӣ дар деҳаи Сурхиён пурҷӯшу хурӯш буд. Дар мадраса шогирдони зиёде аз шаҳрҳои дуру наздик омада, таҳсили илм мекарданд. Солҳои 1929-1939 дар сар то сари хоки собиқ Шӯравӣ бар зидди бою мулло, аҳли илму адаб муборизаи беамон мерафт, ки таърих гувоҳ аст.

Ҳазорон ҳазор олимону шоиронро бо баҳонаи душмани халқ ном бурда, ба бадарға мефиристонданд ва несту нобуд мекарданд, аммо дар ин вақт Мавлавӣ аз ҷояш намечунбид. Касе, ки бо дилу нияти бад, қасди Мавлавӣ мекард, Худованд ӯро ба болои азиме

гирифтор менамуд, ки ҳамагон шоҳиду назоратчи ин ҳодисаҳои аҷоиб буданд.

Акнун баъди таъқибу мубориза бар зидди бою мулло, чароғи илму маърифати исломӣ, бенур гаштаю дари мадрасаҳо баста, овози азон дигар аз масҷидҳо шунида намешуд, оҳанги зиндагии пурҷӯшу хурӯш, такрори оятҳои раббонӣ дар масҷиду мадрасаҳои Сурхиён хомӯш гашта буд. Шогирдони ташнаи илм ба монанди Домулло Насриддин, Домулло Ташриф, Домулло Наим, Домулло Гулмаҳмад, Домулло Давлати Дарвозӣ, Домулло Насруллои Қаротегинӣ ва Домулло Дилдор, ки ҳамроҳаш аз шаҳри Кашмир омада буд, аз таъқиби «Калтакдорони Сурх» деҳа ба деҳа, шаҳр ба шаҳр ва ба кӯҳу пуштаҳо гуреза шуда, азоби сангинеро аз сар мегузарониданд.

Ниҳоят, дар синни мубораки 82-солагӣ, яъне соли 1939 дар Сурхиён олими бузурги соҳаи «Чамъ-ул-улум», ҳамадон қутби замон, шоҳсутуни илму маърифати кӯҳистон Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ бо таҳаллуси Домуллои Сурхиён дунёи фониро абадӣ падруд гуфт.

Офтоби дурахшони паси абрҳои сиёҳи тираниҳод аз Машрик зухур карду дар Мағриб сучуд намуд. Дар он рӯзи пурғубори сиёҳу тира, гӯё аз осмон малак бориду аз замини кафида, одам баромада буд, ки деҳаи Сурхиён бо ҳама бузургияш мардуми видоқунандаро ғунҷонида наметавонист. Гӯё мурғон дар ҳаво, моҳиён аз дарё дар мотами авлиё менолиданду мегуфтанд: «Ҳамду санобар Худо, дуруд ба Мустафо(с).

- Алвидоъ, алвидоъ, эй авлиё! Дар назар турбати он ҳазратро фариштагон бар ҳаво мебурданд, гӯё сӯи само мебурданд. Турбат бо шитоб ғоиб шуд дар назар, мерафт бар зиёрати Пайғамбар.

Ҳама мардумон ҳам хурду ҳам калон менолиданду муноҷот мекарданд, ба даргоҳи Худои Ломакон.

Охир, авлиюллоҳ (қутбу абдолҳо) чароғи равшану сутуни дунёанд. Пас аз реҳлати авлиё нури маънавиёти дунёи башарӣ тираю сутуни маърифати ҷаҳонӣ бебақо мегардад.

Фардони дилогах ба даргоҳи Ҳақ таъоло муноҷот намуда, дуо мекунанд, ки ё бор Худоё, қутбу абдоли дигареро баҳри мо бифирист, то ки зи нури маърифати эшон дунёи тираниҳод равшану сутуни нимшикастаи он мустаҳкам гардад.

**Эй субҳ марав, ки шом хоҳад омад,
Торикии бардавом хоҳад омад.
Хуршед, ки тифли туст, аз ӯ магурез,
Бо ҷустани Зол он Сом хоҳад омад.**

**Ин умр мисоли корвон мегузарад,
Бо бонги чарас пурормон мегузарад.
Аз қофилаи ҳаёт, одам гофил,
Воқиф шуд агар, аз ин ҷаҳон мегузарад.**

Аз осори гаронбаҳои Мавлавӣ «Панднома», китобе бо номи «Ҷузъгир» ва ё «Шарҳи ҳол» оиди илмҳои гуногун, аҷоиботу ғароиботи дунё баҳс мекунад ва порчаҳои алоҳидаи парокандаи «Маснавиҳои ирфонӣ»-ю китоби дастнавис оиди илми тиб «Тибнома» (ташхисшиносӣ) боқӣ мондаасту халос.

Ҳодисаҳои солҳои 1929-1939-ро таърих гувоҳӣ медиҳад, ки ҷанги беамон бар зидди илму маърифати исломӣ эълон шуда буд, бисёре аз осори Мавлавӣ, ки ба тариқи дастнавис буд, дар зери сангу калф, ғору чоҳҳо нест шуда, то ба замони мо нарасид, зеро дар ин давра на чопхона буду на китобхона. То имрӯз порчаҳои китобҳои илмию бадеии Мавлавиро аз деҳаҳои Лошхарфу Сурхиён ёфтан мумкин аст. Зиёда аз ҳазорҳо китобҳо дар зери калфҳо монданд, ки чорвою ҳашаротҳо онҳоро хӯрда несту нобуд карданд. Дар деҳаи Лошхарф дар ҷоҳи Муллоёр зиёда аз панҷ ҳазор китобҳоро пинҳон карданд, ки дар натиҷа ба ҷоҳ об даромада, ин китобҳои нодир ба хокистар мубаддал гаштааст ва дар қатори ин китобҳо, дастхатҳои зиёди илмию бадеии худи Мавлавӣ низ буд, ки шоҳидону нигоҳдорандагони ин китобҳо бобои Абдусамад, бобои Раҷаб, мулло Солеҳ, бобои Гулӣ, Асо Сафар, бобои Саъдулло, ки зодагони деҳаҳои Лошхарфу Дараи Ҷамза, Сурхиёну Тӯдаи Насканд, шаҳодат дода, то ба ҳол бо ҳасрат чунин ҳодисаи шумро ёдоварӣ карда афсӯс меҳӯранд.

Дар айни ҳол зиёда аз ҳазор китобҳои илмию дарсӣ ва бадеии Мавлавӣ, ки бо заҳматҳои сангин аз кишварҳои Ҳиндустону Афғонистон оварда буд, дар сандуқҳои махсус дар хонаи Маҳдуми Сирочиддин, Маҳдуми Абдулҳафиз, Маҳдуми Абдулмалик,

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

Маҳдуми Неъматулло дар деҳаи Даштибеди Калони ноҳияи Ваҳдат маҳфузанд.

Ҳарчанд Мавлавиро ба ҷое набурда бошанд ҳам, осори гаронбаҳои ӯро бераҳмона несту нобуд карданд ва дар зерин сангу даруни ҷоҳо пӯсонда, фано карданд.

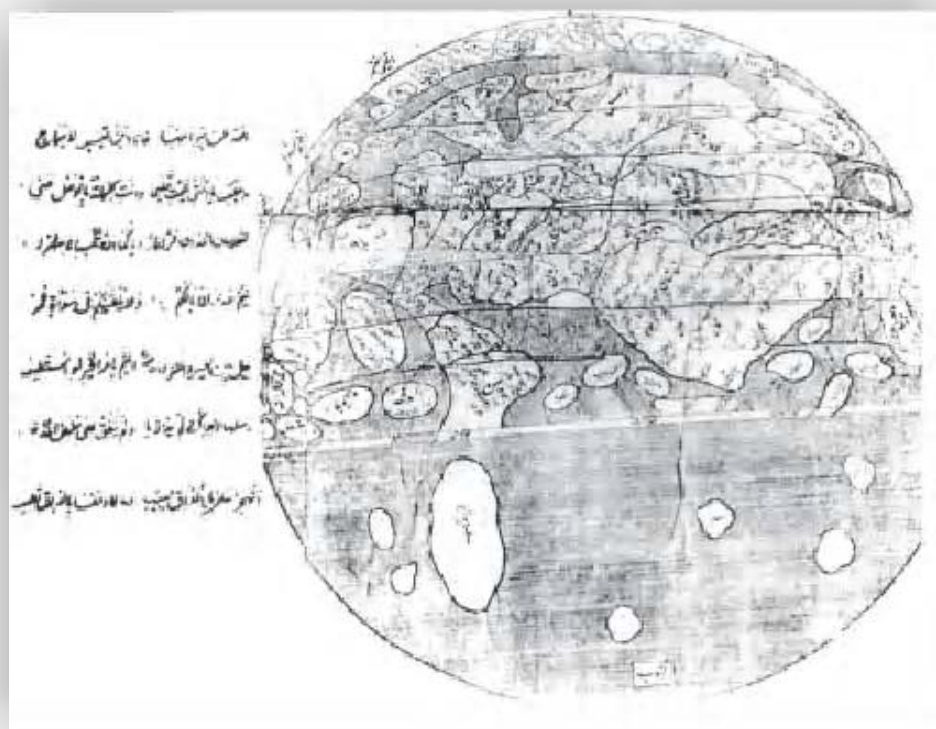
Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ қутби замон, шоҳсутуни илму маърифати кӯҳистон бо таҳаллуси эҳтиромии Домуллои Сурхиён, офтоби паси абрҳоро мемонд, ки бо ҳама илму маърифати андӯхтааш ба олами тираниҳоди давру замонаш нурфишонӣ карда натавонист. Дар ин хусус Ҳазрати Мавлавӣ бо таассуф мегӯяд:

- Дар давоми сафари 27-солаи хеш гирди ҷаҳонро гардидаам ва 10 000 фарсах (60 000 км) роҳро тай намуда, дар шаҳру кишварҳои бегона хорию зорӣ бисе умр ба сар бурдам. Аз олимону донишмандони номдори ҷаҳон улумро зара-зара дар қалбу хиради хеш захира намудам, вале афсӯс, сад афсӯс, ки он ганҷи андӯхтаамро ба халқи азизи кӯҳистони хеш ба пуррагӣ омӯзонда натавонистам ва онро бо худ ба хоки тира мебарам...

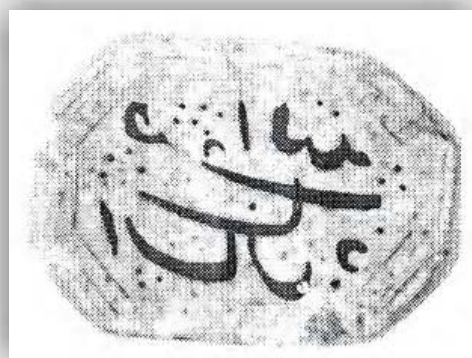
***Рӯзе, ки ҷудо зи банди гаҳвора шудем,
Дар ҷорсӯи ҳаёт овора шудем.
Дар оташи айём саропо сӯхтем,
Рафтем ба осмону истора шудем.***

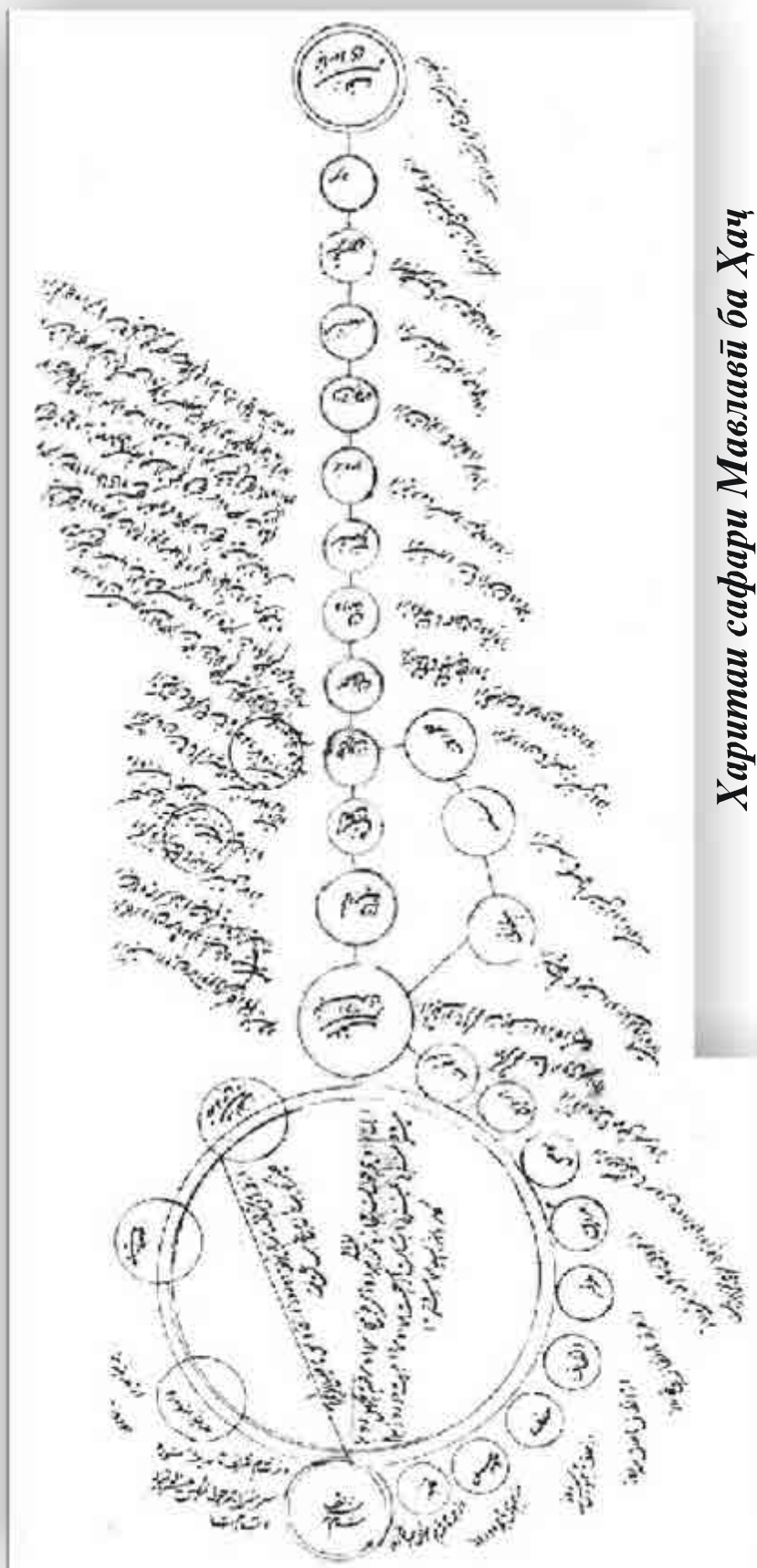

Харитаи сиёсии ҷаҳон аз нигоҳи Мавлавӣ, ки ба толибилмон дар мадрасаҳои Кобулу Сурхиён таълим меод.

*Мӯҳри Ҳоҷӣ Домулло Муҳаммадшариф
нахустустоди Мавлавӣ*

Харитаи сафари Маълавӣ ба Ҳаҷ

(Дар ин нақша, ки бо дастии худӣ Маълавӣ тартиб дода шудааст, аз як шаҳр то шаҳри дигар чандрӯза роҳ будан, роҳи биёбон, кӯҳсор, ҷангалзор ва чанд оби чоҳу ҷаиша буданро зикр карда шудааст ва аз манзил то Маккаю Мадина 132-рӯза роҳ буданро низ нишон додааст).

که در قان اسود نیز می باشد و پیش کثرت سودا یا ابتداء استفراغ سودا است و علاجه اش از اجزای
 سودا و تعدیل مزاج بر می آید که دانست شد علاج کبیر در ورم الطحال یعنی آماس کبیر و علا
 مت وی آن بود که چون دست بر موضعش فشارند در روزی که شود در با میه آماس کبیر اگر در دست
 عارض بریزن گهای هر چه پشه قابض با قوس کبیر است همین خورد که شود بر قان تو فطری ندرت فایض
 حفت قرص کبیر پوست پیچ کبیر درم زر او ندرت کبیر درم فلفل سفید فلفل سیاه فلفل کشت و فلفل
 سیاه از هر یک شش درم چهار کوفته و بیخته بسی درم سرکه که گند که چار درم اشق دران قل
 که در دهانند و در برشند و قرصها کنند و هر صباح یک مثقال در ده مثقال شربت کبیرین که مفتش
 در استخوانها سرکانت و دست مثقال عرق بادبانی یا آب بادبانی حل کرده میل نمایند و غذا خورد
 آب قنقیر که کبیر کشته الطحال یعنی باد سپرز علامت وی آنست که چون دست بر موضعش
 فشارند در دم شود و با میه چون باد سپرز شد دلت را ضاغط از باد شرا افراید غایط
 باید خوردی شربت دیناری را زان پیش که قوه تو کرد و ساقط حفت شربت دیناری
 در علاج درد معده مذکور شد علاج امراض امعاء و معار و ده و عدد امعاء شربت
 اول معاشخ عشره که طولش بمقدار دو اوزه آنکشت صاحب اوست و متصل است بقعر
 معده و او را حقیقت نزدیک معده که بواب گویند که منفذ می شود غایطه از معده بیرون
 او در بیم معاد حکیم که اکثر اوقات خالصت چهار انشی عطری بسیم معاد دقای که متصل است
 معاد حایم چهار معاد هور که اعوجاجات و کبیرها در دینت او را جز فرم واحد که پیچ معاد
 قولون که متصل است به معاد حایم و منفذش در سیم دفعه فضا است چشم معاد منقیم
 که از جانب فوق به معاد قولون متصل است مطلق اسهال خواه بیشتر همرا بودیم
 و خواه خلط دیگر رباعیه داری چو در اسهال مداوم که میاید از زیاد سرد خود را محفوظ
 از غسل بآب سرد هم دوری جوی باشد که نشت شود و صحت محفوظ اسهال صفراوی که پیچ بسیار
 می اجابت طبیعت که از صفرا بود علامتش زردی آنچه با اسهال دفع شود و تشنگی و بریزان
 در وقت رباعیه اسهال ترا که خور صفرا واقع بهتر ز شراب زردک نبود دافع از اسهال
 که بر رخ قنی داده خوری همزود برب زردک پشم نالغ حفت شربت زردک در علاج ضعف کبیر
 که نشت بیاید دانست که اسهال دموی نیز می باشد و آن منقیم می خورد بهر قسم که در وقت
 سطر بای گویند و علامتش آنست که اکثر در شب واقع شود مقدارش بسیار بود و خوی
 که در وقت سطر خوی گویند علامتش آنست که بیشتر در روز واقع شود و مقدارش بسیار بود و خوی
 و علاج مشترک میان هر قسم مذکور است که هر صاف پیچ مثقال تخم خرفه قنی داده شیره کشنده و پسته
 مثقال شربت منحل شیرین کره و لاله که یک مثقال انجبار نیم کوزه پیچ مثقال چوب الیاس

Намунаи дастхатҳои тиббии Мавлавӣ

ГУЛЧИН АЗ ТИББИ МАВЛО БА САД ДАРДҲО ДАВО

(Пешгуфтор аз Мавлавӣ)

Бисмилоҳир – раҳмонир – раҳим

Алҳамду лиллоҳи рабил оъламин вал оқибатуллил муттақин ва салоту ва салому аъло Расулиҳи Муҳаммадин ва олиҳи ва асҳобиҳи аҷмаъин

Аз бузургони мо-туқадам ва Ҳақимҳои қадим, аз Луқмони Ҳақим, аз Буқроти Ҳақим, аз Ҷолинуси Ҳақим, аз товуси Ҳақимон Шайхурраис Абӯалӣ ва аз ҷумла Ҳақимон мо-туқадам буда, эшонанд.

Ҳақ Таъоло, ҳар чизеро, ки офаридааст, бе ҳикмат наофаридааст. Ҳар дардеро давое ва ҳар ранҷеро шифое ва ҳар толиберо матлубе, ҳар мӯъминеро дарде ва ранҷе пайдо кунад. Дар ҳақиқат, Ҳақ Таъоло аз хазинаи худ даво мекунад ва лекин бандагонро сабаб кардааст ва Ҳақимон таҷрибаҳо кардаанд аз ҳар ашъе хосе (намуде, намуна) гирифтаанд ва хавоси (хосияти) ҳар ашъро ба назора овардаанд ва ҳама таҷрибаҳо маҷраб (исбот) шудааст. Бинобар ин Аллоҳ Таъоло гуфтааст: «Ҳар беҳтарини одамиён он аст, ки касе аз даст ва аз пой ва аз забони ӯ озор наёбад ва хубтарини одамиён он аст, ки аз вай манфиат гиранд».

Чунон ки гуфтаанд:

«Хайра ли-нос ман янфаъа ли-нос». Бидон, ки Ҳақимон рисолаҳо аз барои нафъи мардумон тасниф кардаанд, ки ҳар мӯъминеро, ки ҳоҷат афтода ва дармонда бошад, ба ин рисолаи мазкур назар кунад. Илло ба қадри ҳол истифода баранд, зеро ки ин рисола дар асоси таҷрибаҳои навину пайравии Ҳақимони номдори қадими ҳинду араб ва форсу юнон сарчашма гирифтааст. Аз рӯи лафзи арабию ҳиндӣ, форсию юнонӣ мураттаб шудааст, то ҳар дардманду хоҳишманд бихоҳад истифода барад.

Инсонҳои оқилу хирадманд, агар хоҳед, дарозумрию тандурустиро ба гуфтори Ҳақимон амал намоед, ба дурустӣ:

- Бихӯред, каму тозаи ҳаррӯзаи серғизо, баъди ҳазми ҳамаи

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
чизҳо.

- Нахӯред, бо меъдаи пуру туршу шӯр, то аз ғалаёни сафвро савдо нагардед, гирифтор ба амрози устухону дидаи бенур (кӯр).

- Сардмиҷозҳо бипарҳезед, аз ғизои сарди рутубатмиҷоз, ки аз таъсири балғам, гирифторат шавад, марази пӯсти беилоҷ.

- Агар хоҳӣ ҳамеша тандурустию нерӯи ҷавонӣ, ҳафтае як бор (маротиба) бо завҷаи худ бикун хонадорӣ. Агар ба ҷимою зино бикунӣ ба тезӣ одат, чун сағони канори роҳ бошӣ дар маломат, то хуни ғализро тоза созӣ аз сафвро савдою балғам, то ҷисмат гардад поку саломат.

- Раҳоии дигар аз хуни ғализи фасод, бояд бо нештар (корд ва ё асбоби махсуси хунгирӣ) рағи қифолро соле як бор кушод, то ки аз асирии сафвро балғаму савдо бишавӣ озод.

Аз таъсири балғаму савдо дар хун, коҳилию ҷоҳилӣ (асабонӣ), сустию бемадорӣ, хамёзаю хобнокӣ, сустию тезии ҷаҳиши набз (дил) ва ҳар як мариҷ падиҷ ояд.

Пас аз ҷилобу кушодани рағи қифол, Иншоаллоҳ, шифо ёбӣ то ба сари сол ва пас аз он такрор бикун ба ин мисол. Пеш аз он ки ба табобат пардозед, бояд дар аввал миҷози худ ва шахси мариҷро омӯзед, пас аз он ба ташхису дорую даво гузаред.

ФАСЛ

Бидон, ки Худои Таъоло оламро чаҳор фасл офаридааст. Баҳористон ва тобистон ва хазон ва зимистон. Ва одамро низ чаҳор табъ офаридааст, чунон чи димоғ гарм ва дилу ҷигар гарму хушк аст ва шуш сардтар аст, сар сард ва хушк аст, гурда мӯътадил. Ва одамиро чаҳор табъи дигар аст: хун, савдо, балғам ва сафро.

1. Хун гармтар аст, ҷойғаҳи ӯ ҷигар аст ва таъми ӯ ширин аст.

2. Сафро гарму хушк аст ва ҷойғаҳи ӯ заҳра (талха) аст ва таъми ӯ талх аст ва ранги ӯ зард аст.

3. Балғам сард ва тар аст, ҷойғаҳи ӯ шуш аст ва таъми ӯ шӯр аст.

4. Савдору таъмаш турш аст ва ҷойғаҳаш сар аст.

Бидон, ки таъми ширин аз хун аст, таъми талх аз сафро аст. Агар шӯр бувад, аз балғам аст ва агар турш бувад аз савдо аст.

- Аммо бидон, ки аз хун хезад таби гарм, гаронии андом, дарди

пушт ва дарди чигар, дарди сина, дарди шона ва дарди чашм.

- Ва илатҳое, ки аз сафро ӯориз шавад, дарди сар ва дарди шақиқ (дарди нимсара) ва хушкии даҳон, дарди гӯлу ва зардии рӯй ва таркидани лаб, рехтани мӯй ва сафед шудани мӯй ва таркидани дасту пой, талхии даҳон ва торикии чашм, ларзидани аъзо ва сустии андом ва шуш ва меъда ва дуруштии забон, сӯзиши қозиб ва душвор омадани оби манӣ ва дарди паҳлӯ, ин ҳама аз сафро бувад.

- Бидон, ки иллатҳое, ки аз балғам хезад, чун об рафтан аз даҳон, сафед шудани мӯй бевақт ва дарди саре, ки дар шаб бошад, дарди пой ва дарди фалаҷ ва газидани пушти пой, гармии меъда ва сурфа, ки балғам бидорад об аз чашм рафтан ва шабкӯрӣ низ ин аломатро дорост.

- Огаҳ бош, ки илатҳое, ки аз савдо хезад, аломаташ сиёҳу тирагии рангу рӯй, асабоният, фаромӯшхотирӣ, тарсу воҳима, дар хобу бедорӣ ба хаёл омадани ҳодисаҳои воҳиманокӯ даҳшатовар, тарсончакӣ, зиққию ғаму ғуссаи бесабаб, камҳаракатӣ, нобоварӣ, дарди сар, пойю даст, устухонҳои гардану пушту паҳлӯ ва камхобию хобнокӣ, нобоварию кундзехнӣ аст. Савдо сарчашмаи пайдоиши бемориҳои васвос, молихулё, фалаҷ ва кулли амрози асаб (асабонӣ) мебошад.

Ҳаби (ғалаба) сафро аз гармӣ:

Сархишт ҳафт мисқол бо ҳамроҳии шири гов тар карда монад, дар сабоҳ бихӯрад, дафъи зардоб кунад...

Махлисаи ҳаб аз барои дафъи хун:

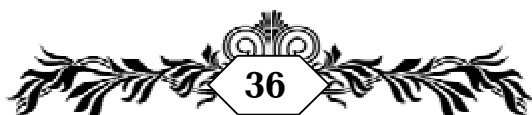
Тамри ҳиндӣ, олуи бухорӣ ҳар дуру тар карда, ба ношто бихӯранд ва ғусл кунанд, дафъи хун кунанд.

Ҳаб аз барои балғам:

Рондон, даргин, пайвани чинӣ, ҳалилаи зард, тухми гашқ ҳамаи онҳоро дар қанди сафед баробарвазн карда, чӯшонидани дар наҳор бихӯранд, худро дар эътидол бипӯшонанд ва дар як чо наистода, ҳаракат кунад, албатта хоб накунад, баъд аз як соат барандоз аз балғам халос шавад.

Раҳой аз савдо:

Истеъмоли як ё ду мисқол санои маккӣ дар наҳор ним соат пеш аз хӯрок, бо ҳамроҳии набот ва ё асалу маскаи говӣ аз 7 то 12 рӯз. Истеъмоли як мисқол қаланфури ҳиндӣ, рӯзе ду бор субҳу

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
шом, то ба 20 рӯз мудом. Кокутию чамелак низ чунин хосиятро дорост.

Барои раҳой аз хуни фасоди савдой, кушодани раги қифол (хуни нештар гирифтани) яке аз роҳҳои беҳтарин аст...

МИЗОҶ (МИҶОЗ)

Барои ҳар як фард суннат аст, ки мизоҷи хеш (худ)-ро дар ҳар фаслу синну сол омӯзад ва донад. Барои ҳукамо (табибон) фарз (қарз) аст, ки дар зинаи аввали ташхиси мариз, бояд аввал мизоҷи беморро кашф намуда, мувофиқи мизоҷ, ҷинсият, синну сол ва фасли сол мақоли зист даво бифармояд.

«Мизоҷ» - аз калимаи арабӣ гирифта шуда, маънои он дар форсӣ сиришт, ниҳод, табиат, хулқу хӯйи ҳар як инсон аст.

Мизоҷ иборат аз кайфиятест (гармӣ, сардӣ, тарӣ ва хушкӣ), ки бо воситаи омезиши аркон, чор модда, ки инсонро ҳайвон ва кулли рустаниҳои олам аз он таркиб ёфтаанд (феълҳои оташ, об, бод ва хок) дар бадани одамӣ таркиб меёбад. (Аз ҳамин лиҳоз мардум мегӯянд, ки фалон кас пурхашму оташин, фалон кас сабуку бодак ва фалон кас вазнину хокист, ки хулқу рафтори ҳар як фард ба мизоҷи ӯ вобаста аст). Ҳангоме ки қисмҳои аркон ба якдигар соида мешавад, кайфиятҳои зиддӣ, яке бо дигаре таъсир мекунад. Агар мизоҷ дар тариқи миёна кайфиятҳои зиддиятнок воқеъ шавад, чунин мизоҷро мӯътадили ҳақиқӣ меноманд. Ин хел мизоҷ дар хориҷ вуҷуд надорад, фақат ба тариқи фарз тасаввур карда мешавад. Мизоҷи одамӣ, ки дар мобайни кайфиятҳои мутазодда ба якдигар моил бошад, он ҳашт қисмат мешавад:

1. Фақат моил ба ҳарорат.
2. Фақат моил ба бурудат (сардӣ, хунукӣ).
3. Фақат моил ба рутубат (тарӣ).
4. Фақат моил ба юсубат (хушкӣ).
5. Моил ба ҳарорату юсубат.
6. Моил ба ҳарорату рутубат.
7. Моил ба рутубату юсубат.
8. Моил ба бурудату рутубат.

Аломатҳои мизоҷи одаме, ки бо воситаи онҳо шинохта мешаванд чунинанд: ҳангоми ламс (молиш) кардани бадани одам

ё дар вақти гирифтани набз (раги банди даст) агар гарм маҳсус (ҳис) шавад, мизоҷаш гарм аст, агар сард маҳсус шавад, мизоҷаш сард аст; агар баданаш камгӯшту сахт бошад, мизоҷаш хушк аст; агар нарм ва мулоим шавад, мизоҷаш тар аст; инак, мизоҷҳои мураккаб аз омезиши чаҳор мизоҷи мазкур ба амал меоянд, яъне агар дар ламс (молиш даст расондан) гармӣ ва сахтӣ ҳарду маҳсус шавад, мизоҷ гарму хушк аст; агар бадан камгӯшт ва аз он сардӣ маҳсус шавад, мизоҷи соҳибаш сарду хушк аст; вале агар сард ва мулоим маҳсус шавад, мизоҷи ӯ сарду тар аст.

Сабаби пайдоиши кулли маризҳои одамӣ аз вайрон шудани мизоҷҳо сарчашма мегирад. Барои мизоҷи вайроншударо ба ҳолати аввалааш баргардондан давою парҳез бояд кард. Давоҳояш:

1. Ҳар рӯз ду дирам (4,24 грамм) талхшувок (тахач)-ро дар об ҷӯшонда, он обро биёшоманд, Иншоаллоҳ, мизоҷи вайроншуда ислоҳ мешавад.

2. Агар миқдори як қирот (200 миллиграмм) кучаларо бихӯрад, мизоҷи бисёр сарди фосид (ифлос)-ро ба сӯи мизоҷи гарми сараи солеҳ табдил медиҳад (ин даво, хусусан кучала, ба бемориҳои шалдарду буғумдард давои хуб буда, барои зиёд кардани шаҳвати мардон фоидааш баробари фоидаи тиллост).

КУЧАЛА ЧИСТ ВА ОНРО ЧӢ ТАВР ИСТЕЪМОЛ МЕКУНАНД?

Кучала – ғурра (тухм)-и тугмашакли растание мебошад, ки дар кишвари Ҳиндустон, баъзан дар Афғонистон, мерӯяд. Кучаларо аз атторон (чарчинфурӯшон)-и ҳамаи бозорҳои шаҳру ноҳияҳои ҷумҳуриямон дастрас кардан мумкин аст. Дар аввал ду-се донаи кучаларо дар шири гов мечӯшонанд, баъди нарм шуданаш, бо корд нофаки онро ҷудо карда, мепартоянд, чунки нофак заҳр дорад. Баъд аз он бо корд ва ё бо сӯян онро майда, монанди нос карда, ба даҳон мепартоянд, аз болояш оби ҷӯшомадаро тез-тез нӯшида, бо либоси гарм ва дар хонаи гарм менишинанд, то арақ аз аъзои бадани бемор ҷорӣ шавад. Кучала ҷисми сахт дошта, таркибаш ба нохуни одамӣ монандӣ дорад (истеъмоли он ба одамони солхӯрдаи шаҳваташон гум шуда, давои хеле хубу

аълост). Ба диққати беморон расонда мешавад, ки баъди истеъмоли кучала таъомҳои сарду тар (чакаю дӯғу ҷурғот), туршу шӯру тезро истеъмол накунад ва дар шамолу ҳавои хунук нагарданд, то ки ба ҷойи фоида зарар мебинанд.

3. Шафтолуро бисёр истеъмол намоянд, мизочи савдоиро, ки хушк аст, тар мегардонад, пас асабонияти бемор барҳам меҳӯраду беҳ мешавад.

Хосияти давоҳо бо воситаи ранг, бӯй ва таъми онҳо муайян карда мешаванд.

ХОСИЯТИ ДАВОҲО АЗ РҶИИ РАНГ

Ранги сафед аксар ба сардӣ ва тарии мизочи даво далолат мекунад, бинобар хунукӣ қисми тарро сафед мегардонад. Ранги сиёҳ бо мартабаҳои худ ба сардӣ ва ё хушкии мизочи онҳо далолат мекунад, бинобар он сардӣ қисми хушкро сиёҳ мегардонад. Рағҳои хунгарди одамӣ баъзе моил ба сафедӣ, баъзе моил ба сурхӣ ва баъзе – ба зардӣ ва баъзе моил ба сиёҳӣ бошад. Модоме ки агар ранги даво моил ба сафедӣ бошад, табиат, яъне мизочи навъи он хунук мешавад. Агар ранги даво моил ба сиёҳӣ бошад, хушкии мизоҷ аз ҳамаи дигарҳояш дар он зиёдтар мебошад.

ХОСИЯТИ ДАВОҲО АЗ РҶИИ РОИҲА (БҶИ)

Ба воситаи бӯй дар бисёр ҳолатҳо кайфият ва мизочи давоҳои бӯйдор муайян карда мешавад. Фақат ба воситаи бӯйидан бидуни ҷашидан: Бӯйи тези шадид ба гармии мизочи он далолат мекунад ва бӯйи заиф ба сардӣ ва бӯйи мулоим ба эътидоли кайфияти он даво шохид аст, лекин ин қоида ба таъомҳо куллӣ нест.

ХОСИЯТИ ДАВОҲО АЗ РҶИИ ТАЪМ

Маҷмӯи таъомҳо аз нӯҳ намуд иборат аст: ҳарорат (тезтаъмӣ), марорат (талхӣ), мулуҳат (шӯрӣ), ҳумузат (туршӣ), уфусат (тундӣ), қубузат (гирондагӣ), дусумат (ҷарбнокӣ), ҳаловат (ширинӣ), тафоҳат (бетаъмӣ).

Таъми талифи тез – гарм, таъми турш – сард (хунук) мешавад, таъми ҷавҳорӣ агар талх бошад, гарм аст, таъми ширин низ гарм

аст, таъми шӯр низ гарм аст.

Дар баёни лабшӣ (захми зери забон, ки бар саратон (рак) монанд аст), ки тар ва хушк аст. Баъзеи ўро нар мегўянд ва баъзеи ўро модда мегўянд. Яъне агар дору хушк бошад, як бор дору кунӣ, беҳ шавад. Ва аммо тар ўро модда гўянд. Агар бипарҳезӣ, соз даво мекунад. Аз ин ҷиҳат ўро модда мегўянд, аломати он ин аст, ки шабҳо сурфа созад кўтоҳ-кўтоҳ, агар хезад, сараш бигардад ва чашмҳояш сиёҳ шавад. Чанд қадам роҳ равад, қуввати пояш намонад ва дӯш тиҳидан гирад ва дармонаш хушк шавад. Ҷамъи аъзо сиҳатӣ орад, ҳалқ ва даҳон ва лаби ў хушк шавад.

Давои ў он аст, ки хурўсро бихўрад ва талхаи бақар (гов) бихўрад, дафъ шавад. Агар мавҷуд нашавад, навдаи гули сурхи садбарги мағритӣ ва дигар бора ўро гули хор ҳам мегўянд ва ба се коса об ҷўшонанд, то се коса об як коса шавад ва шаб ўро дар ситора бимонад, дар наҳор бихўрад. Иншоаллоҳу Таъоло шифо ёбад. Ва агар тар бошад, бояд ки равғани гургро бихўрад ва агар набошад, попук бихўрад ва баъзе ўро ҳам пўдина мегўянд, ўро биҷўшонанд ва соф кунад, қувват диҳад. Аломати дигар ҳам дорад, ки рангаш таҳсир бувад ва дар зери забон. Одамоне доранд, ки ба акси забон дона-дона бар канорҳои забон мисоли арзан, ҷўворӣ ва майда бошад ва даҳон талх ва ё шӯр бошад, лабҳо хушк шуда, карахт мебанданд ва ба акси сиҳат ва беҳуд, бемор бошад. Бояд ҳамон рагро ба ақиқ ва ба сафоли чиннӣ ё ба ҳаб (хишт) бояд доғ кунад. Аммо беҳтар он аст, ки то хуни сиёҳ ва зардоб биравад зери забонаш донаи сир монад, ё он ки заҳраи бақар (гов), ки сард бар болои ранг монед.

Ё панҷ рӯз аз гӯшт ва равған ва намак парҳез кунед, фатир кунед ва моҳии бенамак бихўред. Оталаи сабусии бенамак хўред. Ва аз гӯшти асп ва аз гӯшти бузи пир ва аз гӯшти мурғ парҳез кунед ва аз равғани зағир парҳез кунед, то вақти тамом биравад ва баъд ҳар чизе, ки хоҳад бихўрад ва агар парҳез накунад, меҳнати ў зоеъ мешавад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ НАШУДАНИ ФАРЗАНД

Иллатҳои занона:

Ҳақимҳо гуфтаанд, ки аз даҳ ҷиҳат фарзанд намешавад:

Аввал раҳми ӯро бод гирифтааст.

Дуввум зардоб гирифтааст.

Саввум гӯшт гирифтааст.

Чаҳорум сари раҳм гашта бошад.

Панҷум нопокӣ аз ҳайз бошад.

Шашум аз макру ҷоду бошад.

Ҳафтум раҳм (бачадон) ноболиг бошад.

Ҳаштум найчаҳои раҳм (аз ифлосиҳо) маҳкам бошад.

Нӯҳум маҳбал (узви занона) пардаи рақт дошта бошад.

Даҳум мувофиқат накардани ҷинсҳо (хешони наздики ҳамхун).

Ҳар кадоме аломате дорад:

1. Агар аз бод бошад, вақти ҷимоъ сари ӯ дард мекунад. Давои ӯ ин аст, ки заҳраи модагови сиёҳ ва заҳраи мурғи сиёҳ ва заҳраи зоғи сиёҳ ва заҳраи мурғи обӣ ҳамаро ҷамъ карда, се рӯз шофа кунед, яъне бардоред, баъдаҳу шавҳар ҷимоъ кунад. Худо хоҳад бор гирад.

2. Агар зардоб гирифтааст, вақти ҷимоъ яқин паҳлӯи ӯ дард кунад ва пушти заъиф (зан) дард кунад, бояд, ки ҳалила ва балила ва бо ҷамъи арабӣ ҷамъ карда, тартиб дода, се рӯз бардорад, баъдаҳу шавҳараш ҷимоъ кунад. Худо хоҳад бор гирад.

3. Агар ӯро гӯшт гирифта бошад, вақти ҷимоъ миёни заъиф (зан) дард кунад. Давои ӯ он аст, ки заҳраи каргас ва заҳраи зоғи сиёҳ ва қаланфур ҷамъ карда, се рӯз бардорад. Худо хоҳад бор гирад.

4. Агар раҳмдон гашта бошад, шаҳватро гардонад. Давои ӯ ин аст, заҳраи гунҷишк ва заҳраи зоғи сиёҳ ва заҳраи рӯбоҳ бо ҳам омехта, се рӯз бардорад, ҳамон ҳолат дафъ шавад, Худо хоҳад бор гирад.

5. Агар сабаби бор нагирифтани нопокии ҳайз бошад, ҳамеша хун ҷорӣ бошад, пас дар ин маҳал зоеъ шавад бояд, ки пӯдина бо гӯшти фароштурук бихӯрад бишавад, ё нофи харгӯш бо хасиси (олот) ӯро дар соя хушк карда, бардорад. Ё хуни харгӯшро бихӯрад, Худо хоҳад бор гирад.

6. Асабро бо воситаи дуо ва маводҳои доругӣ ором кардан лозим аст.

7. Ноболиғ бошад; ғурраи ҳулбуро кӯфта бо равғани ғоз малҳам карда 7 рӯз аз тағ мебардорад (молиш, массаж).

8. Найчаҳои раҳм маҳкам бошад: 5гр. равғани моҳиро то ба 7 рӯз дохил мекунад ё равғани тухмо дохил мекунад.

9. Пардаи рақтро ҷарроҳӣ бояд кард.

10. Мувофиқат накардани ҷинсҳо, бояд аз ҳамдигар ҷудо шаванд.

ЭЗОҲ:

Беморони гиromӣ! Табобатро пас аз ташҳиси табиб гузаштан ва миқозатонро муайян кардан истифода баред!

Роҳҳои бордоршавии занон:

1. Қиёми ҷадворро рӯзе миқдори ҷав истеъмол мекунад ва дар равғани зайтун ҳал карда 7 рӯз шаб аз тағ мемоланд.
2. Баргу поя ва гули бӯйимодаронро ҷӯшонда 7 рӯз то миён мешинанд.
3. Баргу поя ва гули хайриро (ҷӯшонда) 10 рӯз то ноф дар он мешинанд.
4. Гулу решаи офтобпарастро ҷӯшонда 10 рӯз дар он мешинанд.
5. Саргини заргӯш (харгӯш)-ро бо хамиртуруш ва асал якҷоя малҳам карда дар болои пашми гӯсфанд гирифта се шаб ҷудо хоб карда аз тағ (тампун) мебардоранд.
6. Оиди бордоршавӣ 35 намуди табобати дигар аст. (Ба табиб мувоҷиат намоед)

Иллатҳои мардон:

Аввал ин ки шӯрапушт бошад.

Дувум нутфааш бодӣ, ё ки бод дошта бошад.

Саввум нутфааш хомак (норасид) бошад

Чаҳорум хуносо (дуҷинса) бошад.

Панҷум асабонӣ (аз ҷодӯ) бошад

Шашум узвҳои мардонро сардӣ пахш карда бошад.

Ҳафтум тухмдонҳо ноболиғ бошад.

Ҳаштум тумдонҳо дар пушти хичак бошад.

Нӯҳум ҳамхунӣ, яъне алоқаи чинсӣ бо хешони наздик.

Даҳум дар натиҷаи истеъмоли доруҳои кимиёвии шаҳватангезӣ давру замон, ки таҷрибаи тиббӣ исбот кардааст, ки аз истеъмоли зиёди доруҳои кимиёвӣ одамон шаҳвати худро гум кардаанд. (Оуди табобати ин даҳ намуд беморон метавонанд ба табиби ҳозиқ муроҷиат кунанд. Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд)

Аломатҳои ин шаш беморӣ аз пурсишу ташҳиси ҳарду чинс, яъне марду зан муайян карда мешавад. Баъди пурра муайян кардани ҳар як беморӣ аз давоҳои маъданӣ, ноботӣ (гиёҳӣ), ҳайвонӣ, бо тарзи тайёр кардани киём, моеъ (обакӣ) марҳам хока, ва бо роҳҳои хӯрдан, нӯшидан, молідан ва бастан истифода мешавад.

Эзоҳ: Барои муайян кардани беморӣ ба табибони ҳозиқ муроҷиат кунед, то ки аз давоҳои фармудаи эшон шифои комил ёбед. (Баъзе давоҳои ин бемориҳои мардона дар тибби Мавлавӣ махфӣ нигоҳ дошта мешавад, барои онки танҳо он давоҳоро табиби ҳақиқии гиёҳшинос тайёр карда метавонад, на ҳар кас).

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДОНИСТАНИ ИН АЙБ,

НАШУДАНИ ФАРЗАНД, АЗ МАРД БОШАД Ё АЗ ЗАН

Бигир, оби нутфаъи ҳардуро дар шиша ҷудо – ҷудо бимон бубин, ки кадоме аз онҳо зуд хушк мешавад.

Ҳар кадом зуд хушк шавад, айб аз вай бошад. Агар айб аз мард бошад, шошаи худро танг кунад, обдон, яъне фавқ ахлот, баъдаху бавл кунад. Ва агар айб аз зан бошад, аз ҳайз пок шавад, бояд, ки хуни харгӯш маъа якҷоя шуши ӯ хушк карда, майда куфта бо рағани гул шофа кунад ва ҳам бар тан бимолад. Баъдаху ҷимӯ кунад. Иншоаллоҳ бор гирад.

Агар авратеро роҳи захдони ӯ вайрон шуда бошад, фарзанд нашавад. Бояд, ки захираи мурғи обиро гирифта, ба бодом зам карда, ҳал карда, ба худ бардорад ва то ҳафт рӯз баъдаху ҷимӯ кунад. Агар Худо хоҳад, бор гирад. Навъи дигар агар авратеро

фарзанд нашавад, биёрад пораи заъфарон ва қаланфури ҳиндӣ ва заҳраи карк ва заҳраи зоғ ва заҳраи хурӯс ҳамаро ҳал карда, аз таг бардорад то ҳафт рӯз, баъд ҷимоъ кунад.

Агар аз фарҷи зан зардоб мерафта бошад, заҳраи мурғи хонагӣ ва заҳраи фароштурук ва заҳраи харгӯш ё самуқ ё ҳафт бурҷоқро зам карда, ҳафт рӯз шофа кунад, баъдаҳу ҷимоъ кунад. Худо хоҳад, фарзанд диҳад. Навъи дигар агар аврат шири аспро ба шакар зам карда шофа кунад, Худои Таъоло ӯро фарзанд диҳад. Навъи дигар агар занро фарзанд нашавад, бояд ҷое ки мард бавл кунад, зан ҳам он ҷо бавл кунад, агар аз ин рӯ ҷоду бошад, Худо хоҳад бор гирад. Навъи дигар агар авратеро фарзанд нашавад, бояд ки ҳафт шабонарӯз ду румъо ва устухони фил бо асал зам карда, ба худ бардорад, фарзанд шавад. Агар хурӯси сафедро гирифта бикушад ва заҳраи ӯро бихӯрад, фарзанд шавад. Агар заҳраи каркро бо оби бунафша зам карда хӯрад, фарзанд шавад. Агар нофи харгӯш маъа хасия (олот) ба соя хушк кунад, баъдаҳу шофа кунад, Худо хоҳад бор гирад. Агар саргини харгӯшро шофа кунад, ҳамин хосиятро дорад. Агар каллаи харгӯши нарро сӯхта бихӯрад, писар ёбад ва агар модаи ӯро бихӯрад, духтар ёбад. Агар як мисқол қаланфур ва як мисқол занҷабил ва як мисқол салсал ва як мисқол хулиёчон, ҳамаро кӯбад, таъоме, ки мехӯрад зам кунад ва агар об хӯрад шарбати фил - фил бихӯрад то чиҳил рӯз давомот кунад, Худо хоҳад фарзанд шавад. Агар дандони кӯдак аз ҳама аввал меафтада бошад, ӯро ба пим куфта бо худ дорад, фарзанд шавад. Агар хуни харгӯш маъа шуши ӯ майда карда бо равғани гул бар тан бимолад ва ҳам бардорад, Худо хоҳад фарзанд шавад.

Занҷое, ки бачадонашон тоб хӯрда бошад ва ё ҳайз набинанд, лӯбии сурхакро шабона дар оби ҷӯшомада тар карда, то пош хӯрданаш (майда) ҷӯшонад ва ба миқдори 100 грамм бе намак дар дили наҳор чил рӯз бихӯрад. Лӯбии сурхак бо ҳамин усул барои ҳама гуна мардуди безурёт давоӣ санҷида шудааст. Иншоаллоҳ, бор гиранд. Мардоне, ки нутфаашон хом, яъне норасид аст, бояд дар давоми шаш моҳ ҳар субҳ ва шом як мисқол (4.25 грамм) санои маккиро бо як пиёла шири гӯсфанд истеъмол кунанд, фарзанд меёбанд.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ МАЪЧУНОТЕ, КИ ШАҲВАТРО

ЗИЁДА КУНАД

Бидон, ки марде пеши Расул (с) омаду гуфт:

- Ё Расулulloҳ аз кадхудой мондаам, ҳайрон шудаам ва ҳеч илоҷ намеёбам.

Расул алайҳи салом ҳайрон шуданд, ногоҳ Ҷабраил (а) биёмаду гуфт:

- Ё Муҳаммад (с), ҳайрони ба он ки ҳар ки ин маъҷунаро (доруи омехта) таркиб карда бихӯрад, агар навад зан дошта бошад ҳамаро хушнуд гардонад ва қувват боқӣ монад.

Маъҷун ин асту Аллоҳ омили ҷамъии давост.

Занҷабил панҷ дирам, каланфур панҷ дирам, кандар панҷ дирам, бодиён панҷ дирам, бодиёни шаҳрӣ панҷ дирам, бобуна панҷ дирам, ҷивонӣ панҷ дирам, тухми карафш панҷ дирам, тухми кӯкнор панҷ дирам, чоқала панҷ дирам, зираи кирмонӣ панҷ дирам, даргин панҷ дирам, филфил панҷ дирам, шодақи ҳиндӣ панҷ дирам, хасбати тасмалаб панҷ дирам, зировақди гирд се дирам, ҷавзи ҳиндӣ даҳ дирам, бобуна панҷ дирам, ҷалғӯза панҷ дирам, шатранҷ панҷ дирам, даранҷи акрабо панҷ дирам, мавизи маъбод панҷ дирам, ховлиҷон ҳафт дирам, оқироқир даҳ дирам, овдахоба ду дирам, кабобаи чинӣ панҷ дирам, қанди пука панҷ дирам, асал ҳафтоду як дирам, ҷудо-ҷудо куфта сола кунад, кафзада, маъҷун якҷоя созад. Ба ин навъи таркиб додан дувоздаҳ ҳис карда, ҳар бегоҳ як ҳис бихӯрад. Агар панҷсад зан дошта бошад, хушнуд гардонад, боз қувват боқӣ монад. Агар мағзи сари гӯсфандро хушк кунад, ду мисқол қаланфур ва занҷабил, ду мисқол фофал (филфил), даҳ мисқол қанд ҳамаро ҷамъ карда, куфта маъҷун созад ҳар рӯз як дирам бихӯрад, навад занро хушнуд кунад. Навъи дигар агар заҳраи хурӯсро ба рони рости бандад, қувватро зиёда кунад, ҳарчанд муҷомаат кунад монда нашавад. Навъи дигар пиёзи сафед даҳ дона бо сир пора созаду бо равғани гов бирён кунад, кабӯтарбачаро (кушта) чанд пора карда ба вай зам кунад, об андохта бичӯшонад як каф нахуди сафед ва як каф лӯбиё куфта андозад, баъдаху ду дирам даргин ва ним дирам хулиёҷон зам кунад, қадре занҷабил дар вай ҳал кунад ва нон майда пора дозад,

бихӯрад қуввати азим пайдо кунад ва маниро зиёд кунад ва ба чашм қувват диҳад. Навъи дигар панҷ дирам нахуди бирёни покиза бо панҷ дирам шакар саривақти хуфтан бихӯрад, давомат кунад. Агар касе шалғамро пухта ба гӯшт зам карда бихӯрад, шаҳватро қавӣ кунад. Майнаи гӯсфанд ҳам шаҳватро зиёда кунад. Агар тухми турбро бо шакар зам карда бихӯрад, шаҳватро ғолиб кунад. Агар байзаи мурғро бисёр хӯрад, шаҳватро ғолиб кунад. Гӯшти кабӯтарбача ҳам шаҳватро ғолиб кунад. Агар тухми харбузаро бихӯрад, шаҳватро зиёд кунад. Агар сабзӣ ва шалғамро бо гӯшт зам карда бихӯрад шаҳватро ғолиб созад. Ва гӯшти уштур ҳам ҳамин амалро дорад ва анҷир низ ҳамин хосиятро дорад. Заҳраи гӯсфанд, қадре ангубин ба шири гӯсфанд зам карда, ба равғани гов бирён сохта, бар закар молад, қаввӣ гардад. Навъи дигар тухми сипанддона се дирам, ҳардал (горчиска) се дирам, сирко бо равған гарм карда ба закар молад сахт гардад.

Навъи дигар: Агар нестию сустии шаҳват аз сеҳру ҷоду (асабоният) бошад, бо воситаи каломи раббонӣ, яъне Қуръони исми Аъзам, пайдо ва қавӣ гардад...

Навъи дигар: Бо ёрии мозу ва устухони сӯхта валиёҷон хушк карда, ҳар кадоме як дирам бикӯбад, ончунон танг шавад, ки гӯё бикр ҳаст.

Навъи дигар: Бо ёрии дорчин ва қаламфури ҳиндӣ ва заъфарон ва оқирқирҳо ҳамроҳ карда, ба фарҷ бардорад танг ва гарм шавад.

Агар забони чуғзро дар миёни нон бимонӣ, ба каси бадкор бидиҳӣ, накӯкор шавад ва солеҳ гардад ва аз гуноҳон пушаймон шавад.

ДАР БОРАИ ТАБОБАТИ АЗ САРДӢ ПАЙДО ШУДАНИ УЗВХОИ ПЕШЧОӢ (ПРОСТАТА)

1. Кутаи равғани зағерро гарм карда 5-6 шаб аз муақад то пушти хичик мебандад тухмдонҳоро берун мегузored, зеро ки гармии зиёд ба тухмдонҳо зиён меоварад.
2. Қиёми ҷадвор ё қиёми парпиро рӯзе миқдори ҷав мехуред ва шаб дар равғани зайтун тар карда дохили маъқад мекунад.

3. Аз спирт, беҳи тиллоӣ, нафоки чормағз, кокутӣ, ҷимелак, бозбоз, асал ва шарбати сибр (алоэ) дар давоми 10-15 рӯз доруе тайёр кардан мумкин аст, ки баъди молидан ва нушидани он хунукзадагӣ (простата) иншоаллоҳ нест мешавад ва шаҳват пурра барқарор мегардад. (Завқро ба дараҷае меангезад, ки гуё шахс ҷавони 18-сола бошад).

ДАВОҲОИ ЗИЁДКУНАНДАИ ШАҲВАТ

- 1) 5гр. бобуна (ромашка)-ро дар 100 мл. об 15 дақиқа ҷӯшонда бо як қошуқча асал омехата карда, рӯзе ду маротиба 50мл. менӯшад.
- 2) 25гр. тухми зағерро дар 1мл. об 5 дақиқа меҷӯшонанд, як қошуқи калон асал, 2гр. мурчи куфтара бо ҳам омехата карда 7 саҳар дар шиками холӣ мехурад. (дар 7 рӯз, 7мл. мехӯрад), Иншоаллоҳ шаҳвати баргашта барқарор мегардад.
- 3) Санои маккиро бо набот кӯфта, ҳар саҳар 4.5гр. (як каф) бо 200мл. шири гӯсфанд (барраи пардошта) пайваста аз 3 то ба 6 моҳ бихурад ва шаб пеш аз хоб 200мл. шири нав дӯшидагии гӯсфандро бихӯрад. Иншоаллоҳ безурёт бошад базурёт шавад ва шаҳваташ доимо дар ғалаён мегардад ва хаста намешавад.
- 4) 1.5гр. хокаи кокутӣ, 10гр. хокаи тухми харбуза, 35гр. маскаи меш, 70гр. асали тоза ҳамаро бо ҳам омехта карда саҳар ё пеш аз хоб дар шиками холӣ дар 3 рӯз як маротиба дар давоми 24-30 рӯз мехӯрад, Иншоаллоҳ шаҳват пурра барқарор мегардад.
- 5) 0.5мл. об (шарбат)-и пиёзи сафедро дар 1мл. асали тоза меҷӯшонад, ҳамин ки оби пиёз хушк шуд, бо шитоб асалро мегирад, шаб пеш аз хоб ду қошуқ асалро лесида мехӯрад.
- 6) 7гр. равғани сиёҳдоноро бо 7гр. равғани зайтун омехта карда рӯзе як ё ду маротиба дар шиками холӣ мехурад.
- 7) Мағзи чормағз, бодоми ширин, писта, нахуди бирён, тутмавиз, аз ҳар кадом як пиёлагӣ гирифта куфта талқон (орд) мекунед ва рӯзе ним пиёла бо асалу маска истеъмол мекунед.

- 8) Гӯшти барра ва ё бузғолаи шашмоҳаро муҳарро пухта бо мурчу хирдил (гарчитса) пайваста хуранд, қувваи шаҳвонию рӯҳониро доимо дар як меъёр нигоҳ медорад.
- 9) Рӯзе аз 3 то 5 дона тухми хонагиро дар таги қур (хокистари таги дегдон) пухта бихурад, шаҳватро зиёд мекунад.
- 10) Моҳиро дар дегдон (танур) кабоб карда бихуранд.

Эзоҳ: Тарзи тайёр кардани беҳтарин давои зиёдкунанда ва ё ангезандаи шавҳат дар тибби Мавлавӣ махфист. Сабаб он ки одамон бо мақсадҳои нохуб ин давоҳоро тайер ва истифода мебаранд. Агар шахс аз ӯҳдаи тайер ва истифодаи даво набарояд, зарори рӯҳию ҷисмонӣ мебинад. Аз ҳамин сабаб, метавонед ба муҳаққиқи китоб муроҷиат намоед, то ки миҷозатонро донед ва тарзи тайёр кардани доруро фаҳмонад.

ФАСЛИ ДАВОИ ДАРДИ САР ВА ШАҚИҚА (ДАРДИ НИМСАРА)

Даво: Агар захраи говро ба татрон омехта ва сирко зам карда ба сар бимолад, дафъ шавад.

Агар шуши модагови сиёҳ ва шуши модагови зард, ҳар ду ро бо ҳам омехта куфта бо ҳамроҳӣ, бо орди ҷав карда, бар сар бимолад, дарди сарро дафъ кунад.

Навъи дигар: Заҳраи говро ба сар бимолад, нофеъ бошад, агар оби карафшро бихӯрад, нофеъ бошад. Агар сӯми модаговро сӯхта, хокистарашро бо рағани дунба зам карда, бар сар бимонад, беҳ шавад.

Навъи дигар: Агар санавбарро бар сар бимолад, нофеъ аст.

Навъи дигар: Исфандоб кашида, се рӯз ба наҳор бихӯрад, дарди сар, сулфа, дамкӯтаҳӣ ва рутубат, балғам ва дарди гӯшро суд намояд. Давои дигар: Агар оби гашниро бо гулобу сирко бақия карда, бар сар бимолад, дарди сар дафъ шавад. Бояд, ки пой дар оби гарм андозад, то се рӯз оби гарм бихӯрад, беҳтар бошад. Агар дарди сар аз гармӣ бошад, сандали сафед бимолад ва агар аз сардӣ бошад, сандали сурх бимолад, дафъ шавад.

ФАСЛ: ДАР БАЁНИ ДАВОИ ЧАШМ (ГУЛИ ЧАШМ, ПАРДАИ САФЕДИ ЧАШМ)

Ақсоми шофа ва анвои илоҷи шофа бисёр аст. Аз гули хори сафед ду мисқол гирифта, баъд аз он ки хушк шуд, тўтиё зам кунед ва салоя кунед, аз латадору гузаронед, баъдаҳу ба чашм кашед, мисли сурма ва ғутор ва торикӣ ва тирагӣ ва сафедии чашмро ба ҳам занад.

Чандоне ки гунҷишкбачагон дар он ғура ғабз хӯранд аз оби ғура берун набошад, зеро ки магас бар он нанишинад ва агар магас нишинад, кирм афтад ва бӯй гирад. Ва ғураобро резад ва бигузорад, ки магас нашинад ва холӣ намонад ва дар офтоб гузорад гўшти ӯ маҳро шавад ва бо ниҳол бо чиҳил рӯз бимонад. Баъдаҳу бо карбоси об нарасида соф кунад, дар табақи чинӣ гирифта ба об монад, ки нек ғализ шавад, мисли донаи санҷид тофта, дар офтоб хушк карда, нигоҳ дорад ҳар ҳоҷат шавад, ягон-ягон дар чашм бимолад ва сафеди хоҳ гарм ва сард ва нохунӣ ва сурхиро дафъ кунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ТОРИКИИ ЧАШМ ВА ХИРАГИИ ЧАШМ ВА ШАБКҶРӢ

Агар захраи бозро бо захраи кабк дар чашм кашад, чашмро рўшан кунад ва тирагӣ дафъ шавад. Агар оби пиёзро дар чашм кашад, чашм рўшан кунад ва тирагӣ дафъ шавад. Агар чашми гургро хушк карда, бо оби ғўрраи салоя карда дар чашм кашад, чашмро равшан кунад.

Навъи дигар: Агар хуни кабўтарбачаро дар соя хушк карда дар чашм кунад, торикӣ ва тирагии чашмро дафъ кунад. Агар гашниро бо гулоб соида дар чашм кашад, рўшан кунад. Агар захраи бузро хушк кунад, ба чашм кунад, рўшан кунад. Агар пудинаро бо гулоб дар чашм кашад, рўшан кунад. Агар тўтиёро дар чашм кашад, чашмро равшан кунад. Агар захраи кабкро дар чашм кашад, шабкўриро дигар кунад. Агар сурма дар чашм кашад, гўшти

зиёдати ро суд дорад. Агар касе шабкӯр бошад, исфандобро ба чашм кашад ва бимолад. Агар саргини гунҷишкро бо оби борон зам карда, ба чашм кашад, фоида дорад. Агар оби лолаи кӯҳиро дар чашм кашад, шабкӯриро бибарад. Агар саргини фароштурук бо сурма дар чашм кашад, рӯшан шавад. Агар байзаи гунҷишкро бо оби анор дар чашм кашад, шабкӯри дафъ кунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ САФЕДИИ ЧАШМ

Агар касеро дар чашм гул афтода бошад, бояд захраи уқобро дар чашм кашад, гул об рафтани ва сафедиро дафъ кунад, чашмро рӯшан кунад. Хурӯсро кушта хуни ўро дар чашм кашад, нофеъ аст. Захраи хорпуштро дар чашм кашад, сафедиро дафъ кунад. Агар хуни хурӯс ва захраи ўро хушк карда, дар чашм кашад, бо оби ғӯрраи салоя карда, сафедиро дафъ кунад. Агар кафки дарёро бо равғани пунбадона салоя карда, дар чашм кашад, сафедиро дафъ кунад. Агар ҷигари кафтарро сӯхта дар чашм хокистари ўро кашад, гар кӯр бошад, бино гардад, Иншоаллоҳ.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДАРДИ ЧАШМ

Агар хуни бузро хушк карда, дар чашм кашад, беҳ шавад. Агар ба шошаи гов чашмро бишӯед, дарди ўро таскин диҳад. Агар шири одамиро бо шакар салоя карда, дар чашм кашед беҳ шавад. Агар захраи бузро дар асал ҷӯшонда, дар чашм кашед, дардро муфид аст. Агар ба пешоби худ чашмро бишӯяд, беҳ шавад. Агар чашм аз бод дард кунад, бояд ки мағзи устахони гӯсфандро бимолад, беҳ шавад. Агар касеро дарди чашм аз бод бошад ва ғайра оби гашниз кашида дар чашм кашад, дардро дафъ кунад. Хуни кабӯтарбачаро дар чашм кашад, дардро даво кунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ БОДИ ВОСИЛ

Бояд равғани мурғ ва равғани батбар сӯхта гирифта бардорад, агар даҳсола бошад дафъ шавад. Навъи дигар, пӯсти кӯкнор бо пӯсти анори ширин куфта ба ду коса об ҷӯшонда, то як коса об бимонад, дар наҳор бихӯрад, дафъ шавад. Агар кӯдаке боди абла дошта бошад ва реш шуда бошад, бигир симоб ва алқ ва шохи

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

анзурут ва донаи шафтолуи талх ва мурдорсанг ва ҳино ва равған ҳамаро салоя карда бо равған омезад ва ба решҳо бимолад, беҳ шавад. Агар касеро даст ва пой шал бошад, равғани хирс бимолад ва дар офтоб нишинад беҳ шавад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ СЌЗОК ЗАҲМАТ МЕДОДА БОШАД

Бигир сархишт, мағзи олуча ба оби гашниз тар кунад, бихӯрад ва агар зан бошад ба фарҷ бардорад, беҳ шавад. Навъи дигар, бигир як мушт гандум, як мушт алпомодиён, як мушт ҷубомаз, як мушт биринҷ, як мушт гули пиёзпораи набот зам карда ба даруни кӯзаи об норасида як қадаҳ об андозад, ҳал карда, дар ситора монад, дар наҳор бихӯрад ва то ним рӯз чизе нахӯрад. Худо хоҳад нағз шавад. Агар касе малахро бо оташ сӯхта ба дуди ӯ худро бидорад, сӯзокро дафъ кунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДОҒИ КУНҶИТАК, КИ БА РЌЙИ ОДАМ МЕАФТАД

Агар доғ бисёр бошад сирро бо тухми турб ва асал зам карда, ба рӯй бимолад, доғи рӯйро дафъ кунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДАРДИ ДАНДОН Ё ДАҲОН ПУХТА БОШАД Ё ВАРАМ КАРДА БОШАД

Бояд, ки тӯтиёи хомро куфта, ба ҷигари гӯсфанд ба оташ гӯр карда, ба шир зам карда, ба даҳон бимоланд, беҳ шавад. Навъи дигар, анҷирро бо сирко ҷӯшонда ғарғара кунад, нофеъ аст. Агар касе зоки сафедро сӯхта ба равғани модагов зам карда гармогарм бар даҳон гирад, нофеъ аст. Агар занҷабилро сӯхта ба даҳон пошад, нофеъ аст. Агар дандон кабуд шуда бошад, дард кунад, сирро сӯхта бипошад. Агар гашнизро бо шири модагов ҷӯшонда ба даҳон гирад, дарди ӯро сокин кунад. Агар даҳони касе пухта бошад, барги сафедорро бо мавизи сиёҳ ҷӯшонда ба даҳон гирад, дарди ӯ сокин шавад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДАРДИ ШИКАМ ВА ТАШНАГӢ ВА РАФТАНИ ДАРУН

Бидон, ки исфағул сард ва хушк бувад, агар бирён карда бихӯред ба наҳор, дарди шикам, рафтани дарун ва ташнагиро фуру нишонад. Агар чӯбдоноро (чӯби каду) бичӯшонад, обашро бихӯрад, нофеъ аст. Навъи дигар, бо ёрии як каф пӯдина ва як каф орди тирамоҳӣ бехта тофта хуб бубезад ва бихӯрад, пиҳидани шикамро ва хунро дафъ кунад. Агар гӯшти хурӯсро бо намак чӯшонда бихӯрад, дарди шикамро дафъ кунад. Агар ширро пухта бихӯрад, дарди шикамро нофеъ аст. Агар аз шикам хун ё рим ояд ё дарунаш мерафта бошад, чигари говро бо оташ кабоб кунад ва бихӯрад нофеъ аст.

Агар авратеро бачааш хом афтад, бояд ки аз пӯсти гург ва кафтор андаке бар шикам бандад, ҳаргиз наафтад. Агар захраи кафторро ба чашм кашад, биноиро зиёда кунад.

ГУЛЧИНИ ДАВО

Байзаи лаклакро ба мӯй молад, мӯй сиёҳ гардад. Агар гӯшти лаклакро бихӯрад, муҳофизаро (зеҳн) зиёда кунад. Агар мурғи хонагиرو, ки ҳанӯз байза накарда бошад, гӯшти ӯро бихӯрад, ақли ӯро зиёда кунад ва овозро соф кунад. Агар мағзи сари хурӯсро, ки ҳанӯз бонакӣ накарда бошад, ӯро бо ҳамроҳии қанд бихӯрад, муҳофизаро зиёда кунад, зеҳнро равшан кунад. Агар аврат душвор таввалуд мекарда бошад, бояд ки захраи кӯршабпаракро дар фарҷ бимолад, бо осонӣ бизояд ва агар ӯро дар кабӯтархона дафн кунад кабӯтарон аз он хона ҷойи дигар нараванд ва агар ӯро дар сурохи мушон ниҳад, ҳамаи мушон аз он хона бираванд. Агар захраи фароштурукро дар бинӣ чаконад, мӯйи сар ва ришро сиёҳ кунад, бояд ки шир дар даҳон нигоҳ дорад, то дандони сиёҳ бигардад. Агар пасафкандаи шабпарак бо захраи гов биомезад ба мӯй бимолад дарҳол сиёҳ шавад. Сафоли шӯрро куфта бо сирко омехта ба гӯши кар ва хориши бадан ва ба ришу сар бимолад бисёр нофеъ аст. Шуши рӯбоҳро хушк карда, як мисқол бихӯрад тангии нафас, сулфа ва балғамро нофеъ аст. Агар хуни

харгушро бар шукуфа ва доғи кунҷитак бимолад, зоил гардад. Агар сари хурӯсро бар барас (песӣ) моланд беҳ шавад. Агар тоҷи хурӯсро бисӯзад, хокистарашро ба касе, ки ба ҷойяш бавл кунад бидиҳад, бавл накунад. Агар каждومي сиёхро хушк кунад, бар барас молад беҳ шавад. Агар хуни фохтакро ва хуни кабӯтари сиёҳ бар барас молад нофеъ аст, инчунин талхаи фил нофеъ аст. Агар захраи хорпуштро бар чашм кашад, сафедиро бибарад. Агар захраи гӯсфандро бо навшодир омехта, ба ҳар ҷо бимолад, мӯйро барзояд.

ХОСИЯТИ САНОИ МАККӢ

Аз ҳазрати пайғамбар Салаллоҳу алайҳи васаллам нақл аст, ки фармудаанд, ҳар ки се дирам санои маккиро бо асал бихӯрад, қувват ёбад ва агар бо шакар бихӯрад, ҳарорат ва талхиро фуру нишонад. Агар бо равғани гов бихӯрад андак шакар ҳамроҳ карда, ҳар рӯз бихӯрад, ба ҳеҷ илат гирифта нашавад ва доим сиҳат бошад ва агар бо маскаи говӣ бихӯрад, димоғро нарм ва тоза дорад ва хушкии дилро дур кунад ва касофатии ишкамро дафъ кунад. Ва агар бо дӯғ бихӯрад, ҷӣ миқдори захр дода бошанд, дафъ шавад. Агар бо шири гов бихӯрад, ранги ӯ сурх шавад ва синаро пок кунад ва агар бо шири гӯсфанд бихӯрад, мардиро қувват диҳад, ки агар бо сад зан наздикӣ кунад, ҳанӯз кам бошад. Агар бо шири шутур бихӯрад, доим хушҳол бошад. Агар бо оби хурмо бихӯрад, бӯйи даҳонро бубарад. Агар бо оби анор бихӯрад, дарди синаро гум кунад ва ҳеҷ илат ва беморӣ дар ӯ зоҳир нашавад ва агар бо шири мавиз бихӯрад, чашми ӯ доим рӯшан ва банур бошад. Агар бо шири лимӯ бихӯрад, дарди шикамро дур кунад. Агар бо шири занҷабил бихӯрад, табкуниро дур кунад.

Илатҳое, ки аз савдо хезад – туршии даҳон, шабкӯрӣ ва сӯзиши меъда, доғи рӯй, бӯйи даҳон, қуланҷ ва фаромушӣ ва фикрҳои беҳуда.

Агар хоҳӣ, ки сафроро сокин кунӣ, бигир ду анори туруш, ду анори ширин дона кун ва се сир гулоб бар вай ҳамроҳ кун бар болои баландӣ гузор, то шаб гузарад ва се рӯз ношто бихӯрад, сафро сокин шавад.

Доруи ҷилоб: Се мисқол рабуни чиниро куфта ва бехта бо оби

гарм бихӯрад, чилоб кунад. Манфиатҳои ислоҳ он аст, ки меъдаро ва тамоми баданро сабук кунад ва димоғро қавӣ ва пок гардонид ва чашро равшан гардонад ва шаҳватро зиёда гардонад.

Аввал бояд, ки ҳаби амоликро аз пӯст ҷудо сохта ба хирқа кураҳ кунанд, бо як коса шир ҷӯшонда, ки як пиёла шир боқӣ монад, лекин хирқи дору бастаро ба хубӣ, нигоҳ дорад, ки дар таҳти дегча рафта қарор нагирад. Дар миёнаи шир истад, ки дору хом намонад, агар хом монад, нафасро мегирад, бе муболиға эҳтиёт кунад. Баъд аз бехтан ҳаби малолик, ягон-ягон пора нахӯд як-ду пора мешавад дар миёни ӯ парда ҳаст, ӯро бо нӯги сӯзан бигирад ва агар нагирад, зарар дорад, баъд аз он ҳаби мулкро ва симоб ва гӯгирд ва андак рағани зарди говӣ ҳамроҳ карда салоҷа кунад, ки симоб гашта шавад. Баъд аз он доруҳои мазкурро ҳамроҳ карда боз салоҷа кунад, ки бо ҳам биёмезад, бисёр лат дода ғалулаҳо созад, мисли нахӯд. Баъдаҳу мувофиқи ҳоли ҳар одам нигоҳ карда бидиҳад ва ё се ё ҳафт бидиҳад, аз ин зиёда надидад, албатта, нағз шавад, бо мош, мақшар, бо рағани зарди бе намак, баъд аз ихроҷ кардан, то се рӯз туршӣ ва гӯшт нахӯрад, ки зарари кӯрӣ дорад.

Навӣ дигар: Оби анори ширин як пиёлаи калон, миқдори ду қошуқ гулоб, понздаҳ мисқол ширхишт, фалус панҷ мисқол, ҳамаро ҳамроҳ карда ба вақти наҳор биёшонад баъд аз хӯрдан то ним рӯз сабр бояд кард, баъд аз пешин гӯшти ҷӯҷа бо ҳамроҳии биринҷ шавла карда бихӯрад.

Навӣ дигар: Гулоб ним пиёла, оби анори ширин ним пиёла, ширхишт понздаҳ мисқол, фалус ҳафт мисқол, дар обҳои мазкур андохта ҳал карда баъд аз он соф карда ба вақти наҳор биёшонад ва ғизои мазку хӯрад, маҷраб (фоиданок) аст.

Навӣ дигар: Доруи ҳаб аз барои исҳол. Ҳаб мулк як мисқол, санои маккӣ як мисқол, пайвани чинӣ як мисқол, турбати сиёҳ як мисқол, ҳалилаи зард як мисқол, ҳамаро ҷамъ карда ба мувофиқи ҳоли ҳар одам на ё даҳ ё понздаҳ бо оби гарм бихӯрад, дар наҳор албатта маҷроб (фоиданок) аст.

Агар бисёр аз ҳад гузарад, бояд, ки биринҷро пухта, ба ҷурғоти говӣ андохта бихӯрад, маҷраб аст. Исҳол ва қай манъ шавад, низ дасти худро ба оби сард андозад, таскин ёбад.

ТАРЗИ ЧИЛОБ КАРДАН БО САНОИ МАККӢ

Дар ҳадиси Расули Акрам Ҳазрати Муҳаммад (с) омадааст, ки Санои Маккӣ (Маккагӣ) дар 70 мариз шифо аст ва ҳукамо мегӯянд, ки агар хӯрдани Сано пурра чилоб (дарунро тоза шӯяд) кунад, нафъаш ба қимати тилло ва агар чилоб накунад, ба қимати нуқра баробар аст. Хонандаи оқилу закитабъ бо тезӣ ба маънии гуфтаҳои боло сарфаҳм рафта, аҳамияти саною чилоб карданро пурра дарк карда метавонад.

Санои Маккӣ, гиёҳест, ки гулҳои осмонранг дорад, баргҳои он монанди баргҳои ҳиност, донаҳояш андар ғилофест монанд ба боқило, аммо резонак аст. Санои Маккӣ, бештар дар атрофи шаҳрҳои Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунаввара мерӯяд ва аз он ҳайвонотҳои хусусан, бузҳо аз ин растанӣ истеъмол намуда, соле ду маротиба бордор шуда, таваллуд мекунанд. Мардуми Арабистони Саудӣ, ки бештар аз гӯшти ин бузҳою Санои Маккӣ истеъмол менамоянд, қувваи шаҳвонияшон хеле зиёд аст, аз ҳамин сабаб, бисёрзани дар ин мардум расм шудааст.

Дар ҳадиси Расули Акрам, Ҳазрати Муҳаммад Саллаллоҳу ʼалайҳи вассаллам омадааст, ки аз Санои Маккӣ давое (доруе) тайёр кардан мумкин аст, ки баъди истеъмоли он мард метавонад ҳар шаб 90 занро хушнуд кунаду худ хаста нагардад (тарзи чӣ тавр ва чӣ хел тайёр кардани ин даво (дору) дар китоб (дастхат) пурра баён карда шудааст, лекин иҷозат ба дастраси ҳамагон нест, чаро ки баъзе инсонҳои авом ба бисёр корҳои ғайри шаръӣ даст мезананд).

ЧИЛОБ

Чилоб кардан дар охири моҳи апрел, май, июн, июл, сентябр, дар вақти гули лола ва дар рӯзи софи беғубор ниҳоят хуб аст.

Се рӯз пеш аз чилоб, таъомҳои бодноку сахту рутубатовар (шӯрӣ, туршӣ, тезӣ, лӯбиёгӣ)-ро хӯрдан лозим нест ва ҳар субҳу шом ба миқдори 50г маскаи тозаи говиро пеш аз таъом истеъмол кардан лозим аст.

Агар одам камқувват бошад, 7 мисқол (35г) ва агар пурқувват бошад 11 мисқол (45-55г) Санои Маккиро аз соати 6 бегоҳ дар як

литр оби ба чӯш омада тар мекунад. Соати 6 субҳ санои таркардаро дар даруни ҳамон зарф меғавҷад. Он оби боқимонда, рангаш монанди равғани зағер ва ё чойи фомил мегардад. Он обро гирифта, дар болои оташ мегузорад, то вақте ки оби коса ба чӯшиш сар мекунад, (дар лабҳои коса ғубурчаҳо пайдо мешавад) ба тезӣ он обро аз барғҳо ҷудо карда дар зарфи дигар рехтан лозим аст, чаро ки агар ин оби аз Санои Маккӣ тайёр шуда чӯшад, хосияти шифобахши худро гум мекунад. Ин маҳлули тайёр шударо дар косаи чинӣ гирифта, дар ҳавои кушоду осмони соф мегузорад.

Шахси мариз ба осмон менигард, агар осмон софу беғубор бошад, он косаи оби ширгармро то қатраи охирин ба як бор менӯшад. Барои қай наоварданаш, пиёз ва сир (чеснок)-ро бӯй мекашад ва ё хоида туф мекунад. Агар ҳаво абрноку хунук бошад, Санои Маккӣ он қадар фоида намекунад. Баъди ин корҳо шахси санохӯрда, либосҳои гарм пӯшида, дар хонаи гарм, каме менишинад ва каме ҳаракат мекунад, баъди ҳар 30-40 дақиқа як пиёла оби чӯш омадаро менӯшад, хоб намеравад. Агар хоб равад, маҳлули Санои Маккӣ ба тезӣ ҳал шуда, ҳеҷ фоидае намекунад (баъд мегӯяд, ки сано маро фоида накард) умуман, аз соати 6 пагоҳӣ то соати 13³⁰ рӯз ғайр аз оби чӯшмода, чизи дигаре намехӯраду наменӯшад ва худро шамол надода гарм нигоҳ медорад. Расо дар соати 13:30 шавлаи (ялама бо биринҷ) бо равғани маска, зағир ва ё зарди мулоим тайёр шударо мехӯрад. Тез-тез барои қазои ҳоҷат меравад, ба ҳоҷатхона наравад дар ягон зарфи дигар (горшок) шинад ва бинад, ки аз дохили меъдаю рӯдаҳояш, чи хел кирму парда ва дигар иллатҳо мерезад. Баъди ин корҳо 20 рӯз парҳез мекунад, аз таъомҳои сахт, лӯбиёгӣ, шӯр, турш, бирёншуда, хусусан, аз нӯшокиҳои спиртӣ, дӯғу чакка ва ҷурғот.

Агар ҷилоб кунаду илат бо воситаи ахлот хориҷ шавад ва ҷисм пок гардаду хун соф, фоидааш баробари тиллост. Иншоаллоҳ ин шахс аз таъсири ҳамаи амроз (бемориҳо) дар амон мемонад.

Агар рафту ҷилоб накунад, пас дар истеъмоли Санои Маккӣ саҳву хатое содир шудааст, ки фоидааш ин баробари фоидаи нуқра аст. Пас бояд баъди 20 рӯз ҷилобро такрор намуд.

ХУНГИРӢ

Хунгирӣ ду навъ аст: хунгирӣ бо роҳи шох (шохи гов) ва хунгирӣ бо роҳи нештар аз раг (раги қифол ё қифоли раг ва ё қифол кушодан). Ҳоло хунгирҳо бисёр шудаанд, аммо баъзе аз эшон намедонанд, ки сафровию савдой ва балғамӣ (ифлос) кай ва дар кадом раг мавҷуд аст ва он раги хунгард дар кучост. Хунгирӣ дар моҳҳои май, июн, июл, сентябр нисбат ба дигар моҳҳо хуб аст. Раги қифолро кушоянд, ки манбаи хуни ифлос мебошад хеле хуб аст. Дар рӯзҳои душанбею панҷшанбе ҳаргиз хун нагиред, ки хосияти нохуб дорад. Хунгирӣ ба одамони то синни 60 - сола беҳтар аст. Хунро мувофиқи синну сол, қувва (беморӣ) муайян (ташхис) карда баъд мегиранд.

ВАҚТ ВА ЗАМОНИ ХУНГИРӢ

Хунгирӣ дар моҳҳои қамари (моҳтобӣ) аз 10 то 27-ум гирифтаниш ба наъфи мариз аст. Хунро, шахсони мутасаддӣ, дар ҳавои соф баъди соатҳои 2 то соати 6-и бегоҳ гирифтани лозим аст ва ё аз соати 6 субҳ то соати 8 пагоҳӣ дар дили наҳор низ аз фоида берун нест. Баъди хунгирӣ низ камаш ду ҳафта парҳез кардан аз таъомҳои тару бодовар, шӯру туршу тез ба манфиати бемор аст.

Ин табобат дар ҷодаи амрози касалҳо давои хубест. Ҷилобу хунгирӣ дар амалия борҳо таҷриба ва озмуда шудааст, ки ба одамони солим қувваю неруи тоза ва ба маризон шифою дармон бахшидааст.

ХОСИЯТИ «МО-УЛ-АСАЛ»

«Мо-ул-асал» давои хубест, барои амрози (бемориҳои) аз таъсири хунукӣ пайдо шуда, камхунӣ, камқувватӣ ва зиёд таваллуд ёфтани моддаҳои балғамӣю савдой дар таркиби хун, ки бемориҳои пӯст, буғумдард, асаб, роҳҳои нафас ва гурдаю меъда, рӯдаю ҷигар, сипурчаю шушро сабаб мегардад. Хусусан, барои одамони лоғару фишори хунашон паст буда, давои беҳтарин ба ҳисоб меравад.

Хотиррасон кардан ба маврид аст, ки «мо-ул-асал»-и аз испанд тайёркардаро, барои одамони миқози гарм ва фишори хуни баланд дошта бе тавсияи мутахассис истифода бурдан манъ аст.

«Мо-ул-асал»-ро мувофиқи синну сол, баъди ташхиси беморию муайян кардани он, аз кадом гиёҳи шифобахш тайёр карданро ба Шумо, беморони азиз, тавсия хоҳем кард. Барои мисол аз ду ё се гиёҳи шифобахш тарзи тайёр кардани «мо-ул-асал»-ро ба шумо мефаҳмонем:

11 мисқол (45-50г) испанд (ё решаю появу барги пӯдинаи боғӣ ва ё пӯдинаи лалмӣ мувофиқи навъи касал)-ро гирифта ба як коса (литр) асал, 7 коса (литр) об мечӯшонанд. Чӯшиш дуру дароз давом карда, дар натиҷа 4 коса боқӣ монад, пас чор коса оби софро аз баргу поя соф карда, дар зарфи сарпӯшида ва дар ҳарорати паст нигоҳ доштан лозим аст. Аз 20 то 40 сабоҳ 30 дақиқа пеш аз наҳорӣ, дар дили наҳор (холӣ) ба миқдори 50 грамм истеъмол намоед, (агар лоғару камқувват бошед, соати 12-и шаб, низ 50г истеъмол намоед) Иншоаллоҳ ба мадади мустафою қудрати Худо аз кулли дарду бало раста гардида шифо меёбед.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ АМРОЗИ ПЎСТ (БЕМОРИҲОИ САФЕДИИ ПЎСТ)

Маризиҳои сафедии пўст панҷ навъ аст.

Барас, пес, сияҳпес ва баҳақ ва гулак, ки аз ҷиҳати намуду таъсиринокӣ ва дорую даво аз ҳамдигар фарқ карда меистанд. Сабаби пайдоиши ин амроз (бемориҳо) дар дараҷаи аввал, истеъмоли таъомҳои тару рутубатнок, шӯру турш ва ғайраҳо, ки ба мизочи одам мувофиқ наомада, моддаҳои балғаму савдо дар ҷисм зиёд шуда, таркиби хунро вайрон мекунаду боиси ба вучуд омадани бемориҳои гуногун мегардад, хусусан, бемориҳои пўст бештар пайдо мешавад.

Дараҷаи дуҷуми пайдоиши ин бемориҳо таъсири муҳити зист, таъсири хунукию рутубатнокии хона, истеъмоли обҳои ифлос ва ғайраҳо, ки дар натиҷа чор модда ва ё чор унсур - хун, балғам, сафро ва савдо бо ҳам омезиш ёфта, кори (функсияи) ҷигару сипурз (сиёҳлавак)-ро вайрон мекунад, ки дар натиҷа чунин

бемориҳо хурӯҷ мекунад. Дар охир бояд зикр кард, ки ин бемори ирсӣ низ мебошад.

Ҳукамо борҳо таъкид карда, ба мардум маслиҳат медиҳанд, ки ҳеҷ гоҳ дар шаби маҳтобӣ суманакро бо ширчой нахӯред ва ё ширро бо моҳӣ, ширро бо тухми мурғ, харбузаро бо асал ва ғайраҳоро бо ҳамдигар омехта истеъмол накунед, ки бемориҳои гуногунро сарчашма аст.

БАРАС

Бемориҳои барас, рангаш сафеди патнок буда дар байни буғумҳои пушту гардан, дасту пой, сутунмӯҳра ва дигар қисми устухондор пайдо мегардад. Пӯсти доғи барасро бо ду ангушт бардошта, он ҷо сӯзан фуру баранд, агар хун наояду об ва ё зардоб ояд, табобаташ мушкил буда, мураккабулдаво мебошад, зеро ки решаи ин беморӣ аз устухон аст. Дар вақти молиш додани пӯсти сафедгашта, агар сурхӣ пайдо кунад, Иншоаллоҳ шифо меёбад. Ин беморӣ як илоҷ дорад...

Песӣ, ин доғи сафед аст, ки бар бадан меафтад ба сабаби моддаҳои балғамӣ дар хуне, ки ғизои узв мешавад ё аз тағйир ёфтани мизочи узв ба рутубат ва сардӣ. Ин доғҳо аз пӯст ба ботин, яъне ба гӯшти зери худ, ҳатто то ба устухон сироят мекунад. Гоҳ дар баъзе узвҳо ва гоҳ дар тамоми бадан пайдо мешавад бо ҳамин тариқ тамоми баданро фаро мегирад ва сап-сафед мешавад. Ба ҷойи сафедшуда, сӯзан фуру баранд ба ҷойи хун зардоб ояд, молиш диҳанд, сурх нагардад, песи мушкил давост. Агар аз ҷойи сӯзан фурурафта хун барояд ва дар вақти молідан сурх гардад, барас нест, шифо меёбад. Сияҳпес – ин доғҳои сиёҳ, ки дар зоҳири пӯст пайдо мешавад, ин рӯз ба рӯз сироят мекунад, то ҷойҳои чуқури бадан низ паҳн мегардад. Пӯсти бадан дурушт гашта, монанди фулуси моҳӣ (пӯсти моҳӣ) аз он карахтҳо ҷудо мешавад, ки моддаи сӯхтаи савдои сӯхтан мурдор аст.

ДАВОҲО, ОИДИ ИЛОҶИ ИН АМРОЗ

Дар аввал бояд хотиррасон кард, ки давою табобатро бе ташхису маслиҳати мутахассисон иҷро намудан хуб нест, чаро ки

агар рафту навъи бемориро муайян накарда даво (дору) тайёр кардан боиси расонидани таъсири манфӣ ба беморӣ мегардад ва ё...

Барас баъзе аз ҳукумо гуфтаанд, ки даво надорад, Иншоаллоҳ, илочи даво ҳаст...

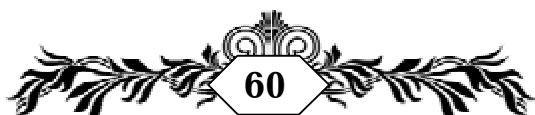
Песӣ, давои ин мариз, аксараш дар давои бемории барас зикр меёбад, бинобар охирин давои он ин аст. Пас аз тоза шудани ахлоти мурдори дарунӣ (ба воситаи Санои Маккӣ) ва таркиби хуни фосидшуда, ки парҳез дар он аҳамияти бузурге бозида буд, чунин бояд кард:

Панҷ мисқол сиёҳдона, панҷ мисқол хокистари мӯйи сари мард, се мисқол сир (чиснок)-ро бо сирко ва асал марҳам сохта, сипас бо матои пашмин, болои пӯсти сафедшударо маҳин-маҳин молиш диҳед, то рафтани пӯсти тунуку пайдо шудани об ва ё зардоб, марҳами тайёр шударо дар болои он сафедӣ бандед ва ё гузоред. Иншоаллоҳ, баъди чанде беҳ шавад.

- 1) Бемор аз ташхис гузарад, баъди муайян шудани сабаби беморӣ бо Санои маккӣ ҷилоб кунад, агар лозим шавад аз раги борслиқ ва ё қифол бо тавсияи табиб хуни савдовию сафровӣ ва балғамиро гирад, то ки ҷисм аз ин ифлосиҳо пок шавад пас даво кунед.
- 2) Баъди он ки намуди беморӣ муайян шуд, сирро бо навшотир кӯфта омехта карда дар болои доғи сафед мебандед. Хамин ки обила кард, онро кафонда обашро хориҷ мекунед ва сиёҳии таги дегро бо равғани тухм ва камее навшотир мемолед. (аз 15 то 20 дақиқа дар офтоб медоред).
- 3) Сирро сӯхта хокистари онро бо асал малҳам карда мебандед.
- 4) Доруи омехта: мӯйи сӯхтаи инсон, решаи бодоми талх, решаи гиёҳи марги моҳӣ, сиёҳдона, сиёҳии дег, каме навшотиру даҳони фарг, каждومي хушкшуда, ҳамаро кӯфта орд карда маъҷун сохта бо сирро кӯфта бо асалу сирко ба доғи сафед пайҳам бандед. Иншоаллоҳ шифо меёбед.

Баҳақ, Иншоаллоҳ ин беморӣ тез шифоёбида аст.

1. Хуни мушро бо зоки сиёҳ якҷоя карда, борҳо бар баҳақ банданд, Иншоаллоҳ беҳ шавад.

2. Заҳраи модагови сиёхро бо бодоми талх, пилки гӯсфанд ва бо сирко (сиркои дастӣ) ҳал намуда, борҳо бар барас молад, Иншоаллоҳ беҳ шавад.

3. Агар пӯсти ғузаро сӯхта бо равған силоя карда бар баҳак банданд, беҳ шавад.

4. Агар касе шошаи гӯсфандро ба миқдори як пиёла гирад ва чӯшонад, то ба се қошуқ боқӣ монад, баъд бар баҳак бандад, шифо меёбад (пеш аз бастани ин давоҳо каме пӯстро молиш додан лозим аст, то ки даво дар таркиби пӯст нишаста таъсири худро гузорад).

5. Агар боди хӯранда ва мехӯрдагӣ бошад, каллаи сагбачаро сӯхта бо орди ҷаворӣ (ҷав) сӯхта омехта бар сари кал (пӯсти сафед) хамир карда, ба танӯр часпонда, боз гирифта банданд, илат дафъ шавад.

6. Агар сари палангро лат карда, бар равғани гул биомезанд ва ба фарас бимоланд, беҳ хоҳад шуд.

7. Агар хуни мушро бо хуни зоғ биомезанд ва бар барас банданд, Иншоаллоҳ беҳ мешавад.

8. Каждуми сиёҳи калонро хушк карда, суда, сиёҳии таги дег бо сирко саришта карда, бар доғи песи нав моланд, беҳ мешавад.

9. Сиёҳдонро бо сирко саришта карда, бар песӣ банданд, агар дард кӯҳна набошад, шифо меёбад.

10. Устухони сӯхтаи моҳиро ба доғи песӣ моланд, агар кӯҳна нашуда бошад, беҳ мешавад.

11. Пӯсти решаи сафедорро куфта, бо сирко даромехта ба доғи пес гузошта банданд, то ба як сол доғро нест мекунад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

12. Решаи чадвори хушкро куфта бо сирко хамир карда, ба доғи пес банданд, беҳ мешавад.

13. Чанд рӯз суми харро соида, ба доғи песӣ бимоланд, онро дур мекунад.

14. Як ҳафта ҳар рӯз ним донг мумиёро бо обе, ки дар он зарпечак чӯшонда шуда бошад, бишоманд, доғи нави песро дафъ мекунад.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ КАСАЛИ САРОМОС

Ранҷи мазкур бар ду навъ аст, саромос ва бармисом гӯянд

чуноне ки дар боло гузашт, дафъи даврони сар чун аз бухороти балғам бошад аломаташ гаронии сар ва рутубат ва нармии набз аз саффо бошад. Муолиҷаи он, даҳ мисқол ҳалиларо куфта бехта, ба даҳ мисқол равғани бодом зам карда, салоя созанд ва саду панҷоҳ мисқол асал сирашта ғалула карда ҳар рӯз ду мисқол бихӯрад ва аз шираи оби лиму тановул намояд.

Сифати лиму қанди мусафӣ ҳаштод мисқол об карда полуда сохта, бичӯшонад, то ки нек ғализ гардад ду мисқол доруро фуру бурда, баъд бист мисқол оби лиму изофа намояд ва бихӯрад Иншоаллоҳу Таъоло шифо ёбад.

ФАСЛ: ДОРУИ ДАРДИ ЧАШМ

Доруи шофа гӯянд, доруи кабудӣ сир гӯянд.

Ақсом ва анвоъи ӯ бисёр аст:

Даҳ мисқол тӯтиёи сафолакро куфта ва бехта хуб селоя карда, дар зарфе гирад ва оби ғӯраи ғилонӣ ё ҳар ангуре, ки бе бод бошад бар он зарф рез ва се дафъа хушк карда куфта ва бехта, баъд аз он гули хори сафед се мисқол куфта ва бехта, ҳамин гули мазкурро бо тӯтиё ҳар дуру селоя карда, аз латаи ҳарир гузаронида, ба чашм кашанд мисли сурма, ғубор ва торикӣ ва хирагӣ ва сафедии чашмро барҳам зананд.

Бидон, ки тӯтиё се навъ бувад, бехтарини он ҳиндӯӣ бошад баъд аз он зард бошад ва аз ҳарду кирмони тунук бошад ва тӯтиё сард ва хушк аст, решаҳоро нофеъ аст ва низ ба дарди чашм мутобиқат кунад, хоса махсус аз ҷиҳати дарди чашм нигоҳ дорад, баъд тӯтиёро марҳам сохта ба ҳар реша, ки бошад тало кунад, нофеъ аст ва низ ҳаҷирро бағоят нофеъ аст, варамҳое, ки дар мақъад мешавад, нофеъ аст.

Агар пӯсти беҳи зардакро гирифта дар гулоб ҷӯшонида дар чашм чаконанд рутубатро аз чашм дур созад. Навъи дигар, агар чашме, ки дард карда ва омос карда бошад бояд, ки гулобро бо бунафша селоя карда дар чашм кашад, нофеъ аст.

СОХТАНИ МУМРАВҒАН АЗ БАРОИ ДАРДИ ЧАШМ

Бидон, ки даҳ мисқол равғани модаговро об карда аз латаи кӯҳна гузаронида соф карда, панҷ мисқол муми сафедро реза

сохта ҳамроҳ кунад ва ду мисқол заиҳи машди ро куфта салоя карда ва як мисқол зардчӯбаро куфта, селоя карда ба равғани мум ҳамаи онро ҳамроҳ сохта селоя карда, чӯш диҳад аз як зарф ба зарфи дигар гирад бисёр насӯзад, тариқаи мумравған сохтан ин аст.

Бидон, ки баъд аз тайёр шудани доруҳо, аввал ба пушти чашми дарднок кашад, андак-андак истеъмом кунад, ба Фазл ва Кароми Илоҳӣ дарди чашм дур шавад. Навъи дигар: Давои заҳмати чашм дар гӯшаҳои чашм, ки онро садъ гӯянд, баробари сӯрохи гӯш ва он раги ҷаҳд, ки об дар чашм ояд, сабаби об рафтани аз чашм аз он раг аст. Чун хоҳанд, ки заҳмат дафъ шавад ва он рагро доғ кунанд ба сабаби доғ кардан ҳамон раг бурида мешавад ва аз об рафтан бимонад. Иншоаллоҳу Таъоло нек маҷраб аст. Навъи дигар: Бавли одамиро бо ҳамроҳии ҷокӯ чӯшонида бо наботи сафед куфта ва бехта селоя карда аз барои ҳамаи илатҳои чашм ба кор баранд, нофеъ аст.

ДАВОИ ҒИШО (ШАБКҶРӢ)

Бояд, ки заҳраи кабкро хушк карда ба чашм кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Агар заҳраи уштурро ба чашм кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Агар сипандро бо об тар карда, баъд соф карда, ба чашм кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Агар саргини гунҷишкро бо оби борон салоя карда ба чашм кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Агар оби лолаи кӯҳиро ба чашм кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Оби лолаи кӯҳиро ба дида андак кашанд, шабкӯриро дафъ кунад. Агар байзаи (тухми) гунҷишкро бо оби мозӯ ҳамроҳ карда, ба чашм кашанд, нофеъ аст. Сипандона ва гашнизро ҳар ду ро куфта, дар як пиёла об чӯшонида, то ним ояд, баъд гарм карда дар чашм чаконад, то се дафъа аз илати шабкӯрӣ халос ёбад.

Аз ҷиҳати шабкӯрӣ дафъи сафедии чашм, хоҳ аз обила бошад, хоҳ аз заҳм ва ҳар чизе ки бошад, дар чашм гул афтода бошад, хоҳ рӯшноии чашм намонда бошад, ҳеҷ давое беҳтар аз заиҳи машдӣ нест. Агар набошад, ё он ки оби зираро мудом ба чашм чаконад, ё асали масфи сафед ба чашм кашад, то ду ҳафта маҷраб аст.

ДАВОИ НОХУНИ ЧАШМ

Аломати ӯ он аст, ки парда аз гӯшт берун шавад бояд, ки ӯро ҷарроҳ бурад, ё оби карафш чаконад, шифо ёбад. Навъи дигар: бояд, ки чирки гӯши одамиро бо ҳамроҳии шаҳд ҳар рӯз ду дафъа ба чашм кашад, нофеъ аст.

ДАВОИ ГАЗАКИ ЧАШМ

Бояд, ки мӯйи сари одамиро сӯхта хокистарашро бо сирко селоя карда, ба хориши чашм бимолад, шифо ёбад. Ё кирмаки хокиро гирифта соф кунад ва хушк карда, селоя кунад ба чашм кашад, нофеъ аст ва низ бар каждумгазида моланд, наҷот ёбад. Ва низ кирми мазкурро бо равғани думба селоя карда бар қутур бимоланд, сиҳатӣ ёбад.

Дафъи гули чашм: Лахчаи арча, набот, намак баробар баркаш карда, ҳар серо куфта ва бехта дар чашм кашад, шифо ёбад.

Илоҷи пардаи чашм: Шакар, сабури зард бо шири аврат ҳал карда, дар чашм кашад, шифо ёбад.

Барои газакӣ чашм ва гармӣ ва хунукӣ ва об рафтани, бояд, ки гиранд, тамоқуи покиза, кӯкнори зайтунӣ, мурч ҳар серо куфта ва бехта ва бо оби ғӯраи бебод хамир карда, хушк созад, селоя карда, ба мисли сурма дар чашм кашанд, аз тамоми иллатҳои чашм халос ёбад.

Дафъи сурхии чашм, яъне милки чашм сурх шавад ва мехорида бошад, хатаҳои инабро дар оташ карда, хокистарашро чаҳор дирам майда куфта мисли сурма кашад, муфид аст.

Навъи дигар, давои дарди чашм, бояд, ки тамоқуро бо оби ғӯрра тар карда, ба соя хушк созанд, аз се ҳисса як ҳисса вазни наботи сафед ҳамроҳ карда, баъд салоя карда, дар димоғ ва аз димоғ об берун орад, соф шавад, чашмро рӯшан гардонад, сардӣ дур шавад.

Дафъи газакӣ чашм: Андаке зардҷӯбаро бо андаке ҳино ва андаке равғани думба ҳамаи онҳоро куфта, чамъ карда, ба кафҳои пой банданд, сиҳатӣ ёбад, Иншаоллоҳу Таъоло.

Дафъи газакӣ сардии чашм бавли (пешоб) кӯдакро бо тухми мурғ ҷӯшонанд, то ки бавл хушк шавад ва тухмӣ бимонад, баъд ба кафӣ пой бандад ва ҳаргиз газакӣ аз чашм ва аз гӯш бошад,

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
ҳама дафъ шаванд ва нек маҷраб аст.

ФАСЛ ДАР БАЁНИ ДАВОИ ДАРДИ ГҶШ ВА КАРӢ

Даво: бояд, ки чанд адад каждумро бигиранд ва бикушанд ва дар офтоб хушк созанд, селоя карда, бо равған бодоми талх биёмезанд, дар гӯш чаконанд, ҳа кариро ва ҳам дарди гӯшро даво созанд, нек маҷраб аст.

Даво: бояд, ки беҳи гӯш савсани кӯҳиро, ки ҷ осмон аст ва хушбӯй онро куфта ва беҳта ё ҳамроҳии равғани зайтун, равғани кунҷит, бо равғани модагов ҳамроҳ карда, бо сирко дар гӯш чаконанд, дарди гӯшро сокин созад, агар аз сафро бошад, даҳ дирам шири авратро чаконад, ё оби лиму, агар рим (зардоб) меомада бошад, як дирам санги танакор дар гӯш резанд, шифо ёбад.

Навъи дигар: Агар захраи говро бо оби анор зам карда, ба гӯш чаконанд, беҳ шавад.

Даво: мумиёро бо шароби олий ҳамроҳ карда, дар гӯш андозанд, агар қадима бошад, бишавад.

Даво: равғани катонро ширин карда, дар гӯш чаконанд, дардро зоил кунад, нек маҷраб аст (таҷриба карда).

Агар аз хушкии димоғ бошад, бояд, ки равғани бодом чаконад ё равғани чӯбқаду ба гӯш резанд, рӯзе чаҳор дафъа таъом хӯрад, беҳтар бошад, агар аз балғам бошад, бонак бештар кунад, доруи исҳол хӯрад, беҳтар аст. Агар равғани бунафшаро бо захраи буз селоя карда ба гӯш чаконад, дард зоил гардад.

БОБ ДАР БАЁНИ БЕМОРИҶОИ РӶДА (АМӶО)

Рӯдаи дувоздаҳангӯшта аз меъда ба рӯдаи ташна пайваст аст. Рӯдаи ташна ба рӯдаи борик, ки қачу килебиҳо дорад, пайваст аст. Рӯдаи борик ба кӯррӯда пайваст мешавад. Рӯдаи қулун (гирдак) ба рӯдаи мион аъвар мутасил аст.

Даво:

1. Ҷар сабоҳ дар давоми 10-12 рӯз 2 мисқол Санои маккиро бо

10 гр маска дар дили наҳор ва бо 5 гр набот ва як пиёла оби чӯшомода истеъмол намояд, Иншоаллоҳ аз дарди рӯда шифо ёбад.

2. Зардии тухми нимпуктаро ба як мисқол танакори пӯхташуда истеъмол намоянд, лағжиши рӯдаро давои хубест.

3. Баргу тухми зуфро дар дили наҳор субҳу шом ду мисқоли истифода баранд, аз варам ва захми рӯдаю меъда халос шаванд (то ба 12-18 рӯз).

4. Ҳар рӯз чор дирам тухми мармаракро бирён карда, бихӯранд, хунравиро манъ кунад.

5. Ду дирам қиёми зелол (зирк)-ро истеъмол кунанд, давоест хуб.

6. Ғӯрраи зелол (зирк)-ро бо оби чӯшомода тар карда, каф зананд ва бо асал ё набот 100гр рӯзе ду маротиба истеъмол намоянд, хунравиро аз кадом узве набошад, манъ мекунад.

7. Шоҳтутро бихӯранд, захми рӯдаро шифо медиҳад.

8. Зағирро дар об чӯшонида 50гр бихӯранд, давоест хуб барои рӯдаю санги гурда ва захми рӯда.

9. Ҳар рӯз як дирам гули хайрро куфта бо об бихӯранд, варамии рӯдаро шифо диҳад.

10. Равғани маска ва зард бо кокути барои рафъи рутубат ва балғам давоест аъло.

БОБ ДАР БАЁНИ ШОШИДАН ДАР ВАҚТИ ХОБ

Ин беморӣ бештар хоси кӯдакону одамони калонсол аст.

Даво: 1. Пардаи ҷиғелдони хурӯсро бирён карда бихӯранд, шифо меёбанд.

2. Гӯшт ва каллаи заргӯшро таги оташ карда пухта бихӯранд, беҳтарин давост.

3. Гӯшти хорпуштро намак накарда, муҳарро карда бихӯранд, Иншоаллоҳ кӯдакону калонсолон шифо меёбанд.

4. Ҳар рӯз ду дирам решаи чоқуларо дар об чӯш дода ва он обро бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Суми бузро сӯхта, соида, ду дирам аз он бо асал бихӯранд, шифо ёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ БАДБҶЙИИ ДАҲОНУ БИНИ

1. Лимӯйи намакпарвардаро бихӯранд, шифо ёбанд.
2. Шафтолу бӯйи даҳонро дафъ мекунад.
3. Қаланфури гарданакро мудом хоида бихӯранд, Иншоаллоҳ бӯйи даҳону биниро дафъ мекунад.
4. Муми занбӯри асалро сӯхта, дудаширо ба бинӣ кашанд, шифо меёбанд.
5. Пиёзаки сафеди саломалекро куфта, бо найча ба даруни бинӣ пуф кунанд, шифо ёбанд.
6. Пешоби худро дар бинӣ чаконанд, бадбӯйи биниро дафъ мекунад.
7. Барги мармиҷонро ё меваи расидаи онро бихоянд, бадбӯйи даҳонро ислоҳ мекунад.

БОБ ДАР БАЁНИ ВАРАМИ КИБИД (ЦИГАР)

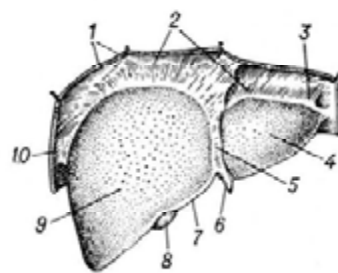
Ин варам аз ду ҷиҳат аст: аз ғалабаи хун ва аз издиёди сафро (зардоб). Аломати ин беморӣ: таб ва ташнагӣ, гаронии дард, сӯзиши маҳаллии ҷигар ва дигар нишонаҳои вобаста ва хусусияти хилт (модда) зоҳир мешавад.

Варам агар аз ғалабаи сафро ҳодис шуда бошад, аломаташ: аз зардии ранги бадан ва забону чашм, талхии даҳон, хушкӣ ва дуруштии забону даруни бинӣ, ташнагии бисёр, заъифии иштиҳо.

Варам агар аз ғалабаи хун бошад аломаташ: аз гаронии сар, хамёза, пиннакӣ кундии ҳавасс, ширинии даҳон, сурхии ранги бадан, сурхии забон, баромадани пучак ва чиртакҳо, баромадани хун аз буни дандон ва бинӣ аст.

Даво:

1. Ошомидани обе, ки дар он реша, шох ва баргҳои гази калони кӯҳӣ ҷӯшонидани шуда, бо миқдори 45 мисқол мудовамат бар он намудан, давоест хуб.
2. Баргҳои гази калони кӯҳиро куфта гузошта банданд, варамии ҷигарро таҳлил мекунад.

3. Ҳар сабоҳ то ба 18 рӯз ба миқдори донаи гандум дар дили наҳор ва вақти хоб мумиёи тозаро истеъмол намоянд, Иншоаллоҳ шифо хоҳанд ёфт.

4. Ҳар рӯз се дирам зағирро куфта, бо асал сиришта лесида бихӯранд.

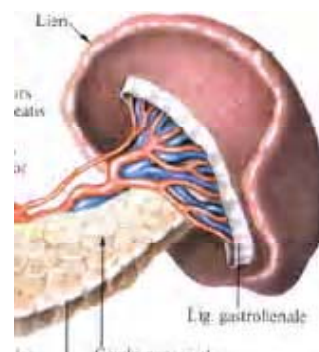
5. Ҳар рӯз як каф қортро дар оби чӯшомада тар карда каф зада бо асал бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ ВАРАМИ ТИҲОЛ (СИЁҲЛАВАК)

Агар сабаби ин мариз аз афзудани моддаҳои гарммичоз, яъне хун ва сафро бошад, маризро таб мегирад. Варам агар аз ғалабаи хун бошад, таб се рӯз дар миён шиддат мекунад ва агар аз сафро бошад, таб рӯз дар миён мегирад.

Аломати беморӣ аз хун: кам будани қувваи ҷисмонӣ, вазнинии сар, хамёза, пиннакӣ, кундии ҳавасс, ширинии даҳон, сурхии ранги бадан, сурхии забон, баромадани пучак.

Аломати беморӣ аз сафро бошад: зардии бадан, чашм ва забон, хушкии забон, ташнагӣ, бечӯшудани дил.

Даво:

1. Решаи нилуфарро куфта, аз рӯ бар сипурза бандад, варами онро паст мекунад.

2. Реша, шох ва барги гази калони кӯҳиро дар об чӯш дода, аз он об ба миқдори 45 мисқол то ба як ҳафта биошоманд.

3. Оби оҳантофтаро 50гр даҳ рӯз бинӯшанд, беҳ шавад.

4. Ҳар рӯз то ба 12 рӯз як дирам тухми турбро бихӯранд, Иншоаллоҳ беҳ шаванд.

5. Барги лаблабуро пухта, бо сирко ва хардал то ба 10 рӯз бихӯранд, беҳ шаванд.

6. Тухми бодирингро бирён карда, бардавом бихӯранд, чунин хосиятро дорост.

7. Ҳар рӯз як дирам ғӯрраи зираро куфта бо оби чӯшомада то ба 8 –10 рӯз бихӯранд, беҳ шаванд.

8. Даҳ рӯз ду дирам равғани бодомии талхро бо ду дирам равғани зағир даромехта бихӯранд, беҳ шаванд.

9. Чамилакро куфта аз рӯ ба сипурза банданд, чунин хосиятро дорост.

10. Як пиёла тухми зағирро дар як ратл об чӯш дода луоби онро бо тухмаш ва бо асал ҳафт рӯз биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил ёбанд.

11. Саргини бузро бо пешобаш марҳам карда як ҳафта аз берун банданд, шифо ёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ ВАСВАСА

Ин бемории нафсониест, ки андешаҳои бадӣ ва корҳои носавоби ваҳмангез ба хотир меояд. Сабаби ин беморӣ аз ғалабаи хилти савдо ва ё сафро бармеояд.

Даво:

1. Як ҳафта, ҳар рӯз панҷ дона ҳалиларо шикаста, дар об тар карда, рӯзи дигар он обро бинӯшанд, васваси савдоиро дафъ мекунад.

2. Пӯсти харбузаро бо асал ва ё бо шакар мурабо карда, бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Қаланфури гарданакро куфта дар пеши сар банданд ва то ба 10 рӯз ва як дирамӣ бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

4. Ҳар рӯз субҳу шом ним ратл шири гови нав дӯшидаро гармогарм дар дили наҳор, пайваста то як ҳафта бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо хоҳанд ёфт.

5. Гӯшти мокиёро бо мағзи сараш пухта бихӯранд то ба се рӯз, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

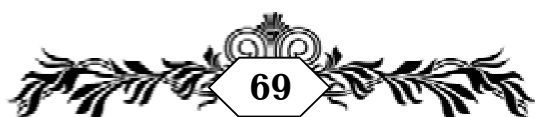
6. Ҳар рӯз ду дирам тухми гашнизро куфта бо оби сард биёшоманд, васвасаро, ки сабаби он моддаҳои гарм бошад, дафъ мекунад.

7. Мудом шароби (шарбати) себи ширинро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

8. Испандро дуд карда, нафас кашанд ва чой намуда, биёшоманд, шифо ёбанд.

ДАВОИ ДАРДИ ГУРДА

Сабаби ин беморӣ, агар ҳамъ шудани бод дар гурда бошад, ки

аз хилтҳои ғализ пайдо шавад, инро реҳ-ул-куля меноманд.

Аломаташ: тарангӣ дар камар ва аз як ҷой ба ҷои дигар гузаштани дард. Дар вақти гуруснагӣ дард суст мегардад, бидуни вучуди аломатҳои санг дар гурда. Гоҳе ҳангоми хӯручи дарди гурда пои муқобили гурдаи дардманд карахт мешавад.

Даво:

1. Сиёҳдоноро куфта, бо асал ва рағани гов сиришта, аз рӯ ба гурда гузошта банданд, дарди онро ислоҳ мекунад.

2. Ҳар рӯз то ба 12 рӯз се дона бодоми талхро шикаста мағзастро бо наъно (пӯдинаи боғӣ) бихӯранд, дарди гурдаро Иншоаллоҳ дафъ мекунад.

3. Гӯшти хорпустро моҳирона пухта, бо мағзи бодоми талх бихӯранд, шифо хоҳанд ёфт.

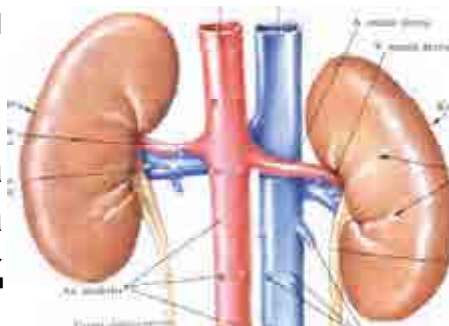
4. Барги лаблабуро бардавом бо сирко пухта ва бо хардал (горчица) бихӯранд, шифо ёбанд.

5. Даҳ рӯз пайваста ду мисқол (10гр) рағани бодоми талхро бо наъно (пӯдинаи боғӣ) биёшоманд, дарди гурдаро дафъ мекунад.

6. Барг ва тухми тоза ва ё хушки шибитро 12 рӯз пайваста, дар об ҷӯш дода, бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

7. Даҳ мисқол бунафшаро дар об ҷӯшонда, он обро бо оби ҷав ва олу бинӯшанд, шифо ёбанд.

Дар баёни санги гурда, дар охир баён хоҷем кард.

БОБ ДАР БАЁНИ ДАРДИ МЕЪДА

Ин узви раиса (асосӣ)-и одам аз вайрон шудани миҷоз, ки сабабаш асабонӣ, хунукӣ ва ғизоҳои ғализ аст, дард мекунад ва ё варам кардан, ё дар натиҷаи пайдо шудани захм.

Аломатҳои гуногуни ин беморӣ: агар дар меъда бод фароҳам омада бошад – омадани оруғи бисёр, қароқур кардан ва дамиши шикам аст, ки аз ҷониби сипурза (чап) дард пайдо мешавад.

Даво:

1. Се шохи наъноро куфта, бо оби анор биёшоманд, дарди

меъдаро дафъ мекунад.

2. Аз 12 то 18 рӯз пайваста алпамодиёнро як каф бо як пиёла оби чӯш омада, биёшоманд ё чой карда бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

3. Ҳар рӯз 150гр шарбати сабзиро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбад.

4. Ҳар ҳафта пеш аз хоб соатҳои яки шаб ба миқдори нахуди калон барин мумиёро бо як қошуқ равғани гов (ва ё зард) бихӯранд, то ба чор моҳ, Иншоаллоҳ шифо ёбанд (равғани зардро то ба 40-50гр).

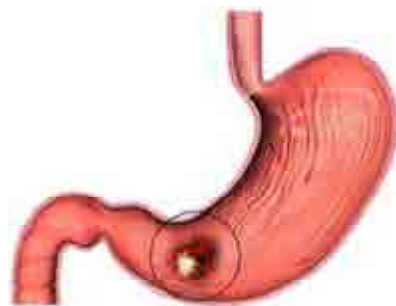
5. Ҳар рӯз ду мисқол (дирам) барги хушки мармаракро куфта, бо чой биёшоманд, дарди меъдаро таскин медиҳад.

6. Агар аз захми меъда хун равон бошад, самараи (ғӯрраи) зиркро як каф дар оби чӯшомада, тар карда, каф зада, бо асал биёшоманд, хунравӣ манъ мегардад ва қиёми зирк низ ҳамин хосиятро дорад.

7. Истеъмоли меъёрии маска, асал, равғани зард, хомшӯрбо, қаймоқ, зардии тухми нимпухтаи мурғ, давоест хубу беҳтарин.

8. Барои захми хуншор, шарбати зуф бо печак дар омехтагӣ бо асал рӯзе 40-50гр ду маротиба дар дили холӣ (субҳу пеш аз хоб), ду соат пеш аз хӯрок биёшоманд, то ба як моҳ Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

9. Агар дард ё захм аз баландии туршӣ бошад, бипарҳезед аз таомҳои турш, шӯр, тез, ширини баланд, чакаю дӯғоб, чурғот ва сахту лубиёгӣ, Иншоаллоҳ шифои комил меёбад.

ДАР БАЁНИ ДАРДИ ДИЛ

Ин дард, дарди дил нест, балки дарди сари меъда аст. Аз сабабе ки ин ҷойи меъда ба дил наздик аст, бемор гумон мебарад, ки дилаш дард мекунад.

Агар ин дард сахт шиддат кунад, бемор беҳуш мешавад. Сабаби ин дард: - пайдоиши ҳарорат дар даҳони болои меъда ё рехта шудани хилти сафровӣ (зардоб) бо он мавзеъ. Аломати ғалабаи ҳарорат: - ташнагӣ, хушкии даҳон ва оруғи бӯйнок аст. Аломати дигар: – зард гаштани забон ва талхии даҳон.

Даво:

1. Ду дирам тухми исфанохро куфта бихӯранд.

2. Як каф барги соидаи наъноро (пӯдинаи боғӣ) бо як пиёла об ду соат пеш аз наҳор то ба 12 рӯз биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

3. Ҳар субҳ ду соат пеш аз наҳор то ба 12 рӯз ва зиёда як дирам санои маккиро бо обе, ки дар он кокути чӯшонда шуда бошад, бихӯранд, Иншоаллоҳ дарди дилро шифо диҳад.

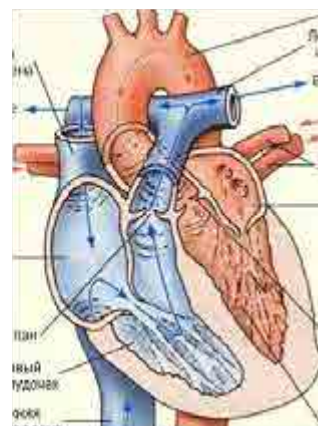
4. Равғани зағирро аз рӯ ба сари меъда ва бар дил доимо бимоланд, ваҷаъулфувадро шифо бахшад.

5. Решаи офтобпарастии тару тозаро куфта, обашро гирифта, ду мисқол то ба 10 рӯз бинӯшед, нофеъ аст.

6. Ҳар рӯз панҷ мисқол райҳони хушкро дар об чӯш дода, он обро биёшоманд, нофеъ аст.

7. Мавизи сиёхро рӯзе чор мисқол (20гр) бардавом истеъмол намоед, Иншоаллоҳ Худованд бар дилатон қувва ато мекунад (Анҷири тару тоза низ ҳамин хосиятро дорад).

8. Давои хубтарин: - боду ҳавои тоза, хотири чамъ, вақти хуш, бӯйи гуворо, рӯйи зебо, ибодати бардавоми Худои таъоло, шунидани оятҳои раҳмонӣ...

ТАРЗИ РЕЗОНИДАНИ КИРМҲОИ ШИКАМ

Дар тибби ниёгон оварда шудааст:

Дар шиками одам чандин навъ кирм пайдо мешавад:

1. Кирми дароз, ки онро ҳаёт меноманд (аскарида).

2. Кирми паҳни дарозак, монанди тухми чӯбқаду, инро ҳабулқаръ (кадудона) меноманд.

3. Кирми гирдшакл.

4. Кирми майда, монанди риштаи сафеди борик ва ғайра

мавҷуд аст.

Аломати ин беморӣ: дард кардани рӯда, сустии набз, хунук шудани дасту пой, сурфаи хушк, вазнинии аъзо, дам шудани шикам, дар вақти хоб рехтани оби даҳон, дандон соидан дар хоб.

Даво:

Илми муосир муайян кардааст, ки дар қисми инсон зиёда аз 20 намуди кирму микробҳои харобкунандаи узвҳои дохиливу берунаи инсон мавҷуд аст. Он доруҳои, ки духтурон барои резонидани кирмҳо пешниҳод мекунанд, доруҳои хубанд, аммо қувваташон ба пурра нест кардани кирмҳо намерасанд ва баъзе доруҳои кимиёвӣ ба дигар қисмҳо зарар мерасонад. Пас аз гузаштани муддате аз тухмҳои боқимонда боз кирмҳои нав пайдо мешаванд. Барои резонидани кирмҳо бемор аввал аз ташхиси лаборатитории гузарад, то ки намуди кирм муайян шавад, кирми дар рӯда, меъда, чигар, талха ва дигар қисмҳои инсон буда аниқ карда шавад.

Доир ба ҳамон кирм аз 4 то 7 зарба бояд зад, ки кирм пурра аз қисм афтад.

Зарбаи аввал – дору (оиди ҳамон кирм). Зарбаи дуюм – аз сиру шир қиём тайёр карда, сахарӣ дар шиками холӣ мехӯрад. Зарбаи сеюм – рағани сиёҳдонро бо асалу гули бӯйимодарон шаб пеш аз хоб мехӯрад. Зарбаи чорум – сахарии дигар 60мл. рағани зайтун, як қошуқ спирт, 60мл. оби чӯшондаро мехӯрад, 3 соат хӯрок намехурад. Зарбаи панҷум – шаб пеш аз хоб миқдори нахӯд барин қиёми зиркро дар оби гарм ҳал карда мехурад. Зарбаи шашум – сахар 50мл. шарбати барги шафтолуро мехурад. Зарбаи ҳафтум – чилоб мекунад, санои маккиро 35гр. бегоҳӣ дар 0.5мл. оби чӯшомада тар карда сахар гарм карда, чабида дар шиками холӣ менӯшад. То соати 13:00 дар як ҳолат намеистад ба ғайр аз оби чӯшомада дигар чизе наменӯшад. Соати 13:30 хомшӯрбо мехурад, 10 рӯз парҳез мекунад, баъди 20 рӯз боз бо санои маккӣ чилоб мекунад ва пас ба табиб муроҷиат менамояд.

Даво:

1. Сирро бо меъёри эътидол бо сирко бихӯранд ва мудовомат бар он намоянд (доимо), ҳамаи навъҳои кирми меъдаро

мерезонад.

2. Даҳ рӯз, дар дили наҳор як маротиба пӯдинаи оби хушкро куфта, як дирам (4,5гр), бо асал ва намак даромехта, бихӯранд, кирмҳои шикамро дафъ мекунад.

3. Ҳар рӯз чаҳор дирам пиёзаки наргисро хоида бихӯранд, Иншоаллоҳ ҳама гуна кирмҳои бадбахт мерезад.

4. Рӯзе ду уқия оби барги шафтолу (наҳор) бинӯшанд, кирмҳоро мекушад.

5. Чаҳордаҳ мисқол равғани зайтунро бо шароб ва оби гарм биёшоманд, кирмҳои меъдари дафъ мекунад.

6. Ҳар рӯз то ба даҳ-дувоздаҳ рӯз ду дирам санои маккиро дар оби чӯшомада як шабонарӯз тар карда он обро дар дили наҳор ду соат пеш аз хӯрок (сахтию туршӣ нахӯранд) биёшоманд, Иншоаллоҳ ҳама гуна кирм нест мешавад.

7. Решаи бодом талхро дар оби чӯшомада, тар карда, он обро бинӯшанд, кирми меъдари дафъ кунад.

8. Як мисқол санои маккии куфтари бо обе, ки дар он кокути чӯшонида бошад, бихӯранд, ҳама гуна кирм дафъ мешавад.

9. Ҳар рӯз ним дирам тухми хардалро (горчица) соида, бо пӯдина ва шароб бихӯранд, нафъ дорад.

ДАР БАЁНИ ДУММАЛ (ПУЧАК)

1. Пӯсти заргӯшро бо оби даҳони субҳгоҳӣ тар карда бар пучак банданд, зуд шифо меёбад.

2. Барги тутро гузошта банданд, бо оби даҳон, беҳ мешавад.

3. Сирро пухта, ба пучак банданд, зуд мекафонад.

4. Орди ҷавро хамир карда ба пучак банданд, зуд мекафад.

5. Асалро бо оби гандум сиришта (хамир) карда, ба пучак банданд, мепазонад.

6. Решаи сиреши кӯҳиро куфта, банданд, пучакро пазонда мекафонад.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ИСТИҚОҲ

“Ҷамъ шӯдани зардор дар меъда”

Маънои ин калима об хостан аст, ки дар шикам чамъ шудани зардоб шаҳодати ин беморист.

Даво:

1. Дувоздаҳ адад малахро дасту пой ва сарашро канда партояд, бо як дирам муруди хушк соида бихӯранд.

2. Сабзиро бо шакар мураббо карда, бардавом бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Ҳар рӯз 200гр оби барг ва банди турбро бо шакар ҳал карда биёшоманд, шифо ёбанд.

4. Гӯшти намакини хорпӯштро муҳарро пухта, бо куфтаи самари арча бихӯранд, шифо ёбанд.

5. Ҳар рӯз якуним мисқол оби решаи офтобпарастро бардавом бинӯшанд, шифо ёбанд.

6. Як донг заҳраи хирсро бо сиканҷабин, асал ва мурч бихӯранд, шифо ёбанд.

7. Як донг (бурида) чигари гургро бихӯрад, беҳ шавад.

8. Барг ва тухми мармаракро ду дирамӣ бо шакар биёшоманд беҳ шаванд.

9. Наски пухтагиро бо барги зуф бихӯранд, нафъ дорад.

10. Ҳар рӯз як мисқол қаланфули гарданакро куфта, бо чой ё об биёшоманд, истиқоҳро шифо бахшад.

11. Хӯрдани харбуза ба истиқоҳ нафъ дорад.

12. Ҳар рӯз як дирам мӯйи сӯхтаи инсонро бихӯранд, нафъ дорад.

ДАР БАЁНИ ИСҲОЛ (РАФТАНИ ДАРУН)

Исҳол аз рӯда, аз меъда, аз чигар, аз заҳра, аз майна, аз сипурза, аз масориқо ба тарзи дамовӣ (хунӣ), сафровӣ (зардобӣ), балғамӣ ва савдовӣ ба вучуд меояд.

Даво:

1. Се дирам тухми гашнизро куфта бо оби сард биёшоманд исҳолро мебандад.

2. Зардии тухми нимпухтаро бо ҳамроҳии як мисқол танакори бирёншуда се маротиба биёшоманд, исҳоли хунинро мебандад.

3. Қурутро дар оби чӯшомада каф зада 50гр се маротиба биёшоманд, исҳолро мебандад (ҳамроҳ бо пӯсти анор).

4. Чакаи сахтро дар сони нави обнорасида, баста дар хокистари таги дегдони нонпазӣ пухта биёшоманд, Иншоаллоҳ ҳама гуна ислоҳро мебандад.

5. Ним дирам пӯсти кӯкнорро субҳ, шом ва вақти хоб бо оби сард биёшоманд, исҳоли сафровиро қатъ мекунад.

6. Як рӯйи даст, ғурраи зиркро дар як чойнаки миёнаҳаҷм бо оби чӯшомада тар карда, пас аз хунук шудан каф зада ҷабида, ба оби он асал ё набот ҳамроҳ карда, рӯзе се маротиба ба миқдори 50гр биёшоманд, Иншоаллоҳ аз кадом узве, ки хун равон бошад, қатъ мекунад.

7. Қиёми зирк ҳам барои исҳол нафъ дорад.

8. Ҳар рӯз як дирам тухми гули хайриро (ғармаш) куфта, бо оби чӯшомада биёшоманд, исҳолро манъ мекунад.

9. Мавизи шоҳтутро бо асал бихӯранд, исҳолро манъ мекунад.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ИШҚ

Ба қавли баъзе аз табибон ишқ бемории нафсонӣ аст. Вале баъзе аз ҷумлаи молихулиё (демонагӣ) ва илати савдовӣ медонанд ва мегӯянд:

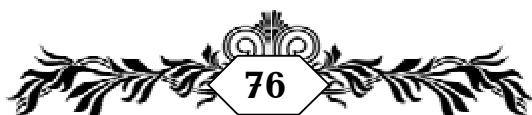
- Ин сирру савдо ва саробест, ки инсонро ба сурати хуб ва шамоили латифу накӯ ғарқи васваса мекунад ва аз фикрҳои дигар, ҳатто, аз хӯрду хуфт боз медорад. Калимаи «ишқ» аз «ишқа» гирифта шудааст, ки он печакест ба дарахтҳо мепечад ва онҳоро хушк мегардонад.

Удабову шуаро ишқи ҳақиқии инсонияю илоҳиро бисёр сутудаанд ва мегӯянд: - ишқ – латиф аст, покию покизагиро меҳоҳад. Одамони латифтабъ ошиқ мешаванд, на ҳар фарди ғализтабъ. Даво: - камтар аз хоки гӯри кӯҳна бихӯранд, васвасаи ишқро дафъ мекунад.

ДАР БАЁНИ БАНД ШУДАНИ БАВЛ (ПЕШОБ)

Сабаби банд шудани бавл: варами гурда, омоси хичак, пайдо шудани сангу рег дар ин узвҳо, шах шудани хун ва рим (зардоб) дар хичак, баромадани гӯшти зиёдатӣ.

Даво:

1. Ду мисқол шӯраро бо ҳамон миқдор шакар даромехта, каф зада бихӯранд, Иншоаллоҳ пешоби бандшударо мекушояд.

2. Тухми бодирингро куфта, ба зери ноф (пушти хичак) банданд, пешобро мекушояд.

3. Ду дирам аз оби барг ва гули офтобпараст ё як мисқол аз оби решаи офтобпараст биёшоманд, пешоби баста ҷорӣ мешавад.

4. Як адад шабушро дар сӯроҳии закар гузоранд, бавли баста равон мегардад.

5. Ним мисқол ҳиноро бихӯранд ё даҳ мисқол обуро, ки ҳино тар карда шуда бошад биёшоманд, бавли бастаро мекушояд.

6. Як тори заъфаронро дар сӯроҳии закар гузоранд, пешобро равон мекунад.

7. Кӯршабпаракро дар об муҳарро пухта, ба закар банданд, пешобро мекушояд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ЛАҚВА

(КАҶ ШУДАНИ РҶЙ, ФОЛИҶ)

Сабаби ин беморӣ, рехта шудани хилти балғамӣ ва рутубӣ аст. Дар ин беморӣ даҳон ва лабҳо низ қаж мегарданд, ки оби даҳон ба тарзи рост берун намеояд ва бемор нафаси чуқур қашида наметавонад.

Даво:

1. Беморро чил шабонарӯз дар хонаи торик (нимторик) нигоҳ дошта, хӯрокашро аз чагалдак ва гӯшти паррандагон, хусусан қабӯтару гунҷишк мекунад. Бемор аз таомҳои туршу шӯру тез парҳез мекунад, Иншоаллоҳ, шифо меёбад.

2. Ҳалилаи сиёхро қуфта обашро хоида фуру мебарад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

3. Рӯзе як адад ҳалилаи кобулиро бихояд ва оби онро фуру барад, то ҳалила дар даҳон тамом шавад, Иншоаллоҳ рӯйи қажшуда ислоҳ мешавад.

4. Ҳар рӯз ду дирам ҳалилаи кобулиро қуфта, бо се чандони он асал саришта, бихӯранд, лақваро ислоҳ мекунад.

5. Гӯшти заргӯшро бо ташвия пухта, бо обкома бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

6. Гӯшти заргӯшро бо ташвия ё кабоб карда, бо даргин, мурч, хардал (горчица) ва тухми шибит, ки турш карда бошад, бихӯранд, рӯйи каҷ рост шавад.

7. Ҳар рӯз ду дона кучаларо бо қоидааш истеъмол намояд, Иншоаллоҳ шифо меёбад (тарзи истеъмоли кулачаро дар аввал баён кардем).

8. Сиёҳдонро як шаб дар сирко тар карда, субҳ гирифта, куфта дар бинӣ бирезанд, шифо ёбанд.

9. Давои таҷрибашуда: - сабир (алоэ), сиёҳдона, танакори арманӣ, ҳамаро баробар гирифта, куфта, бехта бо оби лаблабу даромехта, баъд аз чор рӯз дар бинӣ чаконанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

Доири ин беморӣ 44 намуди табобат оварда шудааст, ки яке аз он шоҳтабобатҳо ояте аз Қуръони Маҷид аст...

ДАР БАЁНИ МОЛИХУЛИЁ (АСАБӢ, ДЕВОНАГӢ)

Аломати беморӣ: - бисёр хавф мебарад ва метарсад, фаромӯшхотир мегардад, сабабаш хилти савдо, рутубат бар қисми бемор ғалаба кардааст.

Даво:

1. Санои маккиро бо ҳар роҳе, ки истифода кунад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

2. Ҳар рӯз ду дирам ҳалилаи кобулиро куфта, бо се чандони он асал сиришта бихӯрад, молихулиёро нест мекунад.

3. Ҳар рӯз як мисқол қаланфури гарданакро куфта, бихӯрад, Иншоаллоҳ шифо ёбад.

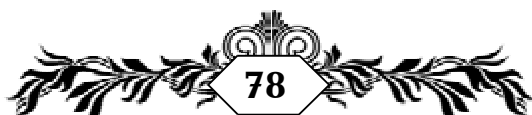
4. Гӯшти сағбачаро пухта бихӯрад, молихулиёро дафъ кунад.

5. Ҳар рӯз ду дирам реша ва барги хушки чоқуларо куфта, бихӯрад, Иншоаллоҳ шифо ёбад.

6. Пиёзи ансулро дар ташвия пухта, бо шаш миқдори он намак даромехта, каме равған илова карда, аз ин маҳсул ба дили наҳор якуним мисқол бихӯрад, шифо ёбад.

7. Ҳашт дирам зарпечакро бо шири тозадӯшида ва шакар бихӯрад, давои хубест.

8. Даҳ дирам зарпечакро дар ним ратл шири навдӯшида як рӯз тар карда, бо понздаҳ мисқол сиканҷабин бихӯрад ва то як ҳафта

бо ин мудовамот намояд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

9. Ҳар рӯз ҳафт мисқол садарайҳон (райҳон)-ро дар об чӯш дода, баъд бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

10. Давои асосӣ: - ихлос ба ояти Худованд...

ДАР БАЁНИ НАФС-УД-ДАМ (ХУН ҚАЙ КАРДАН)

Даво:

1. Зардии нимпухтаи тухми мурғро бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Як рӯйи даст самари (ғӯрраи) зиркро дар ним ратл оби чӯшомада тар карда бо асал биёшоманд, Иншоаллоҳ аз кадом узве, ки хун ояд, онро манъ мекунад.

3. Қиёми зирк ҳамин хосиятро дорад.

4. Калаю почаро пухта бихӯранд, шифо ёбанд.

5. Ним дирам шарбати наъно (пӯдинаи боғӣ)-ро рӯзе се маротиба биёшоманд, Иншоаллоҳ қайро бо манъи хун шифо мебахшад.

6. Ҳар рӯз ду мисқол ғӯрраи мармаракро бирён карда биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

7. Луоби хоми гулихайрӣ (ғармаш)-ро бо шакар ҳамроҳ карда, нимгарм бихӯранд, илати хунпартоиро дафъ мекунад.

8. Се дирам тухми зағирро бирён карда, бо оби чӯшомада бихӯранд, шифо ёбанд.

9. Шаш қирот тухму барг ва ғӯзаи кӯкнорро куфта бо асал бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

10. Усораи (шарбати) барги зуффо бихӯранд, қай кардани хунро дафъ кунад.

ДАР БАЁНИ ФАРОМУШХОТИРӢ (НИСӢН)

Ин беморӣ аз сабаби фосид шудани қувваи зикр ё фикр ва ё тахайюл аст, ки аз ғалабаи хилти балғам ва савдо дар мағзи сар ҳодис мешавад.

Даво:

1. Ҳар гоҳ ду дирам юнучқай зардакро куфта, бо панҷ дирам асали мусаффо бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

2. Ҳар рӯз ду дирам ҳалилаи кобулиро аз бозор харида, куфта, бо ду дирам шакар бихӯранд, илати фаромӯшхотирӣ дафъ мешавад.

3. Пӯсти решаи чормағзо чой карда, кам-кам бинӯшанд, шифо ёбанд.

4. Ҳар рӯз як мисқол испандро куфта бо оби чӯшомада биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Ҳар рӯз як ратл шири навдӯшидаро гармогарм нӯшанд, шифо ёбанд.

6. Сано доруест бе ҳамто.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ РАБВ (ДАМКҶТАҲӢ)

Ин бемории шуш аст.

Даво:

1. Ҳар субҳ як ва ё ду мисқол санои маккиро ҳамроҳи ду мисқол набот куфта, бо оби чӯшомада дар дили наҳор биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Рӯзе як дирам мӯйи сӯхтаи инсонро бихӯранд, шифо ёбанд.

3. Ҳар рӯз ҳафт дирам сунбулро дар об чӯшонда, он обро бинӯшанд, дамкӯтаҳиро дафъ кунад.

4. Ҳар рӯз ду мисқол гули бобунаро бо асал биёшоманд, шифо меёбанд.

5. Ҳар рӯз ду мисқол юнучқай зардро дар об чӯшонда, он обро бо асал биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

6. Ба андозаи донаи чав афиёро бихӯранд, шифо ёбанд.

7. Ҳар рӯз оби барги пиёзи ансулро бо ду чанди он асал ба қавом оварда бихӯранд, шифо ёбанд.

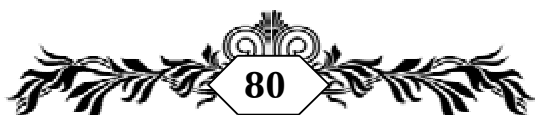
8. Панҷ дирам кокутиро куфта, бо оби анҷир бардавом биёшоманд, шифо ёбанд.

9. Тухми зағири бирёнкардаро, бо мағзи бодоми ширин, ҳарду куфта, бардавом бихӯранд, шифо ёбанд.

10. Ним дирам тухми хардалро (горчица) соида бо асал бихӯранд, шифо ёбанд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИҲОИ ТАБ (ҲУММО)

Ин мариз намудҳои гуногун дорад. Инро ҳарорати ғариба гӯянд,

ки дар дил шӯъла мезанад, яъне афрӯхта мешавад ва арвохро гарму тасфон мегардонад. Аз дил бо воситаи шарёнҳо ба тамоми аъзои тан пароканда мешаваду кулли баданро метасфонад.

Таби бадбӯ чаҳор нав аст: а) дамовӣ (хунӣ); б) балғамӣ; в) савдовӣ; г) сафровӣ.

Таби дамовӣ (хунӣ) ин табест, ки аз ғалабаи хун дар дохили рағҳо мебошад ва ҳангоме ки таб басонда нагардад ва бадбӯии он боқӣ мемонад. Ин таб шабонарӯзӣ мегардад, ҳеч сушт намешавад.

Даво дар илоҷи таби дамовӣ (хунӣ)

1. Бемор хӯрокашро аз таомҳои мошдор ва нӯшокияшро аз лимую шакар кунад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

2. Ҳар рӯз панҷ мисқол мағзи тухми кадуро бихӯрад, табро дафъ мекунад.

3. Гӯшти сиёҳча (паррандае, ба монанди майна буда, сип-сиёҳ мебошад. Онро сиёҳчириғ низ менамоянд)-ро муҳарро пухта бихӯранд, Иншоаллоҳ аз таби кӯҳна наҷот меёбанд.

4. Ду дирам тухми исфанохро куфта бихӯранд, табҳои гармро дафъ кунад.

5. Бунафшаро чой карда бардавом бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

Даво дар илоҷи таби балғамӣ

1. Гӯшти сиёҳчаро муҳарро пухта бихӯранд Иншоаллоҳ таби кӯҳнаро дафъ кунад.

2. Мурчро куфта, бо оби барги зуф бихӯрад, табҳои оро, ки сабаби онҳо моддаҳои балғамӣ бошад, дафъ мекунад.

3. Ҳар рӯз як дирам пуки сафеди дарахтро соида, бо об биёшоманд, табҳои балғамро дафъ мекунад.

4. Ҳар рӯз даҳ дирам тухми кӯкнорро бо шакар бихӯранд, ҳама гуна табро дафъ мекунад.

5. Ошомидани дӯғ, хӯрдани олу ҳама гуна табро дафъ мекунад.

Даво дар илоҷи таби сафровӣ

1. Хӯрдани Гӯшти сиёҳча, анори майхуш, мош, тухми каду, лиму, бодиринг ва зардолуи тар барои дафъ кардани таби

сафровӣ давои хуб аст.

2. Як пиёла оби бодирингро, рӯзе се маротиба бо набот ширин карда, биёшоманд, Иншоаллоҳ аз таби сафровӣ халос шаванд.

Даво дар илоҷи таби савдовӣ

1. Гӯшти сиёҳчаро муҳарро пухта бихӯранд, аз ҳама гуна таб наҷот ёбанд.

2. Мурчро куфта, бо оби барги зуф бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ СУРХБОД (ҲУМРА)

Ин варами гарми сафровист, ки аз пӯст бисёр баланд намешавад. Ин мариз сӯзон, тасфон ва ба атроф даванда мебошад, рангаш сурхи ба зардӣ моил аст ва ранги навъи дигараш сурхи дурахшон мебошад.

Даво:

1. Гашниро куфта, ба сурхбод бимоланд, Иншоаллоҳ шифо ато мешавад.

2. Чукриро бо орди ҷав якҷоя куфта, гузошта, ба сурхбод банданд, шифо меёбанд.

3. Қалъинро бо оби гашниз соида, ба сурхбод гузошта банданд, онро дафъ мекунад.

4. Зоки сафедро куфта, бо оби гашниз даромехта, ба сурхоб бимоланд, онро дафъ мекунад.

5. Ҳар рӯз даҳ дирам (50 грамм) оби чилангӯштакро бо ду дирам набот ё асал биёшоманд, сурхбодро аз пӯст дафъ мекунад.

6. Гули маҳсарро бо сирко сиришта, ба сурхбод бимоланд, онро дафъ мекунад.

7. Сабирро соида, бо оби гашниси тар ва сирко даромехта, ба сурхбод бимоланд, онро дафъ мекунад.

8. Дулонаи пухтагиро монанди хамир соида, ба сурхбод банданд, онро дафъ мекунад.

9. Барг ва решаи зуфро куфта, ба сурхбод гузошта бимоланд, сурхбодро дафъ мекунад.

10. Тухми беданҷирро бо сирко якҷоя куфта, ба сурхбод гузошта

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
банданд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

ДАР БАЁНИ ҚАРОҲАТ ВА ИЛОҶИ ОН

Қароҳат узви чокшуда, латхӯрда, бӯрида шудани пӯст ва гӯштро гӯянд ва бофтаи узви баданро ба дарду сӯзиш оварда, пас аз он риму зардоб пайдо мешавад. Намуди қароҳат бисёр аст. Қароҳат ба ғайр аз пӯсту гӯшт дар дигар узвҳои бадан низ пайдо мегардад. Чунончӣ, қароҳатҳои гурда, хичак, меъда ва рӯдаю мағзи сар низ аз гурӯҳҳои қароҳатҳои хатарнок мебошад, зеро ки даво кардан ба қойи пайдоиши қароҳат мушкилиро пеш меорад.

Даво:

1. Барги зуфро куфта, гузошта банданд ё хушки онро куфта, пай дар пай бипошанд, қароҳати чуқурро хушк мекунад ва Иншоаллоҳ шифо меёбад

2. Тухми зағирро сӯхта, соида ба қароҳат бипошанд, онро хушк мекунад ва сӯзиши онро таскин медиҳад.

3. Равғани зарди гов ва ё равғани зағирро ба қароҳатҳо бимоланд, онҳоро ба ҳам меорад ва шифо меёбанд.

4. Гули анори хушкро куфта, ба қароҳатҳо бипошанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Қанди сафедро куфта, ба қароҳатҳое, ки гӯшти ҳаром дошта бошад, бипошанд, он гӯшти фосидро нест карда гӯшти нави тоза мерӯёнад.

6. Мӯйи сӯхта инсонро ба қароҳатҳо бипошанд, онҳоро хушк мекунад.

7. Оби даҳони инсонро ҳангоми дили наҳор бимоланд, даҳони қароҳатро ба ҳам мечаспонад.

8. Барги хушки сафедорро куфта, ба қароҳати нав гузошта банданд, онро сиҳат мекунад.

ДАР БАЁНИ МАРИЗИ МАҲАВ

Ин беморӣ дар аввал доғҳои сурхи тора дар бадан пайдо шуда, рафта-рафта тиратар ва сиёҳ мегарданд, аз онҳо чикоб ва рутубати часпак хориҷ мешавад ва дар охир ҳамаи аъзоро пӯсонда, фаро мегирад. Ин бемории сирояткунанда мебошад.

Сабаби пайдо шудани ин мариз аксар дар вақти ҳайз дидани зан, агар мард ба он муҷомиат кунад ва аз онҳо фарзанд таваллуд шавад, пайдо мешавад.

Даво:

1. Олтингӯгирдро бо оқирқирҳо якҷоя кукфта, бо асал ва сиркои ангурӣ сиришта, ба махав бимоланд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Заҳраи хорпӯштро ба захми нави махав бимоланд, шифо меёбанд.

3. Ду ҳафта рӯзе ду маротиба як бурида гӯшти хушки хорпӯштро бихӯрад, илллати махавро нафъ дорад.

4. Гӯшти хорпӯштро муҳарро пухта бихӯранд ва ба мавзеъи иллат гузошта банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Ҳар рӯз ду дирам пӯдинаи обиро бо мурч дар об чӯшонда пайҳам бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

6. Як ҳафта ҳар рӯз ба миқдори донаи нахӯд мумиёро бо оби, ки дар он зарпечак чӯшонда шуда бошад биёшоманд, ибтидои махавро нафъ дорад.

7. Даҳ мисқол ҳиноро як шабонарӯз дар об тар карда, он обро бо ҳафт мисқол шакар бихӯранд ва то як моҳ ба ин тарз мудовомат намоянд, ибтидои махавро нафеъ аст.

8. Сар, дум ва заҳраи морро дар раған андохта бичӯшонанд, то муҳарро шавад, онро ба решу ҷароҳатҳои махав бимоланд, онро дафъ мекунад.

9. Дувоздаҳ адад малахро сар ва пойҳо канда партофта, бо як дирам мӯрди хушк соида бошанд, бихӯранд, аз илллати махав халос шаванд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ҶУНУН (ДЕВОНАГӢ)

Ин мариз аз сӯхтани ахлооти мурдор, ки дар натиҷаи тарс, ҳаяҷони ниҳоят баланд пайдо шуда, ақро аз меъёри эътидол бозмедорад ва дур месозад. Ин беморӣ намудҳои гуногун дорад:

а) Агар бемор хашмолуд (ғазабнок) ва ё шармгин бошад, ин бемории «мониё» буда, ба сурати дарранда мешавад.

б) Бемор агар доимо хандаву бозӣ кунад, онро бемории «доулқалб», яъне сагона меномад.

в) Агар бемор туршрӯй, мардумгурез ва беқарор бошад

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
«қутруб» меноманд.

Даво:

1. Ҳар рӯз як мисқол исфандро куфта бихӯранд, Иншоаллоҳ девонагиरो ба ибро меоварад.

2. Ҳар рӯз ду дирам саноро дар об чӯшонида, он обро биёшоманд, девонагиरो барҳам медиҳад.

3. Беморро дар фасли баҳору тирамоҳ, бо санои маккӣ қилоб кунонида, хуни нештар гиранд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбад.

4. Оби сагангури сабзро чӯшонида, соф намуда, ҳамроҳи сафедаи тухми мурғ ё бо шири духтар омехта, пайваста дар бинӣ чаконанд, девонагиरो, ки аз сӯхтани хилт пайдо шудааст, шифо мебахшад.

5. Дар давоми шаш моҳ ҳафтае як бор ҳафт дирам зарпечакро куфта, бо ҳафт дирам сиканҷабин сиришта биёшоманд, шифо меёбанд.

6. Ҳар рӯз то ба як моҳ як дирам тӯхми панҷангӯштро куфта, бихӯранд, ҷунунро шифо мебахшад.

7. Гӯшти бачаи сагро муҳарро пухта бихӯранд, шифо ёбанд.

8. Барги шоҳтутро дар об чӯшонида, он обро бинӯшанд, иллати девонагиро шифо мебахшад.

9. Қоқуро ношуста бардавом бо мудовомат бихӯранд, девонагиरो ба ибро меварад.

ДАР БАЁНИ ДАРДИ РАҲМ (БАЧАДОН)

Даво:

1. Қавоми зиркро ба миқдори донаи ҷав бо равғани зарди говӣ ва асал сиришта, биёшоманд, Иншоаллоҳ аз дарди раҳм эъмин мегардонад.

2. Барги мисвон (хоре, ки дар кӯҳ мерӯяд)-ро дар равғани зайтун пухта, ба зери ноф ва ҷойи дард банданд, дарди раҳмро шифо мебахшад.

3. Самари расидаи арчаро аз тухмаш ҷудо карда, даҳ дирами онро бо равғани гов пазанд, то тамоми равғанро ба худ ҷазб кунанд, баъд соида бо даҳ дирам набот сиришта, занони хунукмизоҷ пагоҳӣ ба дили наҳор ду дирам бихӯранд, дарди бачадонро бартараф мекунад.

4. Ҳар рӯз панҷ дирам кокутӣ ва ё ҷамилакро куфта, бо чой ё бо оби ҷӯшомада фурӯ баранд, Иншоаллоҳ аз дарди раҳм наҷот меёбанд.

5. Пӯдинаи лалмиро ҷӯшонида, дар он об то ба ноф нишинанд, дарди бачадонро, паст мекунад.

6. Пӯстдумбаи гӯсфандро аз тағ бардоранд, Иншоаллоҳ аз дарди раҳм наҷот меёбанд.

ДАР БАЁНИ НИГОҲ ДОШТА НАТАВОНИСТАНИ ПЕШОБ

Даво:

1. Гӯшти заргӯшро бо ташвия пухта, бо обкома бихӯранд, беихтиёр равон шудани пешобро нафъ дорад.

2. Калаи заргӯшро дар тағи оташдон гӯронда, пухта бихӯранд, Иншоаллоҳ бавли равонро манъ мекунад.

3. Ҳар рӯз 3 грамм қаламфури гарданро куфта, ба дили наҳор бо шири навҷӯшида биёшоманд, Иншоаллоҳ беихтиёр равон шудани пешобро катъ мекунад.

4. Оби оҳантофтро бо шароб бинӯшанд, пешоби равонро қатъ мекунад.

5. Анори ширинро бо пӯсташ дар об ҷӯшонида он обро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

6. Ширеши охчаир низ хунукиро ба ислоҳ оварда, меъёри равон шудани бавлро таҳлил мекунанд.

7. Хӯрдани гӯшти заргӯши саҳроӣ доруи хубу аъло мебошад.

ДАР БАЁНИ НАЗЛА ВА ИЛОҶИ ОН

Ин мариз аз мағзи сар ибтидо гирифта, ба бинӣ, ҳалқ, шуш, сина, меъда, рӯдаҳо, ҷигар ва сипурза таъсир карда омада мерасад. Фузулотҳои тари ба даруни бинӣ рехтаро зуком мегӯянд. Назлаи гарм, ки сӯзанда аст, бо тафсу ҳарорат мешавад. Назлаи сард, ки он ба ғализ ё рақиқ аст, сӯзандагӣ надорад. Назла агар ба ҳалқ резад, ҷӯшишҳоро ба амал меорад ва тангии нафас ҳис карда мешавад. Агар ба шуш резад, боиси пайдоиши захми шуш мегардад ва дар дигар узвҳо пайдо шудани назла пайдокунандаи дарду захм мегардад.

Назлаи бинӣ зардоб ҷудо карда, ба даруни чашм меҳамаду оҳиста-оҳиста гавҳараки чашмро фаро мегирад, ки дар натиҷа чашм нобино мегардад.

Даво:

1. Дар давоми як моҳ, ҳафтае як маротиба, як мисқол барги хушки носи назларо куфта, бо каме рағани зайтун сиришта ва дар таште (тағорае) оби гарми ҷӯшомадаро резед ва ба саратон курпаро партофта, тафӣ карда, аз он носи назлаи тайёркардаатон ба бинӣ кашед. Сару рӯи худро ба буғи оби гарм наздик карда, нафас кашед, ки дар натиҷа атса меояд. Агар дар давоми атсаи тӯлонӣ, аз биниятон зардоб ва ё хун пайдо шуд, Иншоаллоҳ аз назлаи бинӣ шифои комил меёбед.

2. Ба андозаи донаи гандум афюнро бихӯред, ҳама намуди назларо дафъ мекунад.

3. Пӯсти мори афъиро нос карда, бо об биёшомед, назларо дур мекунад.

4. Хардалро (горчица) куфта, бо асал хамир карда, бар пешонӣ гузошта банданд, назлаҳои пай дар пайро манъ мекунад.

5. Ду донг олтигӯгирдро куфта, бо зардии нимпухтаи тухми мӯрғ бихӯранд, назларо дур мекунад.

6. Қаламфури гарданро куфта, дар бинӣ бирезанд, Иншоаллоҳ назлаҳои кӯҳнаро дафъ мекунад.

7. Олтигӯгирдро сӯхта, дуди онро чун чилим кашанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

8. Заҳраи заргӯши гургро хӯшк карда, куфта, дар бинӣ бо найча пуф кунанд, Иншоаллоҳ ҳама гуна назларо дафъ мекунад.

9. Бӯйдони гули садбарги сафед, нарғис, хӯрдани нок, хӯрдани моуласал, биҳӣ, зардии тухми мурғ давои хубу аъло барои дафъи ҳама гуна назлаҳо мебошанд.

10. Ҳар рӯз даҳ дирам оби чилангӯштакро (чавлӣ) бо ду дирам набот биёшоманд, назлаҳои гармро дафъ мекунад.

11. Дар фасли баҳор дар вақти гуи лола, ҷилоб кардан бо санои маккӣ бартарафкунандаи ҳама гуна маризҳо мебошад.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИ СИЛЛ ВА ИЛОҶИ ОН

Ин беморӣ бо сабаби рехтани назлаи тез ба шуш, ки захмеро ба вучуд меорад, пайдо мешавад. Аломатҳои ин мариз лоғарӣ,

таби диқ ва сабук, сурфа, баромадани рим ва хун, гоҳ-гоҳ қай кардан ва балғами зиёд мебошад.

Даво:

1. Бемори сил дар фасли гармо, бояд дар болои дарёи равон хона сохта, шабу рӯзро дар он манзил гузаронад ва ҳар сабоҳ дар дили наҳор як пиёла (200 гр) шири одами солим, уштур ва ё аспро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

2. Ҳар рӯз то ба чиҳил рӯз чаҳор дирам оби барги офтобпарастро, дар дили наҳор биёшоманд, Иншоаллоҳ аз захми шуш наҷот меёбанд.

3. То ба се моҳ, дар як ҳафта як маротиба, гӯшти сағбачаро бо ҳамроҳии қурбоқа, муҳарро пухта истеъмол кунад, силле, ки аз хунукӣ (сардӣ) пайдо шуда бошад, беҳ мегардонад.

4. Моҳиро бардавом дар оташ кабоб карда бихӯранд, захми шушро дафъ мекунад.

5. Ҳар рӯз пайваста ба чиҳил рӯз се мағзи pistaи нави санавбарро бихӯранд, захми шушро шифо мебахшад.

6. Да давоми сӣ рӯз як дирам пуки сафеди дарахтро бо ордбезак соида ва аз он гузаронда, бо шароби тилло, ки мусаллас низ меноманд, биёшоманд, захми шушро шифо мебахшад.

7. Барг ва самари дарахти ғорро (лавровый лист) куфта, бо сиканҷабин⁵ сиришта, доимо лесида бихӯранд, захми шушро шифо мебахшад.

8. Муми занбӯри асалро ба андозаи донаи гандум реза карда, дар давоми чаҳор ҳафта, ҳар рӯз ҳар якеро бо ҳарора (кисель) фуру баранд ё дар рағани кунҷид ҳал карда бихӯранд, шифо меёбанд.

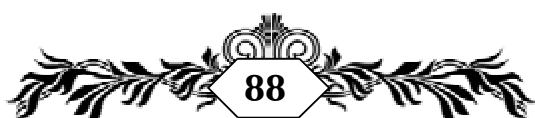
9. Ҳар рӯз як мисқол (4.5гр) гули санҷидро куфта, бо чой ва ё оби чӯшомада биёшоманд, захмҳои шушро шифо мебахшад.

10. Гӯшти хорпӯштро намак карда, муҳарро пухта бихӯранд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

11. Тухми бодиринг, кофур, pistaи санавбар, нони ҷавӣ ва нахуд барои захми шуш давои хуб мебошад.

ДАР БАЁНИ БОКИРАГӢ (ДӢШИЗАГӢ)

Сифати духтаре, ки бидуни расидан ба мард (шаҳвар) пардаи бакорат (дӯшизагӣ) бо сабаби беморӣ ва ё зарбе нест шуда бошад.

Даво:

1. Пардаи тухми мурғро, ки пӯчоқаш часпида мебошад, куфта, бо хуни кабӯтар даромехта, то ба як ҳафта бардавом аз тағ дар фарҷ бардорад, бакорати рафтaro аз нав барқарор мекунад.

2. Устухони соқи кабӯтарро сӯхта, соида, бардавом бар фарҷ кунанд, бакорати рафтaro барқарор мекунад.

3. Устухони мурғи сиёхро бо ҳамвазни чуби ток гирифта, ҳар ду ро якҷоя бисӯзонанд ва бар фарҷ бипошанд, бакорат барқарор гардад.

ДАР БАЁНИ ХОБИ САХТИ ТҮЛОНИИ ҒАЙРИСОЛИМӢ

Ин хоб, хоби ғайрисолимӣ, яъне мариз буда, аз ғалабаи рутубат аст, ки дар мағзи сар аз хилти балғам бо хун ба вучуд меояд. Аломатҳои ин беморӣ: об рафтан аз даҳон, омадани рутубати (луобаи) бинӣ, нармии набз, сафедии пешоб, кундии зеҳну ҳавос аст.

Даво ва илоҷи он:

1. Ҳар рӯз ба миқдори донаи нахӯд мумиёи тозаро бо обе, ки дар он кокутӣ ва ё чамилак чӯшонида шуда бошад, биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

2. Ҳар рӯз як дирам сабирро (алоэ) бихӯранд, аз таъсири балғам наҷот меёбанд.

3. Ҳар рӯз як дирам тухми бодёнро чӯшонида, оби онро бинӯшанд, шифо меёбанд.

4. Ҳар рӯз ду дирам саноро дар оби чӯшонида шуда, ҳал карда бинӯшанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Ҳар рӯз ним мисқол қаламфури гарданро куфта, бо каме оби чӯшомада биёшоманд, шифо меёбанд.

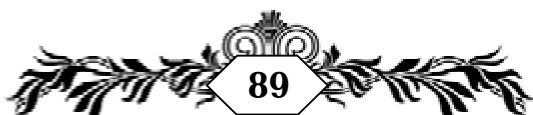
6. Ҳар рӯз ду дирам ҳалилаи кобулиро куфта, бо шакар даромехта, каф зада бихӯранд, балғамро аз бадан халос карда, шифо мебахшад.

7. Асалро бардавом бихӯранд, Иншоаллоҳ аз ҳамаи бемориҳои рутубатовар наҷот меёбанд.

ДАР БАЁНИ ДАРД ВА ВАРАМИ ХОЯҶО

Даво:

1. Ду мисқол ғурраи мушхорро куфта, бо маскаи говии тоза,

даҳ рӯз дар дили холӣ субҳу шом биёшоманд, Иншоаллоҳ бузургии хояҳоро хурд мегардонад.

2. Барги шибитро дар об чӯшонида, дар он об мудом нишинанд ва ба хӯрдани тӯхмаш машғул шаванда, бодҳои хояҳоро нест мекунад.

3. Барги бангидевонаро дар оташ гарм карда, ба хояҳо гузошта банданд, фуромадани обро ба сӯи онҳо манъ мекунад.

4. Саргини бузро сӯхта, бо тухми банг даромехта, ба хояҳо гузошта банданд, онҳоро хурд мегардонад.

5. Даҳ рӯз ба миқдори донаи нахӯд, қиёми зиркро бо шир ва ё оби чӯшомада, дар дили наҳор биёшоманд, иншоаллоҳ шифо меёбанд.

6. Ба миқдори донаи ҷав мумиёро бо равғани зарди гов даҳ рӯз пеш аз хоб биёшоманд, иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

7. Бангро дар об пухта, бо зардии тухми мург ё бо равған бимоланд дарди хояҳоро дафъ мекунад.

ДАР БАЁНИ ЛОҒАРИИ ҚИСМИ СОЛИМ

Агар панҷ узви раисаи инсон: дил, ҷигар, меъдаю рӯда, гурда ва системаи асаб солим бошад, бо истеъмоли ин давоҳо қисми лоғар фарбеҳ мегардад. 1. Ҳар рӯз, ду соат пеш аз таоми пагоҳирӯзӣ ду дона тухми нимпухтаи (солим) мурғи хонагиро биёшомед, иншоаллоҳ иштиҳоятонро мекушояд. 2. Ҳар рӯз як ратл шири гови тозадӯшидаро гармогарм биёшоманд, баданро фарбеҳ мекунад (тухми мурғро дар якҷоягӣ бо шир нахӯред, ки боди қулинҷро пайдо мекунад). 3. Бодоми ширин, pista, чормағз, тут, мавиз, ангур, гӯшти мурғ, гӯшти гӯсфанд, анори ширин, себи ширин, тухми каду нисбат ба дигар хӯроквориҳо бештар фарбеҳӣ меоваранд. 4. Юнучқаро пухта, бо шакар бихӯранд ва мудовамот бо он намоянд, баданро фарбеҳ мекунад. 5. Ҳар рӯз чаҳор дирам тухми юнучқаро куфта бихӯранд, баданро фарбеҳ мекунад. 6. Ҳар рӯз панҷ мисқол кокутиро куфта, бо панири тоза бихӯранд, баданро фарбеҳ мекунад. 7. Орди гандумро бо шакар ва мағзи бодоми ширин, мондани ҳарир пухта бихӯранд, баданро фарбеҳ мекунад.

ДАР БАЁНИ МАҒЗИ САР (МАЙНА) ВА ИЛОҶИ ОН

Даво:

1. Райҳони тар ва хушкро доимо дар вақти хӯроки субҳу шом истифода карда, бо ҳар навъе ки набошад бихӯранд, Иншоаллоҳ суддаи майнаро мекушояд ва ақро зиёда карда зеҳро қавӣ мегардонад.

2. Доимо решаи бепӯсти ширинбияро чун чой бинӯшанд, Иншоаллоҳ, ҳама гуна бемориҳои майнаро шифо мебахшад.

3. Санои маккиро бо маска ва наботу асал бихӯранд, аз бемориҳои мағзи сар наҷот меёбанд.

4. Гули ҳиноро куфта, ба сар ва пешонӣ гузошта банданд, бемориҳои мағзи сарро шифо мебахшад.

5. Мумиёро дар рағани гов ё рағани зайтун ҳал карда, бо асал даромехта, дар бинӣ ва гӯш бичаконанд, боди дар майна чамъшударо дафъ мекунад.

6. Ҳар рӯз ду дирам ҳалилаи кобулиро куфта, бо асал сиришта бихӯранд, майнаро қавӣ мегардонад.

7. Ҳар рӯз як дирам сабирро (алоэро) бихӯранд, бемориҳои майнаро шифо мебахшад.

8. Зардии тухми нимпухтаи мурғ, мағзи чормағз, бодомии ширин, писта, ангури сарра, нок, занҷабил, мурч, асал, тут, самари кавар, анҷир, ва мавизи сиёҳи бедонаро доимо истеъмол намоянд, аз бемориҳои мағзи сар дар амон мемонанд.

9. Бӯй кардани гули санҷид, гули садбарг, мағзи сарро қувват мебахшад.

10. Пӯсти мобайни мағзи чормағзро чун чой истифода бурда, бинӯшанд, ба мағзи сар фараҳ мебахшад.

11. Пӯст ва самари каварро бо ҳар навъе, ки набошад истеъмол кунанд, майнаро аз ҳар гуна мариҷо нигоҳ медорад.

12. Мурғчӯчаро пухта бихӯранд, чавҳари мағзи сарро зиёда мекунад.

13. Чоқуларо бо ҳар навъе, ки бошад бихӯранд, шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ ДАРДИ БУҒУМҶО (ПАЙВАНДҶО)

Аломати ин беморӣ дар дард кардани пайванди суриин (қуймуч),

буҷулаки пой, ангушти пой, буғумҳои нарангушти пой, дар пайвандҳои даст ва дигар буғумҳо пайдо мешавад. Аломату сабаби ин беморӣ аз гармӣ ё аз сардӣ ва ё аз хунукӣ бошад, аломаташ он аст, ки дард батадриҷ пайдо мешавад, вале гаронӣ ва варам ҳеҷ муштарак намегардад.

Даво:

1. Рӯзе ба миқдори донаи биринҷ афюнро истеъмол намоянд, дард аз сардӣ пайдо шударо дафъ мекунад.

2. Барги думговро (маргимохӣ) куфта, бо ҳамвазни он асал даромехта, ҳар рӯз як мисқол аз он дар оби ҷӯшомада андохта, биёшоманд, Иншоаллоҳ аз дарди буғумҳо наҷот меёбанд.

3. Мухалласи хушкро куфта, як моҳ чой карда бинӯшанд, дарди буғумҳоро шифо мебахшад.

4. Сурбурҷ бо рағани гулисурх, оби барги зуф ва оби гашнизи соида, он маҳлули ҳосилшударо ба буғумҳои дардманд банданд, дарди онҳоро таскин медиҳад.

5. Рағани хирс ва рағани суғурро ба буғумҳои дардманд мунтазам бимоланд, дарди онро шифо мебахшад.

6. Сиёҳдоноро куфта, бо сирко даромехта, ба буғумҳои дардманд бибанданд ва биёшоманд, шифо меёбанд.

7. Тухми турбро куфта, бо асал сиришта, ба пайвандҳои дардманд гузошта банданд, шифо меёбанд.

8. Даруни турби калонро чун коса кофта, онро аз асали тоза пур кунанд ва як шабонарӯз нигоҳ дошта, онро даҳ рӯз дар дили наҳор биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

9. Ба миқдори донаи нахӯд, мумиёро соати 12 шаб бо як пиёла оби бо асал ҷӯшонидани шуда ва ё мо-ул-асал биёшоманд, Иншоаллоҳ баъди даҳ рӯз шифои комил меёбанд.

10. Як ҳафта рӯз дар миён як дирам кучаларо (тарзи хӯрдани кучала дар аввали китоб пурра баён гардидааст) бо оби ҷӯшомада биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

11. Барги тамокуро дар оташдон то зард гаштанаш гарм карда, дар кафи пойҳо гузошта банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

12. Барги тару тозаи мушхорро каме гарм карда, бар буғумҳои дардманди варамкарда гузошта банданд, варами буғумҳоро таҳлил карда нест мекунад.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ТАРС ВА ИЛОЦИ ОН

Даво:

1. Ҳар рӯз ним мисқол (2,5 грамм) қаламфури гарданро куфта бо чой ё об биёшоманд, тарсро нест мекунад.
2. Қаламфури гарданро бо сир куфта, ба пешона гузошта банданд, ваҳшатро паст мекунад.
3. Ҳар рӯз ду дирам дорчинро куфта, бихӯранд, ваҳшатро паст мекунад.
4. Бо воситаи ояту дуоҳои раббонӣ, Иншоаллоҳ ҳама гуна тарсу даҳшат дафъ мешавад.

ДАР БАЁНИ МУСТАҲКАМ НАМУДАНИ ЗЕҲН

1. Ҳар сабоҳ дар дили наҳор як ва ё ду мисқол барги куфтаи санои маккиро бо ду мисқол набот ва ё асал омехта карда, бо ним ратл шири гӯсфанд ва ё шири тозадӯшидаи гов бинӯшанд, Иншоаллоҳ зеҳн ва нафси ҳайвониро қавӣ мегардонад.
2. Ҳар рӯз панҷ дона ҳалиларо шикаста, дар об тар карда, як рӯз баъд он обро бинӯшанд, зеҳнро қавӣ мегардонад.
3. Гӯшти мурғҷӯча, барра, гӯсола ва бузғоларо бо ҳар навъе, ки набошад бихӯранд, ба зеҳни кунд қувваю дармон мебахшад.
4. Ҳар рӯз ним мисқол қаламфури ҳиндиرو куфта, бо об биёшоманд, зеҳнро қавӣ ва чашми хираро равшан мегардонад.
5. Ҳар рӯз як мисқол (4,5 грамм) самари ғорро (лавровый лист) куфта, бо шарбати мева биёшоманд, зеҳнро тез мекунад.
6. Гӯшти мори афъиро муҳарро пухта бихӯранд, зеҳнро тез карда, ба бемориҳои пӯсту бавосир давои хуб мебошад.
7. Ҳар рӯз ду дирам абрешими хомро дар об пухта, хуб молида, соф карда, бо қанди сафед ба қиём оварда бихӯранд, зеҳнро тез карда, шаҳватро зиёда мегардонад.
8. Ҳар рӯз ду се дирам хардал (горчица)-ро бихӯранд, ба зеҳн қувва мебахшад.
9. Хӯрдани писта, бодом ва чормағз барои тақвияти зеҳн доруи хуб мебошад.
10. Аз ёд кардани оятҳои Қуръони маҷид қуввадиҳандаю тезкунандаи зеҳну ақли ҳар як бандаи мӯъмин аст.

ДАР БАЁНИ БАНД ШУДАНИ ШИРИ ЗАНОН

Даво:

1. Наъноро бо як миқдор орди ҷав бо оби ҷӯшомада хамир

карда, ҳамчун малҳам ба пистони варамид ва ё шир дар он шахшуда гузошта, пай дар пай банданд, Иншоаллоҳ, вараму шири шахшуда, таҳлил гардида шифо мебахшад.

2. Барги турбро пухта бихӯранд, шири занҳоро зиёда мекунад.

3. Ҳар рӯз як дирам сиёҳдоноро бихӯранд, Иншоаллоҳ шири бандшудаи занонро равона мегардонад.

4. Ҳар рӯз се дирам гиёҳи хушки сабзии даштиро куфта, бо асал ва чой фурӯ баранд, шири занонро зиёда мекунад.

5. Моҳиро дар оташ кабоб карда бихӯранд, шири гумшудаи занҳо пайдо мешавад.

6. Ҳар рӯз як мисқол тухми зағирро куфта, бо об биёшоманд, шири манъшударо равон мекунад.

7. Рими оҳанро ос карда, занҳо ба пистон гузошта банданд, Иншоаллоҳ шири шахшударо таҳлил мекунад.

8. Барги мушхорро дар оби даҳон тар карда, ба пистони варам гузошта банданд, варамро таҳлил мекунад.

9. Агар хоҳанд, ки шири шахшудаю риму зардоб аз пистон бе ҷарроҳӣ хориҷ шавад, пӯсти заргӯшро бо оби даҳони дили наҳор тар карда, ба ҷойи зардобу рим ҷамъшуда гузошта банданд, пӯстро суроҳ карда зардобу римро меронад.

10. Ҳар рӯз ду мисқол гули бобунаро дар об ҷӯшонид, он обро бо асал бинӯшанд, шири бандшударо равон мекунад.

ДАР БАЁНИ КАМХУНӢ ВА ИЛОҶИ ОН

Пеш аз давою дармон кардан, мариз бояд мизоҷи худро ташхис карда, донанд, ки он гарм аст ё сард ва ғайраҳо, пас аз он баъд мувофиқи он ба доруо дармон машғул шавад.

Даво:

1. Гарммизоҷон оши угроро (хамирӣ) бо дорчин бихӯранд, дар бадан хуни солеҳ пайдо мешавад.

2. Сардмизоҷон мурҷро куфта, бо мавизи сиёҳ бихӯранд, хуни ғафсгаштаи онҳо рақик (суюқ) мегардад.

3. Тухми сафеди бедонаро, соҳиби ҳама гуна мизоҷҳо, бо мудовамот бихӯранд, хуни солеҳ пайдо мекунанд.

4. Як даста испанди хушкро дар дувуним мони об (ду ратл) як шабонарӯз тар карда, баъд он обро соф намуда, ҳар рӯз ним пиёла

(50 грамм) бинӯшанд, хуни солеҳи сара пайдо мекунад.

5. Хӯрдани нок, анори ширин, себи ширин, харбуза, тарбуз, ангури сарра, коҳу, шакар, асал, набот ва мураббои онҳо пайдокунандаи хуни солеҳ мебошанд.

6. Хӯрдани самар ва қавоми зирк фишори баланди хунро таҳлил карда, ба низом меоварад ва хунравиҳоро аз ҳамаи узвҳои бадан манъ мекунад.

7. Ҳар рӯз даҳ дирам тухми кӯкнорро бо даҳ дирам мағзи бодоми ширин бихӯранд, дар бадан хуни солеҳ пайдо мекунад.

8. Ду мисқол ҳалилаи сиёҳро куфта, бо асал бихӯранд, хунро аз савдои ифлос пок мекунад.

9. Юнучқаро пухта бо шакар бихӯранд ва мудовамот бар он намоянд, хуни солеҳ пайдо мекунад.

10. Сардмизоҷон, зардаи нимпухтаи тухми мурғро бардавом бихӯранд, хуни солеҳ пайдо мекунанду фарбеҳ мешаванд.

ДАР БАЁНИ СУСТИИ МАҚЪАД

Одамоне, ки гирифтари ин мариз мебошанд, бод ва наҷосат (саргин)-и онҳо бидуни ихтиёр аз мақъадашон хориҷ мешавад.

Сабабҳои ин беморӣ аз сардии асаби мақъад дар натиҷаи нам кашидан аст ва ё бемориҳои носур ва қатъ кардани бавосир, ки аз ин ба мушаки мақъад офате мерасаду ба мушаки мақъад сустӣ меоварад. Гоҳе бо сабаби лат хӯрдан низ пайдо мешавад.

Даво:

1. Қавоми зиркро дар оби асал ҳал карда, бардавом бинӯшанд ва дар мақъад гузошта банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Мумиёро бо равғани зарди гов бихӯранд ва бо равғани зайтун ҳал карда, пахтаро дар он тар намуда, бардавом дар мақъад бардоранд, сустии мақъадро ба низом меоварад.

3. Оҳантофти дуғиро бардавом бинӯшанд, сустии мақъадро шифо мебахшад.

4. Ҳар рӯз як донг рими оҳанро ос карда, бо асал бихӯранд, сустии мақъадро ба тартиб меоварад.

5. Барги мӯрдро дар об чӯшонида, дар он об мумиёро ҳал карда, бо пахта ба мақъад бардоранд, шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ ГАРОНИИ ЗАБОН

Даво:

1. Қаламфури ҳиндӣ (гардан)-ро куфта, ос карда, рӯзе як ва ё ду маротиба бо нӯги ангушт дар атрофи забон моланд ва оби дар даҳон ҷамъшударо фурӯ баранд, Иншоаллоҳ балғамро паст карда, асабро ором намуда, гаронии забонро ба эътидол меоварад.

2. Оберо, ки дар он барги мӯрд ҷӯшонида шуда бошад, дар даҳон гардонанд, сустии забонро шифо мебахшад.

3. Тухми хардалро маҳин соида, бо мо-ул-асал даромехта, ғарғара кунанд, бемории забонро шифо мебахшад.

4. Оқирқирҳоро дар об ҷӯшонида, он обро бо сирко даромехта, бо он ғарғара кунанд ё он обро дар даҳон гардонанд, ба бемории забон шифо мебахшад.

5. 99 исми бузурги Аллоҳ таъолоро доимо такрор кунеду дурӯғ нагӯед ва калимаҳои бадро ба забон наоред, Иншоаллоҳ забонатон буррою қавӣ мегардад.

*Забонро нигоҳ дор аз лафзи дурӯғ,
Суханат гардад буррою бофурӯғ.
Чун шикамро пок дорӣ аз ҳаром,
Марди имондор бошӣ вассалом.*

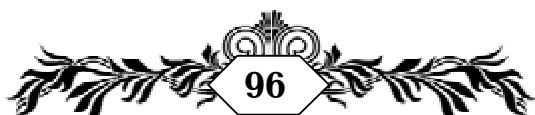
ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ИСТИРХО (АЗ ҲАРАКАТ МОНДАНИ УЗВ)

Аломати ин беморӣ дар он аст, ки узве аз аъзои бадан оқиз шуда, аз ҳаракат боз мемонад. Фарқ дар миёни маризи фолич аз истирхо дар он аст, ки дар бемории фолич (фалаҷ) як нима (тараф)-и бадан ба дарозӣ аз ҳаракат мемонад, аммо истирхо метавон дар ҳар узви рӯй диҳад.

Даво:

1. Агар бемор фишори баланди хун надошта бошад, ҳар субҳу шом дар дили наҳор 50 грамм мо-ул-асали аз наъно ва исфанд тайёр кардари биёшомад, Иншоаллоҳ баъд чиҳил рӯз шифои комил меёбад.

2. Равғани турбро ба узви нотавоншуда бимоланд онро шифо

мебахшад.

3. Исфанди тарро дар оташдон гарм карда, бардавом ба узви нотавоншуда банданд, онро ба ҳаракат меорад.

4. Се дона каждумро дар шиша андохта, аз болояш сӣ дирам равғани зайтун резанд, чиҳил рӯз дар офтоб гузошта, баъд он равғанро гирифта ба аъзои оқиз гузошта бимоланд, Иншоаллоҳ он узвро ба ҳаракат меорад.

5. Гӯшти заргӯшро бо ҳар навъе, ки набошад бихӯранд, аз бемориҳои фолич ва истирхо наҷот меёбанд.

6. Ҳар рӯз вақти хоб дар дили наҳор ба миқдори як дона нахӯд, мумиёро бо равғани зарди гов биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

7. Ҳар рӯз ним дирам оқирқирҳоро соида бо асал даромехта бихӯранд, шифо меёбанд.

8. Қавоми ҷадворро дар оби нимгарм ҳал карда, чиҳил шабонарӯз ду маротиба ба узви беҳаракатшуда бимоланд, онро ба ҳаракат меоварад.

9. Пӯсти морро дар 50 грамм равғани зайтун ҷӯшонида, он равғанро дар чашм чаконанд, беқуввати пилкҳои болои чашмро ислоҳ мекунад.

10. Пиёзи ансулро пухта, бо шаш миқдори он намак даромехта, каме равғани зарди гов илова карда, аз ин ба дили наҳор ду мисқол бихӯранд, нотавонии аъзоро шифо мебахшад.

11. Мумиёро дар равғани зайтун ҳал карда, бардавом бар узви нотавоншуда бимоланду биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

12. Ҳар рӯз то ба чиҳил рӯз се дирам омуларо куфта, бо асал ва дорчин бихӯранд, аъзои нотавонгаштаро ба ҳаракат меорад.

13. Ҳар рӯз то ба сӣ рӯз ду дирам талхшувокро дар об ҷӯшонида, он обро соф карда, бо асал биёшоманд, ба аъзои нотавоншуда шифо мебахшад.

ДАР БАЁНИ МАРИЗИ ОБИЛАФРАНГ (СИФИЛИС)

Ин беморӣ дар гузашта хоси мардумони мағрибзамин буд ва бо ташрифи урдуҳои ишғолгарони англису итолиё ва фаранг (Франсия) вориди машриқзамину Африқо гардид.

Паҳнкунандагони ин мариз дар шаҳрҳои Бомбаю Калкатта ва Деҳлӣ ин сарбозони англис мебошад. Сабаби пайдошавии ин мараз аз зино (ҷимоъ) кардану ҳамнишин будан бо дорандагони ин мариз аст. Моддаи мн мариз аз сӯхтани чаҳор ахлот: хуни сӯхта, балғами сӯхта, сафрои сӯхта ва савдои сӯхта ба вучуд меояд.

Аломати хунии ин мариз: пайдоиши донаҳои сурх ва кам шудани хун дар рӯи пӯст. Баромадани рутубат (луоб, маҳлули ғоздор) хориш ва тасфидан дар фарҷ ва ё дигар узвҳои таносул.

Аломати сафровии ин мариз: бо вучуди аломатҳои дар боло зикршуда, камии рутубат (луоб), зардии ранги пӯст аст.

Нишони балғамии ин мариз: то рафт зиёд ва инкишофи ёфтани доначаҳои дар пӯст дамида, шиддати хориш, бисёрии рутубат (луоба) ва сафедии ранги он мебошад.

Аломати савдови ин мариз: хушкӣ ва сахтии ҷӯшиш ва тирагии ранги бадан аст. Дар баъзе ҳолатҳо ҷӯшиш, дард ва хориш дар узви таносул ва пайвандҳо ба вучуд меояд.

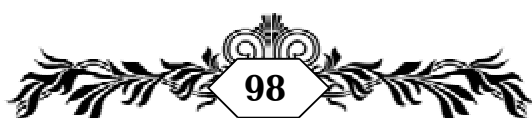
Даво:

1. Як мисқол ҷавҳари даҳонифарингро дар якуним ратл оби нимгарм ҳал карда, чойҳои пайдо шудаи маризро шӯянд, шифо мебахшад.

2. Ҳар рӯз, пайваста ба даҳ рӯз, пӯсти анори хушкро куфта, бо мозӯи куфта даромехта бихӯранд, обилафарангро дафъ мекунад.

ДАР БАЁНИ ПАРДАИ РАТҚ (ПАРДАИ САХТИ ДАҲОНИ ФАРҶИ ЗАН)

Ин парда дар даҳони фарҷ рӯйида бошад, ба дохил шудани олоти мардӣ монеъ меояд; агар дар даҳони бачадон воқеъ шавад, ба даромадани закар монеъ намешавад, вале ба ҳомила шудан ва хориҷ гаштани хуни ҳайз монеъ мегардад. Агар дар мобайни ин ҳарду мавзеъ бирӯяд, намегузорад, ки закар бо тамом дохил шавад, яъне танҳо як қисми олот дохил шуда метавонад. Ин илати модарзод мебошад, ки дар асл хилқат манфаз пайдо нашудааст, ё ғайри халкӣ, яъне бидуни модарзод мебошад, чунон чӣ баъд аз ёфтани ҷароҳати ин мавзеъ гӯшти зоида мерӯяд ва боиси манъ шудани маҷро мегардад. Баъзан он ду фузуне, ки дар ду тарафи фарҷ мавҷуд аст, бузург мешавад ва ҳамон тавр сахт шуда

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
мемонаду чимоъро монеъ меояд. Ин илат монеъи бордор шудан ва маъни равон шудани ҳайз мегардад. Беморро дар рӯзҳои ҳайз дарди саҳт пайдо мешавад. Давои ин беморӣ танҳо ҷарроҳист.

ДАР БАЁНИ ВАРАМ ВА ДАРДИ ЗОНУ

Даво:

1. Барги тамокуро дар таги дегдони нонбандӣ бигузоранд, то ки зард шавад ва дар кафи ҳарду пой ва ё зонуи беморшуда банданду аз болояш маҳсӣ пушонанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
2. Самари арчаро куфта, бо асал ва ё бо равғани зард сиришта ба зонуи дардманд банданд, дарди онро дафъ мекунад.
3. Саргини говро гармогарм бо сирко даромехта, ба зону гузошта банданд, варами онро таҳлил мекунад.
4. Барги мушхорро ба варам гузошта, бардавом банданд, варами нест мекунад.
5. Барги чинорро дар об ҷӯшонда, ба зону банданд, варами онро таҳлил мекунад.

ДАР БАЁНИ ХУНИ БИНӢ

Хуни бинӣ аз як чанд сабаб ҷорӣ мегардад: а) кӯшода шудани раги хунгарди даруни бинӣ; б) кафидани шириёнҳои пардаи зерини мағзи сар, бинобар шиддати пурии хун дар онҳо ё аз расидани зарба ва афтодан аз ҷое. Фарқи кушода шудани раг аз пардаи зерини мағзи сар аз руофи шириёни хун бисёр ё кам ва ё фаввора зада бармеояд, маълум мегардад. Аломати пурии он дар рағҳо: давомнокии дарди сари шадид ва сурхии чеҳраву чашм аст.

Даво:

1. Пӯсти беруни тухми мурғро то сиёҳ шудан бисӯзанд ва баъд онро куфта, дар бинӣ бирезанд, хуни бинии мӯҳлиқро Иншоаллоҳ катъ мекунад.
2. Маскаи наву тозаи говро рӯзе се маротиба ба миқдори 50гр истеъмол намоянд, хунравиро қатъ мекунад.
3. Ҳалила, гули маҳсар, анори хом – аз ҳар се баробар гирифта соида, бо об даромехта, дар бинӣ резанд, хуни биниро ҳар навъе, ки бошад банд мекунад.

4. Бист мисқол оби барги зуффо биёшоманд, хунравиро қатъ мекунад.

5. Ғурра ва қавоми зиркро бо ҳар навъе, ки истеъмол намоянд, хунравиро аз ҳамаи узвҳо банд мекунад.

6. Ғӯшти мурғҷӯҷаро хом бо шароб бихӯранд, хуни биниро, ки аз пардаҳои майна ояд, шифо мебахшад.

7. Барги газноро куфта, дар бинӣ андозанд, хуни биниро қатъ мекунад.

8. Ҷалғузаи кӯкнорро куфта, ба миқдори як мисқол бо маска биёшоманд, шифо меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ САРАТОН

(РАК)

Варамест саҳти моил ба тирағӣ, гирдшакл, ки дар атрофаш рағҳои сурхи сабз падида меояд – саратон меноманд. Моддаи он савдои сӯхта аст. Дар аввал ба миқдори наҳд ё дулона аз он зоҳир мешавад ва баъд узвҳоро фаро мегирад, ба ҳаде, ки ба миқдори харбузаи калон ҳам мешавад. Ҷамеша монанди алангаи оташ сӯзон мебошад. Дар мардон аксар дар рӯда, меъда, закар ва ғайра; дар занон дар пистон ва заҳдон падида меояд. Ҷар гоҳ дар пушт пайдо шавад, қотил мебошад.

Даво:

1. Як қатра маҳлули сулаймони (сулемаро) дар як пиёла шир чаконда, бинӯшанд, рӯзи дуввум ду қатра ва ҳамин тариқ рӯзе як қатрағӣ зиёд карда, то даҳ қатра, аз рӯзи ёздаҳум як қатрағӣ кам карда, оқибат то як қатра меоранд, Иншоаллоҳ саратони бачадонро, ки дар ҳолати бадтарин низ бошад, шифо бахшад.

2. Қаланфури ҳиндӣ (гарданак)-ро куфта, орд карда ба миқдори як кашидани нос, субҳу шом дар дили наҳор бо ним пиёла оби ҷӯшомада биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

3. Як пиёлаи миёна ҷурғот, як қошуқ саргини тари гов, як чумча маска, ҳамаашро даромехта, ҳар рӯз дар дили наҳор бихӯранд, то ба як моҳ рӯзе се маротиба дигар чизе нахӯранд, Иншоаллоҳ саратони меъдаро шифо мебахшад.

4. Ҷар рӯз се маротиба ним соат пеш аз хӯрок 150-200гр усора

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

(шарбатоб) барги зуфро бо як қошуқ асал як моҳ бардавом бихӯранд, Иншоаллоҳ аз саратони меъдаю рӯда шифо ёбанд.

5. Дар давоми як моҳ се вақт дар дили наҳор чаҳор уқия оби барги сагангури зардро бо мевааш биёшоманд, Иншоаллоҳ аз саратони меъдаю сурхрӯда халос шаванд.

6. Сагангури мевааш зардро куфта, ба саратони решгаштаи берунӣ гузошта банданд, онро паст ва сокин мекунад.

7. Саргини гӯсолаи ширмакро бо ҷурғоти гов даромехта, латтаро бо он олонда, ҳам пагоҳӣ ва ҳам бегоҳӣ бигуздоранд, саратони беруниро шифо мебахшад.

8. Ду тахтачаи сурб (қурғошим)-ро бо ҳам бисоянду дар рағғани гули сурх ва оби гашнизи тоза ҳал карда ба саратон бимоланд, шифо меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ДОҒӢ (СИБИРСКАЯ ЯЗВА)

Аломати ин беморӣ: пайдо шудани захм, ба миқдори донаи гандум ва ё нахӯд, сараш сиёҳи фурурафта, сахт ва карахти решадор (кундор). Таъсираш хобнокӣ, аммо хоби пурра нест, мариз тез-тез бедор мешавад. Таб ва хунук хӯрдан, хамёза намудан. Парҳез аз оби хунук, дӯғу ҷурғот, умуман, ба ғайр аз оби ҷӯшомадаю нони сафеди бенамак чизе хӯрдан мумкин нест. Дар оби сард шустушӯй кардану бо зан ҳамхобӣ кардан, захрест қотил.

Даво:

1. Дуои, ин афсунро касе, ки донад бар он мариз афсун карда нахонад, хуни он бемор дар гардани ўст, гуфтааст Ҳазрати Мавлавӣ (ин афсунро баъзе олимони дину тиб ва муаллифу мураттиби ин китоб медонад).

2. Барги сабзи чормағзро дар таги дегдони нонбандӣ зард карда, дар атрофи захм ва синаю гардани бемор мебанданд, то ки гарм шуда арақаш ҷорӣ шавад ва эҳтиёт кунанд, ки барги чормағз пӯсти баданро насӯзонад.

3. Рӯзе чаҳор-панҷ қурбоққайи ҷавонро зинда дар болои ҷароҳат мебанданд, то қурбоққа захри захмро кашаду мурад, Иншоаллоҳ бемор шифо меёбад.

4. Қаламгардан (лапис), ки дар дорухоноҳо мавҷуд аст, бо оби

даҳон тар карда, ба болои захм зер мекунад, ки он хосияти хӯрандагӣ дорад, мехӯрад, решаи захмро нест мекунад.

5. Тори сари беморро ба миқдори тангаи 20 тина бо теғ метарошанд ва бо дастаи қамчини асп мерондагӣ соиш (молиш) медиҳед, ҳангоме ки каме об баромад дар он ҷо каме навшодир мепошед, агар кафк карду об баромад, муждаи некист, агар об пайдо нашавад, хавф наздик аст ва дар илоҷи охир навшодирро ба миқдори кам дар болои захм мепошанд (эҳтиёт кунанд, ки навшодир моддаи хӯранда (кислота) аст, зада ҷароҳатро зиёд накунад, умуман надоништа ба кор набаранд).

6. Давои охирин ин доғ ба захм аст, аз ноилоҷӣ.

ДАР БАЁНИ БЕХОБӢ

Сабаби ин мариз ғалабаи хилтҳои хушк аст, дар мағзи сар. Моддаи оварандаи беҳобӣ хилтҳои савдо ва сафро (зардоб) мебошанд, инчунин балғами шӯр ҳам сабаб мегардад.

Агар ғалаба аз савдо бошад, хашм ва ташнагӣ меафзояд. Ин бемориро саҳар меноманд.

Даво:

1. Заъфаронро дар об ҷӯшонда, он обро ба сар доимо бирезанд, Иншоаллоҳ беҳобиро дафъ мекунад.

2. Ба сар молидани равғани бодомии ширин беҳобиро ислоҳ мекунад.

3. Бобунаи говчашм, ҷави муқашшар ва гули бобуна аз ҳар як миқдор гирифта, дар оби ширин ҷӯшонда, ба он равғани савсани кӯҳӣ дохил карда, ҳар шаб ба сар бирезанд, беҳобии пиронро дафъ мекунад.

4. Донаи ҷав барин кофурро бо барги қоқу куфта, дар бинӣ гузоранд, беҳобии одамони гарммичозро дафъ мекунад.

5. Гашнизро дар чойнак чун чой дам карда, бо қанди сафед ё набот биёшоманд, хоб меорад.

ДАР БАЁНИ ОЗАХ (СУЪЛУЛ)

Даво:

1. Пойҳои малахро хушк карда, куфта дар озах банданд,

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

Иншоаллоҳ онро хушк мекунад.

2. Дар намак ояти рабонӣ (дуо) хонда бимоланд, Иншоаллоҳ Худо хоҳад, дар се шабонарӯз чӣ хел озахе набошад, дафъ мешавад.

3. Сар, дум ва захраи морро дар равған андохта, бичӯшонанд, то муҳарро шавад, онро ба озах бимоланд, шифо ёбанд.

4. Сиёҳдоноро куфта, бо пешоб омехта, ба озахҳо бимоланд, хушк карда мерезонад.

5. Чиноракро куфта, ба озах мемоланд, шифо ёбанд.

6. Мӯйи сари одамро сӯхта, бо сирко хамир карда, ба озахҳо бимоланд, онро хушк карда мерезонад.

7. Саргини гӯсфандро бо сирко даромехта, ба озахҳо гузошта, банданд, онҳоро дафъ мекунад.

ДАР БАЁНИ ДУШВОР ЗОДАН (ВАЛОДАТ)

Даво:

1. Ду мисқол тухми сабзии даштиро бихӯранд, Иншоаллоҳ зоданро осон мегардонад.

2. Агар шавҳарро ранҷонда бошад, оби шустаи пои шавҳарро авф хоста, исми «Алҳақ»-ро 100 маротиба такрор бикунанд, ҳафт култ бинӯшад. Агар Худо хоҳад ба тезӣ таваллуд мекунад.

3. Ду ним мисқол тухм ва пӯсти хушки бодирингро куфта бо об биёшоманд, зоданро осон кунад.

4. Гули бӯйимодарони дуруштбаргро дар об чӯшонда, дар он об нишинад, зоданро осон мегардонад.

5. Ду мисқол гули бӯйимодаронро дар об чӯшонда, он обро бинӯшад, зоданро осон мегардонад.

6. Дар рӯзҳои валодат бояд ғизоҳои беравған тановул намояд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ФОЛИҶ (ФАЛАҶ)

Нимаи бадани инсон рост ё чап, аз тори сар то нарангӯшти пой, шал ё карахт шуда, аз ҳаракат кардан мемонад. Сабаби ин мариз рехта шудани моддаи сарди тари кӯҳнашуда ба сарғаҳи асабҳо он нимаи бадан дар мағзи сар аст. Моддаи тари балғам сабабгор буда, гоҳо аз ғалабаи хун низ ба вучуд меояд.

Даво:

1. Испанди тарро дар оташ гарм карда, бо мудовомат гузошта банданд, барои фолич даво мешавад.
2. Беморро дар пӯсти нав аз бадани гург ҷудокарда, печонда арақ орад, Иншоаллоҳ шифо ёбад.
3. Ҳар рӯз як мисқол испандро бихӯрад, Иншоаллоҳ шифо ёбад.
4. Истеъмоли сир барои бемории фалаҷ давоест хуб.
5. Гӯшти заргӯшро бо тавшия кабоб карда, бо даргин, мурч, хардал ва тухми шибит, ки турш карда бошад, бихӯранд, фоличро дафъ кунад.
6. Пӯсти беруни тозаи чормағзро бо мисоли он барги ҳино куфта, ба мабдои асабҳо гузошта банданд, фоличро ба ибро меорад.
7. Чиҳил рӯз дар хонаи торик гӯшти парранда ва чагалдак бихӯрад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.
8. Ҳар рӯз ним мисқол қаланфури гарданакро куфта, бо об биёшоманд ва онро бӯй карда гарданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
9. Гӯшти хорпуштро бе намак муҳарро пухта, бо мо-ул-асал бихӯранд, фоличро шифо мебахшад.
10. Мурчро куфта, бо оби барги зуф бихӯранд ва бар он мудовомат намоянд, фоличро шифо мебахшад.
11. Гӯшти фохтак, кабутар ва гунҷишк давои хубест барои дафъи фолич.
12. Кӯршабпаракро дар равғани зайтун муҳарро пухта мехӯранд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ (ХАНОЗЕР)

Ҷароҳати гардану сина

Ин мариз ба сурати варами сахт ба гӯшт пайваст мебошад, ки бештар дар гардан ва беҳи он пайдо мешавад.

Даво:

1. Орди гандумро бо оби гашниз пухта, дамида, ба гулӯ банданд мудом, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.
2. Орди ҷавро низ бо оби гашниз хамир карда пухта банданд,

шифо меёбанд.

3. Даҳ рӯз як донг усораи (шарбат) наъно (пӯдинаи боғӣ) бо равғани гулисурх даромехта, дар бинӣ рӯзе се бор бирезанд, ханозери гарданро шифо мебахшад.

4. Барги гули хайриро (ғармаш) куфта, ба гулӯ гузошта банданд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

5. Сурбро дар ханозер мудом банданд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

6. Барги шоҳтутро дар об чӯшонда, ба он об ғарғара кунанд ва дар он мудовомат намоянд, ханозерро дафъ мекунад.

7. Гӯшти хорпуштро хоҳ муҳарро пухта бихӯранд, хоҳ гузошта банданд, ханозерро таҳлил медиҳад.

8. Гашнизи тарро куфта, бо орди боқило сиришта, ба ханозер гузошта банданд, шифо мебахшад.

9. Усораи каварро бо зифт даромехта, ба ханозер банданд, шифо ёбанд.

10. Гашнизи тарро куфта, бо орди ҷав сиришта, ба ханозер гузошта банданд, онро таҳлил медиҳад.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ УММ-УШ-ШАЙТОН (ШАЙТОН АЛАМИШ)

Инро бемории саръи кӯдакон меноманд. Сабаби беморӣ: ғалабаи хилти сафро (зардоб) бо таби гарми сӯзон мебошад.

Даво:

1. Ба андозаи донаи арзан қивоми ҷавдор дар шири модар ҳал карда, ба тифл бинӯшонанд, саръи онро шифо мебахшад.

2. Ҳар рӯз донаи биринҷ барин шилми болдирғонро (курушро) бо оби анор бихӯранд, шифо ёбанд.

3. Аз суми хар нигин сохта, дуо хонда дар ангӯшти тифл андозанд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

4. Аз пӯсти пешонаи хар гирифта, дуо хонанд ва дар гардани тифл овезанд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

ДАР БАЁНИ САРЪ (ПРИПАДКА)

Саръ ду навъ аст, яке бодӣ ва дигаре хунӣ. Хунӣ он бошад

фасоди қофил кунад ва агар бодӣ бошад, устухоне, ки дар саргини гург бошад гирифта, вақте ки Қамар дар бурчи Аторуд бошад, ба гардани масрӯъ (бемор) овезанд, шифо ёбад.

Навъи дигари давои таҷрибавӣ ин аст

Устухонро бо шири гов чӯшонида, дар дили наҳор хӯрад, шифо меёбад ва аз он се қатра ба бинии масрӯъ чаконанд, такрор ба 12 рӯз шифо ёбад.

Навъи дигари даво

Заҳраи гургро хушк карда, ба бинии бемор афшонанд, дар вақти гирифтори авҷи касал ҳамон замон аз беморӣ наҷот ёбад.

Давои навъи дигар аз барои масрӯъ

Касалии саръро мардуми ҳинду дар Ҳиндустон анвор гӯянд. Анвор ду навъ аст, яке хунӣ ва дигаре бодӣ. Агар аз хун аст, ўро аз раги қифол бикшоянд (яъне аз он раги қифол ба миқдори муайян хун гиранд) ва агар аз бод аст, онро давое кунанд.

Шахси анвор дафъатан беҳуш шавад ва аз даҳони ў кафк зоҳир шавад, дафъи анвор ин аст: биринҷи бинол ва бавли (пешоб) фил, бавли шутур ва бавли говро баробар ҳамроҳ карда силоя сохта ба вақти анвор (хуруҷи беморӣ) омадан се қатра дар бинӣ чаконанд, миёни чанд рӯз воқеъ шавад, аз иллат халос шавад ва аз рағани кунҷит, турушиҳо, гӯшт парҳез кунад. Дар вақти хӯрдан назди чоҳ, ҳавз ва оташ наравад, Иншоаллоҳ шифо ёбад.

Навъи дигари даво

Барои он поҷома (изор)-и хунолудеро, ки занон дар вақти ҳайз бо худ мегиранд, ҳар вақте ки анвор (беморӣ) пайдо мешавад, он поҷомаи хунолудро сӯзонда ва дуди онро дар бинии саръ расонанд, бо карами Худо шифо ёбанд, ки ин таҷриба бисёр озмуда шудааст.

Давои нави таҷрибашуда:

1. Шаб пеш аз хоб, миқдори нахӯди хурд барин мумиёро бо обе, ки дар он райҳон ҷӯшонда шуда бошад истеъмол кунад.
2. Малҳами хардал (гарчитса)-ро бо лаблабу доимо пухта хурад.
3. Дар вақти хурӯчи беморӣ мумиёро дар оби сирпиёз ҳал карда, як-ду қатра дар бинии мариз чаконед, иншоаллоҳ бо тезӣ ба ёд меояд.
4. Хар саҳар 100мл. шарбати зуфро бо каме асал омехта карда, ду дона мурчро кӯфта бихурад.
5. Бо санои маккӣ ҷилоб кунад ва аз раги қифол хун гирад, иншоаллоҳ шифо меёбад.
6. Рӯзе 4.5гр. тухми исфандро кӯфта орд карда, бо об фуру барад.
7. Гӯшти заргӯшро муҳаро пухта бо мурч, хардал (гарчитса), тухми шибит ва дарчим омехта карда бихурад, иншоаллоҳ шифо меёбад.
8. Қиёми ҷадворро рӯзе миқдори гандум истеъмол кунад ва дар оби гарм ҳал карда бо рағани зайтун якҷоя дар пешонӣ молад.
9. Қаламфули гарданро доимо дар таги забон монда мемакад ва бӯй мекунад.
10. Исфанд ва пудинаи лалмиро чун чилик мекашад.
11. Аз ҳалилои зард, кобулӣ ва ҳандӣ истифода барад беҳтарин ва аълотарин даво аст.

ДАР БАЁНИ ЗИҚ-УЛ НАФАС

Дар Ҳиндустон зиқ-ул-нафасро беш аз ҳама дар Бомбай ва Калкутта даво мекунад, зеро вазиши боди баҳр (уқёнус) ба ин мариз давоест хуб. Ин мариз дар боду ҳавои гарму сард хуруҷ карда, дар боду ҳавои мӯътадил ба нестӣ мерасад.

Ҷам-ҷам (илоҷи даво) чизест, ки ба монанди шақоқул марӣ, аммо ўро бисўзанд ё гардонида ба миқдори як мисқол дар 20 шабонарӯз 3 маротиба истеъмол намоянд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

Илоҷи дигари даво исфандро об кашида 3 рӯз сабоҳ дар дили наҳор бихӯранд, беҳ шаванд ва аз касалиҳои рӯда ва шуш ва ҷигар шифо ёбанд.

Илоҷи дигари даво (таҷрибавӣ)

Рӯзе дар наҳор, сабоҳ ва шом ним мисқол мумиёро бо сир, маъа ва ангубин бихӯранд, беҳ шаванд.

Илоҷи дигари даво: Исфандро «Мо-ул-асал» карда бихӯранд, аз сулфа, дарди сари аз рутубат пайдо шуда ва ҳамаи маризиҳои балғамӣ, сафровӣ ва савдоиро шифо мебахшад. «Мо-ул-асал»-ро ин тавр тайёр мекунанд: Оби ҷӯшондаи 12 мисқол исфандро бо як коса асал ва 7 коса об ҷӯшонда ба 4 коса биёранд ва истеъмол кунанд.

Давои нави таҷрибашуда:

- 1) 30гр. решаи ширинбияро бо 15гр. пӯстлохи дарахти санавбар, 15гр. барги шамбалид, 15гр. меваи розиёна ҳамаро кӯфта якҷоя карда, аз он 10граммро дар 200мл. оби ҷӯшомада 15 дақиқа тар мекунанд, баъд 5 дақиқа мечӯшонанд. 45 дақиқа дам дода, соф карда рӯзе 3 маротиба аз 50 то 80мл. менӯшанд.
- 2) Шамбалид (Мать и мачиха)-ро бо зуф ва решаи ширинбия аз ҳар кадом 20 грамӣ гирифта омехта мекунанд. Аз омехтаи он 10 гр.-ро дар 200мл. оби ҷӯшомада 15 дақиқа тар карда, 5 дақиқа дар оташи паст мечӯшонанд, 45 дақиқа дам дода, рӯзе аз 4 то 6 маротиба 50мл. менӯшанд.
- 3) 40гр. пӯстлохи дарахти санавбарро бо 30гр. барги зуф ва 30гр. шамбалид омехта карда, пас 10гр.-ро дар 200мл. оби ҷӯшомада 15 дақиқа тар карда, 5 дақиқа ҷӯшонда, 45 дақиқа дам дода, рӯзе аз 50 то 80мл. менӯшанд.
- 4) 15гр. барги шамбалид, 15гр. гули бӯйимодарон ва 15гр. решаи гули наврӯзӣ ҳамаро якҷоя карда, 2 қошуқча омехтаи ин растаниҳоро дар 200-250мл. оби ҷӯшомада, 5 дақиқа дар ҳарорати паст мечӯшонанд, баъд 15 дақиқа дам дода, соф карда, ҳар рӯз 3 маротиба ба миқдори 70 то 100мл. менӯшанд.

- 5) 7гр. бобунаро дар 150мл. об чӯшонда бо асал 3 маротиба 50мл. менӯшанд.
- 6) Рӯзе 7гр. самараи гози калони кӯҳиро кӯфта бо 100мл. оби гарм менӯшад.
- 7) 50гр. тухми зағерро бо 50гр. бодоми ширин, каме бирён карда, кӯфта бо як кило асал сиришта (омехта), рӯзе се маротиба як қошуқӣ аз он мехӯранд.
- 8) 20гр. шибити хушкро 5 дақиқа дар 250мл. об чушонда, рӯзе 3 маротиба аз 50 то 80мл. нӯшанд.
- 9) 4 қошуқ исфандро бо 4 қошуқ тухми зағер кӯфта дар як коса асал сиришта карда, рӯзе 3 маротиба як қошуқӣ хӯранд.
- 10) Қаламфури гарданро кӯфта орд карда, рӯзе як ё ду маротиба ба миқдори 3.5гр. дар даҳон партофта мемаканд, (мехуранд ё бо об фурӯ мебаранд).
- 11) Як қошуқча шарбати сабр (алоэ)-ро бо як қошуқча шарбати гашнизи сабз якҷоя карда мехӯранд. Зиққи нафасро, ки аз шаро (аллергия) бошад шифо мебахшад.
- 12) Ҳар саҳар 9гр. санои маккиро бо як қошуқ маска ва як пиёла оби чӯшомада хӯранд. Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

ДАР БОБИ ХАФАҚОН (ТАПИДАНИ ҚАЛБ)

Сабаби ин мариз аз хилтҳои бадбӯи мурдор ва ё бухороти ин гуна моддаҳо ба қалб расида, ба вучуд меояд. Ин беморӣ ду навъ аст. Аввал он ки дар хуни қалб ба амал меояд ва дуввум он ки дар дигар узв ба монанди меъда, майна, чигар, рӯдаҳо, захдон, шуш ва ё дар тамоми аъзо ба вучуд меояд.

Даво:

1. Истемоли санои маккӣ ба миқдори ду мисқол рӯзе дар дили наҳор (12-рӯз) давоест хубу аъло, барои тапидани дил.
2. Тапидани дил агар аз ғалабаи сардӣ ва рехта шудани ягон хилти рутубатнок бошад, истеъмоли кучала нафъ дорад.
3. Ҳар рӯз як қирот (донаи нахӯд барин) мумиёи тозаро бо обе, ки дар он зира чӯшонида шуда бошад, ҳал карда биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
4. Ҳар сабоҳ як каф куфтаи наъноро бо як пиёла оби чӯшомада биёшоманд Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Мағзи сари мурғобиро бо орди боқило даромехта, аз рӯ бар дил банданд ва биёшоманд, тапидани дилро ислоҳ мекунад.

6. Даҳ рӯз, ҳар сабоҳ даҳ дирам зарпечакро дар ним ратл шири навдӯшида тар карда, онро бо понздаҳ мисқол сиканчабин бинӯшанд, хафақонро дафъ мекунад.

7. Гашнизи хушкро куфта, як каф бо ним пиёла оби чӯшомада, биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

8. Истеъмоли писта, анҷир ва мавизи сиёҳ барои тапидани дил давои хуб аст.

9. Истеъмоли панҷ дирам райҳон дар давоми ҳафта давои хубест барои дафъи хафақон.

10. Ҳар рӯз панҷ дона ҳалиларо шикаста, дар об тар намуда, рӯзи дигар он обро биёшоманд, шифо меёбанд.

Даво барои тапидани дил аз ғалабаи сардӣ:

11. Ҳар рӯз то ба даҳ рӯз ним мисқол қаламфури гарданро куфта бо об биёшоманд, хафақонро дафъ мекунад.

12. Ҳар рӯз то ба даҳ рӯз чаҳор дирам гули садбарги сафедро чой карда биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

13. Ҳар рӯз ду дирам зираро куфта, бо сирко омехта биёшоманд, шифо ёбанд.

14. Аз навдаҳои ток мураббо тайёр карда бо қанди сафед истеъмол намоянд, хафақони савдовиро дафъ мекунад.

15. Истеъмоли лиму бо шакар, набот, қанд ва асал давои хуб аст.

ДАР БОБИ БЕМОРИИ ГУЛҶ (ГУЛҶЗИНДОНАК)

Даво:

1. Гулихайрӣ, сагангур, бобуна, ҳар серо дар сирко чӯшонда, аз буғи он тафӣ карда, нафас кашанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Агар ин беморӣ аз ғалабаи сардӣ бошад, ба шир равғани зард ҳамроҳ карда, чӯшонида ва гармо-гарм биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Заҳраи бақарро (гов) бо асал омехта, лесида бихӯранд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

4. Ду мисқол усораи исфандро бо шакар биёшоманд, барои дарди гулҶ давои хуб аст.

5. Меваи шоҳтутро бардавом бихӯранд, ба дарди гулӯ гирифтор намешаванд.

6. Гули ҳиноро куфта, аз рӯ ба гулӯ банданд ва биёшоманд, шифо меёбанд.

7. Турбро дар об чӯшонда, он обро бо сиканҷабин даромехта, бо он ғарғара кунанд, дарди гулӯи шадидро шифо мебахшад.

8. Лиму ва ҷавҳари он барои дарди гулӯ шифо мебахшад.

9. Қаланфури гарданро орд карда, фуру баранд, Иншоаллоҳ, шифои комил меёбанд.

ДАР БАЁНИ РЕХТАНИ МҶЙ (МҶЙИ САР)

Даво:

1. Даҳ дона тухми мурғро гирифта, дар об чӯшонед, баъди пухтан, зардии онро молиш дода, орд барин кунед ва дар зарфи хурди оҳанин дар болои оташ гузоред, то ки сӯхта, равшанаш ҷудо шавад ва он равшанро бардавом ба ҷойҳои рехтаи мҶЙ бимолед, Иншоаллоҳ мҶЙи нав мерӯяд.

2. Сирро бо меъёри муайян дар сиркои ангурӣ ҳал намоед ва доимо бо он мудовомат намоед, мҶЙи сафедро резонда мҶЙи сиёҳ мерӯяд.

3. Саргини ҷайраро бо равшани зайтун омехта, бар ҷойҳои рехтаи мҶЙ бимолед, Иншоаллоҳ мҶЙи нав мерӯяд.

4. Барг ва донаи мурудро дар об чӯшонда ва он обро бар сар бимолед, мҶЙро қавӣ, сиёҳ ва дароз мекунад.

5. Барги тари кунҷидро куфта, обашро гирифта, онро ба сар бирезед, мҶЙро дароз ва сиёҳ мекунад.

6. Саноро дар сирко бичӯшонед, ба хадде, ки қивом (қиём) ҳосил шавад, баъд ба мҶЙи сар гузошта бандед, Иншоаллоҳ мҶЙро аз рехтан нигоҳ медорад.

7. Гули садбарги сафедро бо ҳино якҷоя куфта ба сар бандед, мҶЙҳоро бақувват мекунад.

8. Решаи кунҷидро дар об чӯшонда, бо он об сарро бишӯянд, мҶЙро дароз ва сиёҳ мекунад.

9. Барги лаблабуро бо ҳино якҷоя куфта, ба сар банданд, мҶЙро мерӯёнад.

10. Ҳафт дона мағзи бодоми талхакро аз пӯсташ ҷудо карда,

дар ним пиёла об онро дуру дароз чӯшонда, баъд сарро бишӯянд, мӯйро дароз мекунад.

ДАР БАЁН ВА ИЛОЦИ БЕМОРИИ ЯРАҚОН (ЗАРДПАРВИН)

Ин мариз ду намуд дарад: ярақони зард ва ярақони сиёҳ. Сабаби ин мариз аз афзудани хилт (модда)-и саффо (зардоб) дар узвҳо мебошад. Таъсири ин хилт ба ҷигар, меъдаю рӯдаҳо ва талхаю (заҳра) дил мерасад.

Даво ва илоци он:

1. Ҳар рӯз се дона бодоми талхро шикаста, биёшоманд, аз дарди ярақон амон меёбанд.

2. Гули каду, барг ва тани роҳдавак, риши ҷуворимакка ҳар серо чӯшонда, аз он об бардавом биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Ҳафт дона моҳибачаро дар зарфе гузошта, об резанд, ҳаракати он моҳиҳоро бемор дуру дароз назора кунад, агар Худо хоҳад шифо меёбад.

4. Тарбузро бо сиканчабин бихӯранд шифо ёбанд.

5. Асалро бо ҳар навъе, ки набошад истеъмол намоянд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

6. Анори ширинро бардавом бихӯранд, шифо ёбанд.

7. Ҳар рӯз чаҳор дирам гули садбарги сафедро куфта, бо об биёшоманд, шифо ёбанд.

8. Пешоби кӯдакони солим ба ярақон давои хуб аст.

9. Ҳиноро бо ҳар роҳе, ки бошад, биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

10. Пиёзи ансулро бо асал биёшоманд, ярақонро дафъ кунад.

11. Пиёзро бо сирко пухта бихӯранд, шифо ёбанд.

12. Коҳуро бардавом биёшоманд, аз дарди ярақон халос шаванд.

13. Ҳар рӯз то ба даҳ рӯз як мисқол усораи оби барги бед ва ё барги офтобпарастро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

ДАР БАЁНИ ГАЗИДАНИ САГИ ДЕВОНА ВА ИЛОЦИ ОН

Аломати девонагии саг: чашмонаш сурх мешавад, луоб аз

даҳонаш равон аст, сар дар пеш афканда ва дум дар миёни ҳарду пойҳои худ дода, бар замин кашида, каловида-каловида меравад. Ба ҳар чиз, ки расад ҳамла мекунад, вале овоз намебарорад.

Сағони солим аз сағи девона мегурезанд, зеро ки ҳисси баланди эҳсос доранд.

Агар сағи девона касеро бигазад, баъди як ҳафта девонагӣ пайдо мешавад ва он кас танҳоиро интиҳоб карда, аз рӯшноӣ, обу оташ метарсад. Бемор то ба чил рӯз хавф дорад, агар шаби чилумро бо бедорию хуш гузаронад, муждаи наҷоти ӯ ҳаст.

Даво:

1. Бо тезӣ мӯйи инсониро сӯхта бо сирко соида ба ҷои сағи девона газида, гузошта банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

2. Ҳар рӯз ҳафт дирам сунбулро дар об ҷӯшонда, он обро биёшоманд шифо меёбад.

3. Сунбули тарро куфта, ба ҷои сағи девона газида гузошта банданд, агар Худо хоҳад шифо меёбад.

4. Якуним мисқол сиёҳдонро ҳар рӯз бихӯранд, захри газидаро даъф мекунад.

5. Доимо аз оби оҳантофта биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

БОБ ДАР БАЁНИ ФИШОРИ БАЛАНДИ ХУН ВА ИЛОҶИ ОН

Ин беморӣ аз ҳад зиёд тавлид шудани миқдори хун дар бадан ва таъсири манфии он ба миқоз мебошад. Аломати ин мариз: пурқувати ҷисм, гаронии сар, хамёза, пинакӣ, сустии шавқу ҳавас, ширинии даҳон, сурхии забон ва ранги пӯст, баромадани пучак дар бадан, дард кардани сар, баромадани хун аз буни дандонҳо ва бинӣ ва ғайраҳо.

Даво:

1. Ҳар сабоҳ дар дили наҳор ду мисқол барги санноӣ маккиро куфта бо ду мисқол шакар ва ё набот омехта бо як пиёла оби ҷӯшомада бинӯшанд ва аз болояш ба миқдори ҳаҷми се-чор чормағз маскаи тозаӣ говиро биёшоманд (то ба 12 рӯз), Иншоаллоҳ фишори баланди хунро ба эътидол меорад.

2. Рӯзе ду ва ё се маротиба дар давоми ҳафта, самари зиркро дар оби ҷӯшомада тар карда, каф зада ба миқдори 250гр бинӯшанд, фишори баланди хунро таҳлил мекунад.

3. Инсонҳои аз 60-сола поён, рағи қифолро бикшојанд (яъне хуни нештар гиранд), Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд (агар хунгиранда табиб бошад, на ҳар кас, то ки рағҳои хунгард ва хуни ғализро донанд).

4. Рӯзе 50 грамм усораи ҷавиро бо шакар истеъмол кунанд, давои хуб аст.

5. Мухалласро чой карда, ба ҷои чой бинӯшанд, шифо меёбанд.

6. Шафтолу, зардолу олуболу, коҳу, анори туруш, дуғ, қурут, лиму, тарбуз, челон, хуч ва татуму шоҳтут давои беҳтарин ва ғизои сабуку мувофиқ аст, барои муътадил намудани фишори баланди хун.

7. Усора (шарбат)-и барги бедро рӯзе ба миқдори 50 грамм дар давоми 10 рӯз биёшоманд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

8. Даҳ дирам бунафшаро дар об ҷӯшонда, он обро бинӯшанд, фишори баланди хунро ба эътидол меорад

9. Нӯшидани қаҳва ҷӯшиши хунро таскин мекунад.

10. Зардолуи хушк (ғулинг)-ро ҳамроҳи олучаи туршаки саҳроӣ дар об ҷӯшонда ва ё як шабонарӯз дар оби хуноки ҷӯшомада, тар карда рӯзе се маротиба дар дили наҳор ба миқдори 200 грамм биёшоманд, Иншоаллоҳ ғалаба ва ғалаёни хунро паст мекунад.

11. Шарбатеро, ки аз оби навдаҳои тоқ, бо каме шакар ба қавом оварда бошад, биёшоманд, шифо меёбанд.

12. Хучро шабонарӯз дар оби хуноки ҷӯшомада тар карда, ба ҷои чой биёшоманд, фишори баландро дар давоми як ҳафта, хеле паст мекунад.

13. Ҳар рӯз се мисқол матинҷро дар об ҷӯшонда, он обро бинӯшанд, ғалаби хунро ба эътидол меорад.

14. Ҳар рӯз даҳ дирам (50 грамм) оби чилмангӯштак (чавлӣ)-ро бо ду дирам набот ё шакар биёшоманд (тоба се рӯз), Иншоаллоҳ ғалабаи хунро паст мекунад.

15. Ангури турши норасида (нави ангури обак)-ро истеъмол намоянд ғалаён ва ҷӯшиши баланди хунро ба эътидол меорад.

16. Истеъмоли қавоми зирк ва таҳач ба миқдори донаи нахӯд, барои соф кардани хун аз моддаҳои ғализ давои хуб аст.

17. Охирин ва беҳтарин давои таҷрибавӣ ин ҷилоб бо Санои Маккӣ ва кушодани раги қифол, яъне хунгирӣ мебошад.
18. Як қошуқ гули дӯлоноро дар 200мл. оби ҷӯшомада 10 дақиқа дам мекунад, баъд 5 дақиқаи дигар мечӯшонанд. Як соат баъд аз хӯрок 3 маротиба аз 50 то 75мг. менӯшанд.
19. 30гр. гули бӯйимодаронро бо 15гр. гули дӯлона ва 15гр. барги зуф омехта карда, аз он як қошуқ дар 200мл. оби ҷӯшомада дам карда ду соат даҳонашро пӯшонда нигоҳ медоранд. Пас аз хунук шудан соф карда, рӯзе 2 маротиба ба миқдори 200мг. менӯшанд.
20. Бӯйимодарон 2 ҳисса, чойкаҳак 7 ҳисса, барги қулфинай (клубника) 1ҳисса, меваи арча ва хуч 0,5 ҳисса, ҳамаро омехта карда, аз омехтаи он ду ё се қошуқ дар ним литр оби ҷӯшомада рехта як шаб дар термос нигоҳ медоранд. Ҳар рӯз се маротиба 20-30 дақиқа пеш аз хӯрок аз 50 то 100мг. менӯшанд.
21. 35мл. оби ҷилмангуштакро бо як қошуқ шакар омехта карда, дар шиками холӣ, муддати як ҳафта менӯшанд.
22. 10гр. санои маккиро кӯфта орд карда, сахар як соат пеш аз хӯрок бо як қошуқ маска ва як пиёла оби ҷӯшомада мехуранд. Ним соат ҳеҷ чиз намехуранд.
23. Дар моҳҳои апрел, май, июн, июл ва август бо санои маккӣ ҷилоб карда, аз раги қифол хун мегиранд. Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.
24. Меваи дӯлоноро обҷӯш (компот) карда, баъд аз як соати хӯрок рӯзе 2-3 маротиба аз 100 то 200мг. менӯшанд.
25. Ним пиёла ё 25-30гр. меваи зирк (барбарис)-ро дар 0.5мл. оби ҷӯшомада як-ду соат дам дода, баъди хунук шудан ҷабида, оби онро рӯзе 2 маротиба ба миқдори аз 50 то 75мг. менӯшанд.

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ҶОНАҶАРОЁ (ГАНГРЕНА)

Даво:

1. Мағзи чормағзро ҳангоми дили наҳор хоида, ба ҷонаҷароё бимоланд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
2. Тухми турбро кӯфта, бо сирко омехта, ба захми ин беморӣ

банданд, шифо мебахшад.

3. Мавизро куфта, бо шароб хамир карда, ба ғонағароё, ки узвҳоро вайрон мекунад банданд, шифо бахшад.

4. Афюнро дар оби даҳони субҳгоҳӣ, дили наҳор тар карда, ба ин захм банданд, шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ ҚАЙ ВА ИЛОҶИ ОН

Пайдоиши қай аз се сабаб ба вуҷуд меояд: а) агар аз сабаби ғалабаи сафро (зардоб) бошад, қай бо ранги зард меояд; б) агар аз сабаби ғалабаи балғам бошад, қай бо ранги сафеди луобадор меояд; в) агар аз сабаби дар меъда ҷамъ шудани хилти савдо бошад, бо ранги сиёҳ зоҳир мегардад.

Қай кардан фоида дорад, зеро ки моддаҳои ғализи нодаркор аз меъда хориҷ шуда, сабуки меорад. Қайи аз ҳад зиёд, одамро ба ҳалокат мерасонад.

Даво:

1. Панҷ дирам об ва ё усораи наъно ва ё пӯдинаи обиро бо шарбати анор биёшоманд, қайи сафровиро дафъ мекунад.

2. Гули анор ва барги токро бо ҳам куфта, ба болои меъда гузошта банданд, шифо меёбанд.

3. Ҳар рӯз даҳ дирам оби чилангӯштакро бо ду дирам набот ва ё шакар биёшоманд, қайро манъ мекунад.

4. Самараи санҷидро бихӯранд, қайкуниро манъ мекунад.

5. Шибит (укроб)-ро бо асал бардавом бихӯранд, наҷот ёбанд.

6. Хӯрдани олӯболӯ, pista, анор, себи бихӣ, садбарги сафед, олӯи сиёҳ, себи турш, кокутӣ, ҷамилак ва самараи зирку татум давост хубу аъло барои дафъи қай кардан.

7. Хусусан, самараи татумро алоҳда кайд кардан ба маврид аст, ки бо оби сард бихӯранд, қайи сахтро дафъ мекунад ва барои касе, ки ҳамеша қай мекунад таом дар меъдааш наместонад, давои аввалину охири аст.

8. Ҳар рӯз ним мисқол қаланфури гарданро куфта, бо об биёшоманд, Иншоаллоҳ илати қайкуниро дафъ мекунад.

9. Гиёҳи роҳдавакро дар об ҷӯшонда, он обро биёшоманд, хун қай карданро шифо мебахшад.

10. Усора (шарбат)-и барги токро биёшоманд, хун қай карданро қатъ мегардонад.

ДАР БОБИ БЕМОРИИ ҚУБО (ХОРИШ ВА Ё ШУКУФАИ ПЎСТИ БАДАН (ЭКЗЕМА))

Ин беморӣ ду навъ аст: сурх ва сиёҳ. Сурхи он хоришаш камтар аст, ва сиёҳи он ғафстар ва хоришаш бисёр аст. Моддаи навъи сурхи он хуни мурдори оби шӯр аст ва моддаи навъи сиёҳаш хуни ғайри табиӣ мурдор, ки хоҳ аз хуни сӯхта бошад, хоҳ аз сафрои сӯхта ва хоҳ аз савдои сӯхта, ба тарафи пӯст рехта мегардад.

Даво:

1. Шилми бодоми талхро бо сирко даромехта ба шукуфа банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

2. Пиёз ва ё сирро куфта, бо асал бо шукуфаи пӯст банданд, шифо меёбанд.

3. Сиёҳдонро куфта, бо сирко даромехта, ба шукуфаи пӯст банданд, шифо ёбанд.

4. Олтингугирдро куфта, бо ҳинои куфта, даромехта, ба шукуфаи пӯст бимоланд, шифо ёбанд.

5. Оби чӯби тари токро, ки ҳангоми сӯхтан таровиш мекунад, ба шукуфаи пӯст банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

6. Даҳони фарангро (дар бозор мефурӯшанд) куфта, бо сирко омезиш дода, ба шукуфа банданд, шифо меёбанд.

7. Олтингургирдро бо шилми бодоми талх ва чурғот омезиш дода, ба шукуфаҳои пӯст банданд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

8. Пешоби инсониро, хусусан аз они кӯдаконро, биёшоманд ва ба пӯст моланд, шифо меёбанд.

9. Сабӯси гандумиро дар об чӯшонида, бо сирко ва асал сиришта, ба шукуфаҳои пӯст банданд, шифо ёбанд.

10. Оби турбро бардавом бар шукуфаи пӯст бимоланд, шифо ёбанд.

11. Оби даҳони инсонро ҳангоми дили наҳор бо саргини гунҷишк даромехта, ба шукуфаи пӯст бардавом бимоланд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

12. Наботро куфта, бо олтингургирд даромехта, ба шукуфаҳои

пӯст банданд, шифо меёбанд.

13. Гули сангро куфта, гузошта банданд, ҳар гуна шукуфаро шифо мебахшад.

БОБ ДАР БАЁНИ МАРИЗИ ҚУЛИНЧ (БЕМОРИИ РҶДАИ ҒАФС)

(апендицит)

Сабаби пайдоиши кулнич балғами ғафс ё омехта шудани моддаи бисёр часпанда ба он ё боди ғализи шаффоф, миёни ду табақаи рӯда ва ё дар даруни он банд шавад ва ё рехта шудани хилти сафро ба меъда аст.

Даво:

1. Хурӯси ҳафтсоларо кушта пар карда, бо пӯшташ куфта бо панҷ ратл об, як пиёла равғани маска ва ё равғани зарди гов чӯшонанд, то ба ду ним ратл об боқӣ монад, он гоҳ он обро биёшоманд, Иншоаллоҳ бемор шифо меёбаду дарунаш меравад.

2. Як бандча бобуна (ромашка)-ро дар ду ратл об чӯшонда, аз мақъад ҳуқна карда, рӯдаи ғафсро шӯянд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Равғани зарди говӣ ва ё равғани зағерро доғ карда, ба миқдори 250-300 грамм биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

4. 50 грамм равғани зайтунро бо шароб ва оби гарм биёшоманд, қулинҷро дафъ мекунад.

5. Ҳар рӯз як мисқол самар ва барги дарахти ғорро (лавровый лист) куфта, бо об биёшоманд, шифо меёбанд.

6. Ҳар рӯз панҷ мисқол райҳони хушкро дар об чӯшонда, биёшоманд, бодро таҳлил мекунад.

7. Ҳар рӯз як мисқол кокутӣ ва ё чимелаки хушкро куфта, бо об биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

8. Ҳар рӯз як дирам гулихайриро (ғармаш) куфта, бо як пиёла оби чӯшомада, биёшоманд, шифо меёбанд.

9. Ним мисқол ҳинои хушкро куфта, бо оби чӯшомада биёшоманд, шифо меёбанд.

10. Мухаласи хушкро куфта, як моҳ чой карда биёшоманд, дарди қулинҷ дафъ мешавад.

11. Мағзи бодоми ширинро бо анчир мудом бихӯранд, шифо ёбанд.

12. Решаи бодоми талхро дар об чӯшонда, он обро биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

13. Ҳар рӯз се дона бодоми талхро бо се қошук моуласал бихӯранд, аз дарди шадиди қулинҷ шифо меёбанд

14. Испанди тарро куфта, бо равғани шибит (укроб) бо мудовомат бар ноф ва таҳягоҳ бимоланд, қулинҷи кӯҳнаро даво мешавад.

15. Ғӯрраи алпамодиёнро куфта, бо оби чӯшомада биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо ёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ ЗАХМҲОИ МАСОНА (ХИЧАК) ВА ИЛОҶИ ОН

Даво:

1. Ҳар рӯз панҷ мисқол мағзи тухми харбуза ва кадуро бихӯранд, захми хичакро шифо мебахшад.

2. Решаи мармиҷонро чой карда, бардавом биёшоманд, Иншоаллоҳ санги хичакро резонда, шифо меёбад.

3. Решаи қамчинбутта, ки дар ботлоқу шибарзаминҳо мерӯяд (мӯйбофак ҳам мегӯянд), дар давоми 20 рӯз чой карда бихӯранд, санг, рег ва захмҳои гурдаю масонаро резонда, шифо мебахшад.

4. Ҳар рӯз як мисқол тухми зағирро куфта, бо об биёшоманд, захми масонаро шифо мебахшад.

5. Зардии тухми нимпухтаро бардавом бихӯранд, захми хичакро дафъ мекунад.

6. Ба миқдори донаи нахӯд мумиёро дар вақти пеш аз хоб бо ним пиёла шири тозадӯшида, бо қадаре асал ва ё шакар биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

7. Ҳар рӯз як мисқол тухми самари мӯрдро куфта бихӯранд, аз дарди масона эмин гарданд.

8. Шохҳои тугмачагулро бо шакар ва ё асал биҷӯшонанд ва бардавом биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

9. Се мисқол мағзи тозаи санавбарро бо тухми бодиринг куфта бихӯранд, захмҳои масонаро шифо мебахшад.

ДАР БАЁНИ РЕШАҶО (ЗАХМ)-И ЗАКАР ВА ХОЯ

Агар захм дар сӯрохӣ пайдо шавад, дар вақти омадани пешоб сӯзиш ва дард меафзояд.

Даво:

1. Заҳраи говро бо асал даромехта, дар захм ва сурохии закар резанд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
2. Усора (оби) барғҳои лаблабура ҷабида, ба сурохии закар чаконанд, шифо меёбанд.
3. Сабир (алоэ)-и хушкро куфта, ба захмҳои олати таносул бипошанд, шифо ёбанд.
4. Қалъаиро бо оби кашниз соида, он обро ба захми закар ва хоя бимоланд, шифо мебахшад.
5. Сурмаи тозаро бар захмҳои закар ва хоя бипошанд, сиҳати мебахшад.
6. Асалро бо равғани гулисурх даромехта, ба захмҳои рутубатнок бимоланд, шифо ёбанд.
7. Турбро куфта, бо асал даромехта, бар захмҳо бимоланд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ ЗАХМҶОИ БАЧАДОН ВА ИЛОҶИ ОН

Аломати ин беморӣ: сӯзишу дард дар мавзеи захм ва хориҷ шудани рим (зардоб) аз роҳи фарҷ аст.

Илоҷ:

1. Асалро бо равғани гулисурх ва ё зайтун даромехта, бар захмҳо моланд ва ё аз тағ бардоранд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.
2. Усора (шарбат)-и сабир (алоэ)-ро бо асал омехта, аз тағ бардоранд ва ё дар захм моланд, шифо меёбанд.
3. Як дирам пӯки сафеди дарахтро соида, бо моуласал бардавом биёшоманд, захм ва реши бачадонро шифо мебахшад.
4. Қалъаиро бо оби кашниз соида, он обро ба захмҳои бачадон бимоланд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ ҲАЙЗИ БАСТАИ ЗАНОН

Даво:

1. Ду мисқол пӯдинаи кӯҳиро дар об ҷӯшонда, бо сирко онро даромехта биёшоманд, ҳайзи бастаро мекушояд.

2. Ҳар рӯз даҳ мисқол (50 грамм) усораи барги зулфро бо асали тоза биёшоманд, бечо равон шудани хуни ҳайзро қатъ мекунад.

3. Занҳои хунукмиқоз ду дирам ва занҳои гарммиқоз ним дирам сиёҳдонро ҳар рӯз бихӯранд, ҳайзи бастаро равон мекунад.

4. Сурмаро занҳо аз тағ бардоранд, ҳайзи равонро қатъ мекунад

5. Саргини бузро бо моуласал даромехта, бихӯранд ҳайзи бастаро мекушояд.

6. Заҳраи гов, буз ва ё гӯсфандро занҳо аз тағ бардоранд, ҳайзро равон мекунад.

7. Ҷамилакро ҷӯшонда, занҳо дар он об нишинанд, ҳайзи басташон равон мегардад.

8. Гиёҳи сагангури зардро куфта, занҳо аз тағ бардоранд, ҳайзи беҳуда равонро қатъ мекунад.

ДАР ИЛОҶИ УЗВИ СҶХТА (АЗ ОТАШ)

Даво:

1. Усора, барги тар ва ё барги хушки зуфро бар узви сӯхта бимоланд ва ё куфта биёшоманд, сӯхтагиро шифо мебахшад ва намегузорад, ки обила кунад.

2. Мӯйи инсонро сӯхта, бо рағани зайтун сиришта, ба сӯхтагӣ гузошта банданд ё бимоланд, шифо мебахшад.

3. Кунҷидро куфта, ба сӯхтагӣ гузошта банданд, намегузорад, ки обила кунад ва дардаш сокин мешавад.

4. Оби бинии инсонро ба ҷои сӯхта бимоланд, ба тезӣ шифо меёбанд.

5. Елими пӯсти ҳайвонро дар об ҳал карда, ба сӯхтагии оташ гузошта банданд, шифо меёбад ва намегузорад, ки обила кунад.

6. Сафедии тухми мурғро бар сӯхтагӣ бимоланд, шифо мебахшад.

7. Ҳулбаро куфта, бар сӯхтагӣ гузошта банданд, шифо

меёбанд.

8. Хокистари пӯсти ҳайвонотро ба сӯхтагии оташ бимоланд, шифо мебахшад.

9. Барги тари мурудро куфта, ба сӯхтагӣ гузошта банданд, шифо меёбанд.

10. Равғани ангатро ба сӯхтаи обу оташ бимоланд, ба зудӣ шифо меёбанд.

ДАР БАЁНИ ҲИСОТ (САНГИ ГУРДА ВА ХИЧАК) ВА ИЛОҶИ ОН

Даво:

1. Бо тарзи чой, бардавом нӯшидани решаи мармиҷони кӯҳӣ, решаи қамчинбутта (мӯйбофак) барои резондани сангу қуми гурдаю хичак давои хуб аст.

2. Истеъмоли бардавоми пиёзи хом, харбуза, сабзӣ, шибит (укроб), тухми тарбуз, бодомии ширин, олуболу, шалғам, кунҷид, пӯдинаи кӯҳӣ, асал, наъно (пӯдинаи боғӣ) ва турб, ҳама гуна сангҳои дар гурда ва хичак бударо мерезонад.

3. Ҳар рӯз ҳафт дирам шибити хушк ва ё чордаҳ дирам шибити тарро, бо ҳар роҳе, ки набошад, биёшоманд, Иншоаллоҳ дар давоми як ҳафта санг ва реги гурда ва хичакро мерезонад.

4. Ҳар рӯз як дирам хокистари чӯби ангури сафедро бо об бихӯранд, санги масонаро мерезонад.

5. Ҳар рӯз як мисқол самари ғорро (лавровый лист) куфта, бо оби чӯшомада биёшоманд, сангҳои гурда ва масонаро мерезонад.

6. Барг, гул ва решаи тари офтобпарастро куфта, фишурда, обашро гирифта, аз он об ду мисқол (ду-се қошуқ) бинӯшанд, дар давоми даҳ рӯз сангҳои гурда ва хичакро мерезонад.

7. Ҳар рӯз, пайваста ба дувоздаҳ рӯз, ду дирам сиёҳдонро бо об ва асал бихӯранд, Иншоаллоҳ сангҳои гурда ва хичакро мерезонад.

8. Ҳар рӯз, то ба даҳ рӯз, чаҳор дирам кунҷидро куфта, аз он шира кашанд ва он шираро бо набот ва ё асал биёшоманд, Иншоаллоҳ сангҳои гурда ва хичакро мерезонад.

9. Ҳар рӯз, пайваста ба дувоздаҳ рӯз, ду-се мисқол равғани бодомии талхро бо обе, ки дар он шибит чӯшонда шуда бошад,

биёшоманд, санги гурда ва масонаро, Иншоаллоҳ мерезонад.

10. Даруни турби калонро куфта, асал пур кунанд ва як шабонарӯз нигоҳ дошта, баъд он асалро биёшоманд ва ин корро як ҳафта давом диҳанду баъди он ҳар субҳ дар дили наҳор як каф ба миқдори як кашидани нос барин наънои куфтаре бо як пиёла оби гарми ҷӯшомада, истемол намоянд, Иншоаллоҳ ҳар гуна дарди гурда ва хичак эъмин мегарданд.

11. Истеъмоли мо-ул-асал ба газаки гурдаю меъда, хичаку рӯда давои хуб мебошад.

12. Чордах мисқол равғани зайтунро бо шароб ва оби гарм биёшоманд, агар Худо хоҳад санги гурда ва хичакро майда карда, дар давоми ҳафта мерезонад.

13. Даруни тарбузро кофта берун карда, дар он тухми шалғам пур кунанд ва даҳонашро бо пораи турб маҳкам намуда, дар хамир печонда, дар зери оташ бипазанд ва баъд он тухми пухтаро як ҳафта, пай дар пай бо асал бихӯранд, Иншоаллоҳ санги гурда ва хичакро майда карда мерезонад.

14. Ҳар рӯз даҳ қирот заъфаронро бо асал бихӯранд, санги гурда ва масонаро майда карда мерезонад.

15. Шилми олуболу ва гелосро дар давоми дувоздах рӯз бардавом биёшоманд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

16. Як тӯла (як кафи даст) тухми зағирро дар як ратл оби ҷӯшомада тар карда, онро бо тухмаш се рӯз бихӯранд, Иншоаллоҳ ҳама гуна сангҳои гурда ва хичакро майда карда, мерезонанд.

17. Тухми мавизро дур карда, ба ҷои он дар ҳар адади мавиз як дона мурчи нокуфтаре чой карда, хоида бихӯранд ва бо он даҳ рӯз мудовомат намоянд, Иншоаллоҳ санги гурда ва масонаро майда карда, ҳамроҳи пешоб мерезонад.

БОБ ДАР БАЁНИ ХОРИШИ БЕОБИЛАИ ПЎСТ ВА ИЛОҶИ ОН

Даво:

1. Дар илоҷи аввал мариз бояд, аз хӯроқиҳои тез, турш, тари рутубатнок ба монанди дӯғу ҷурғот, лӯбиғи ва биринҷи парҳез кунад.

2. Тухми бодирингро ҳамроҳи олтингӯгирд, омезиш дода, бардавом бар ҷойи хориш бимоланд, Иншоаллоҳ шифо меёбанд.

3. Ҳар рӯз ду дона олтингӯгирдро куфта, то ба чаҳор рӯз бо

тухми мурғи нимпухта даромехта бихӯранд, хориши баданро таскин медиҳад.

4. Кашнизи тарро бо нони хушк якҷоя куфта, ба хориши бадан бимоланд, шифо меёбанд.

5. Ҳар рӯз то ба даҳ рӯз ду дирам барги саннои маккиро дар оби чӯшомада, як шабонарӯз тар карда, биёшоманд ва парҳез кунад, аз хориши бадан халос мешаванд.

6. Дар моҳи ҳамал (охири майю аввали июн) бо саннои макки чилоб кунад ва баъдан аз раги қифол хуни нештар гирад, Иншоаллоҳ аз маризҳои пӯсту асаб наҷот меёбад.

7. Муми занбӯри асалро дар рағани бунафша ҳал карда, ба хоришҳои бадан бимоланд, шифо мебахшад.

8. Зоки сафедро куфта, бо оби гашниз даромехта, ба мавзеи хориш бимоланд, хоришро дафъ мекунад.

9. Гули маҳсарро бо сирко сиришта, ба бадан бимоланд, хоришро дафъ мекунад.

10. Санноро дар сирко ба ҳадде бичӯшонанд, ки қиём шавад, баъд онро бар мавзеи хориш моланд, шифо меёбанд.

11. Ошомидани мо-ул-асал аз наъно ва исфанд тайёр карда, барои хориши бадан давои хуби таҷрибашуда аст.

12. Заҳраи говро бо асал даромехта лесида бихӯранд ва бар хориш бимоланд, Иншоаллоҳ шифои комил меёбанд.

13. Чилангӯштакро куфта, бо орди ҷав хамир карда, ба ҷои хориш банданд, шифо меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ ЛОҒАРИИ ГУРДА (ГУРДАИ ФАРОМАДА) ВА ИЛОҶИ ОН

Бо сабаби ҳарорати баланди гурда, рағани он гудохта шуда, ҳамроҳи пешоб хориҷ мешавад ва бинобар таҳлил додан ҷавҳари онро коста ва лоғар мегардонад.

Лоғарии гурда аз бисёрии ҷимоъ низ сар мезанад. Аломати ин мариз чунин аст: бисёрии пешоб ва сафедии он, дарди пушт ва камаргоҳ, лоғарии бадан, камии шаҳвати боҳ низ мебошад. Дар баъзе ҳолатҳо дарди сар ва хирагии чашм низ рӯй медиҳад. **Илоҷи ин мариз:**

1. Хӯрдани анҷир, мавизи сиёҳ, бодоми шириндона ва мағзи

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____

донаи офтобпараст (ҳалвои офтобпарастӣ) барои гурдаи лоғар нафъовар мебошад.

2. Мағзи пистаро бо пӯсти беруни он якҷоя куфта, бихӯранд, лоғарии гурдаро шифо мебахшад ва гурда равған мебандад.

3. Ҳар рӯз дар давоми чиҳил рӯз панҷ мисқол (25 грамм) мағзи тухми кадуро бихӯранд, лоғарии гурдаро бартараф мекунад.

4. Мағзи чормағзро бо асал мураббо карда бихӯранд, Иншоаллоҳ гурдаи лоғарро фарбеҳ мегардонад.

ДАР ИЛОҶИ НОРИ ФОРСӢ, НАМЛА, НОСУР, ҚУТУР ВА ШУКУФА

Нори форсӣ, донаест дар бадан пайдо шуда, ба атрофи худ сироят мекунад, то он ки хушкреша (карахт) мебандад ва сӯзиш пайдо мешавад. Дар аввал сурх ва ранги оташро мегирад. Бинобар ин, нор — оташ, яъне оташи форсист.

Намла, яъне мӯрча. Дона ва обилаҳои сӯзишдор дар бадан пайдо мешавад. Ин обилаҳо бо ҳам пайваст гардида, газидани мӯрчаро мемонад.

Намаш. Доғи сиёҳранги моил ба сурхӣ, ки дар таги пӯст пайдо мешавад, баъзан дар болои пӯст ҳам зуҳур мекунад.

Носур. Заҳми кӯҳнаи чуқур фурурафта аст ва ҳамеша аз он зардоб равон мешавад. Носур ба устухон ҳам сироят мекунад.

ДАВОҲОИ ТАҶРИБАШУДА ОИДИ НОРИ ФОРСӢ, НАМЛА, НАМАШ, НОСУР, ҚУТУР, ШУКУФА ВА ХОРИШ (ЧЕСОТКА и ПСАРИАЗ) ТАРЗИ МУАЙЯН КАРДАНИ БЕМОРИҲОИ ПУСТ

Дар асоси ташхиси тибби муосир ва ниёгон, бемор бояд аввал донад, ки бемориаш кадом аст. Бисёре аз духтурон ба хулосае омаданд, ки бемориҳои намла, намаш, қубо, қутур, қубо (экзема ва псориаз) табобатнашаванда аст.

ЭКЗЕМА ВА ПСОРИЗА ТАБОБАТШАВАНДА АСТ

Дар дастхатҳои тибби бобоям Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ тарзи

табобати ин намуд бемориҳо пурра зикр карда шудааст. Банда муҳаққиқи ҳамин китоб даҳҳо нафарони гирифтори ин намуди беморию аз рӯи тавсияҳои бобоям табобат намудам. Духтари худам, мубталои ин беморӣ гашта буд. Духтурон иброз доштанд, ки ин беморӣ табобатнашаванда аст. Бо мадади Ҳақ Субҳона Таъоло дардаш шифо ёфт. Шахсоне, ки ба хориҷа рафта табобат гирифта шифо наёфта буданд, бо усули ин табобат шифои комил ёфтанд.

Намунаи яке аз давоҳо:

1) Ҷилоб бо санои маккӣ; 2) хун гирифтани аз раги борелиқ ё қифол; 3) Тайёр кардани маъҷун (доруи омехта) аз тухми турб, сиёҳдона, лохчаи бед, пардаи тухм, хардил (горчитса), навшотир, даҳони фаранг, гугирд (олингугирд), ҳамаро якҷоя кӯфта орд карда омехта мекунад. Аз ин омехта як қошуқ гирифта, сирпиёзи кӯфта, асал ва сиркои ангурӣ дар бадани бемор мемоланд. Баъд аз сурх шудан ва ё каме ҷароҳат рағани сиёҳдоноро молида дар гармӣ медоред. (Огоҳӣ: агар миқдори ин маводҳоро нодуруст гиред, ба ҷойи шифо зарар мерасонед)...

1. Панҷ мисқол тухми (ғӯрра) турбро орд карда, бо хокистари (лаҳча) навдаҳои борики бед, ҳамроҳ бо асал ва сирко бар мавзеи беморӣ се маротиба бандед ва ё молед, Иншоаллоҳ шифои комил меёбед.

2. Барг ва решаи зуфро бо асалу сирко якҷоя карда ба ин 7 намуд беморӣ се-чор маротиба молед, шифо меёбед.

3. Хокистари навдаҳои бедро бо пардаи сафедаи даруни тухми мурғ ва сирко ҳамин карда, ба ин бемориҳо бандед, Иншоаллоҳ шифо меёбед.

4. Оби ҷӯби тари токро, ки дар вақти сӯхтан метаровад, ба ин бемориҳо гармо-гарм молед, шифо меёбед.

5. Ҳар рӯз дар давоми як моҳ соати 12-и шаб ба миқдори донаи нахӯд мумиёи тозаро бо шароби соф истеъмол кунед, аз бемории носур халос мешавед.

6. Заҳраи говро бо асал омехта карда, ба мавзеи беморӣ бимоланд ва лесиди бихӯранд, шифо меёбанд.

БОБ ДАР БАЁНИ БАВОСИР (ГЕМОРОЙ)

Донаест, ки бинобар зиёд будани рутубати бадан дар рағҳои мақъад, аз хуни ғализи савдовӣ пайдо мешавад.

Даво: (пахрез гарави саломатист)

1. Қавоми парпиро ба миқдори донаи гандум, рӯзе ду маротиба истеъмол карда, сонӣ дар пахта тар карда гармогарм дар мақъад бардорад, Иншоаллоҳ шифо меёбад.

2. Ҳар рӯз ду дирҳам (2,5г) тухми ҳулбаро дар об чушонда, он обро боа сал як моҳ бинӯшад, шифо меёбад.

3. Тухми ҳулбаро марҳам карда, аз тағ бардорад.

4. Каждумро бо сабир (алоэ) марҳам карда, аз тағбардорад.

5. Ҳар ҳафта ду маротиба ба миқдори донаи наҳуд мумиёро бо рағани зарди говӣ бихӯрад, аз бавосири бодӣ наҷот меёбад.

6. Даҳ рӯз, рӯзе як маротиба дар болои хуни гарми хук шине два даҳ рӯзи дигар, рӯзе якбор гӯшти хукро гарм карда, дар мақъад бардоред шифо меёбед.

7. Даҳ рӯз, рӯзе се бор қаламфули гарданро орд карда, бо талҳаи гов марҳам сохта ба мақъад бандед, шифо меёбед (мизочатонро донед, ки ин давоҳо ба мизоч вобаста аст).

ДАР БАЁНИ БЕМОРИИ ДИАБЕТИ ҚАНД (ФАСОДИИ ХУН)

Даво: Мавлавӣ мефармояд:

1. Соле камаш ду маротиба дар моҳи май-июн бо санои маккӣ қилоб кунед ва пас аз як ҳафта аз рағи қифол хуни нештар гиред, Иншоаллоҳ шифои комил меёбед.

2. Як ва ё ду моҳ ба чойи нон аз растании кинг истеъмол кунед (Кинг дар кӯҳистони Ромит фаровон аст), шифо меёбед.

3. Гули бед ва қаламфули гарданро чой карда бардавом ба чойи чой нӯшед, шифо меёбед.

4. Решаи каварро орд карда, миқдори як кашидани нос бо як пиёла оби гарм рӯзе се маротиба як моҳ нӯшед, Иншоаллоҳ шифо меёбед.

5. Дар моҳи май се маротиба дар ҳар як даҳрӯза аз панҷ узватон аз 10 то 18 замбӯри асал газад, Иншоаллоҳ шифои комил меёбед.

6. Донаи шафтолуру хушк карда, маҳин кӯфта ба миқдори як кашидани нос бо оби гарм 30 рӯз се маротиба хӯред, шифои комил меёбед.

7. Қаламфули гарданро 12 руз ба чойи чой истеъмол мекунад, 12 рузи дигар оби чӯшомада менушад ва 12 рузи дигар гулу навдаи зарбеду маҷнунбедро чой карда мегушад (ин даворо 3 модавом медиҳад).

8. Буғма, ҳулбу, аҷик, қаламфули гардан, кинг – ин панҷ маводро куфта орд карда бо ҳам омехта намуда, дар охир «Сураи ?ошия»-ро аз 44 то 101 маротиба хонда дам мекунад. Як қошуқ аз ин хока гирифта дар 100мл. оби чӯшомада тар мекунад, баъд аз як соат дору тайёр мешавад. Рӯзе 3 маротиба як қошуқчагӣ аз ҳамин дору пеш аз хӯрок менӯшад.

9. Қилмонгуштакро кӯфта шарбати онро миқдори 20мл. бо 2 қошуқча асал рӯзе як бор мехуред.

10. Аз қурбоқай обӣ, барги дарахти ғор (лавровый лист) ва барги беда лаби об беҳтарин даво тайёр кардан мумкин аст, Ки иншоаллоҳ баъди истеъмол шифо меёбед.

Эзоҳ: Доимо асабатонро ором нигоҳ доред, ҳулбу, буғма ва ғурраи гашнизро бо ҳам кӯфта орд ва дам карда 30 рӯз як маротибагӣ бо оби гарм нӯшад, шифои комил меёбед.

Шифо ба мизоҷи шумо вобаста аст. Агар онро надонед, ба муҳаққиқи ин китоб муроҷиат кунед, оиди ин беморӣ 40 намуди даво мавҷуд аст.

ШАРО (АЛЛЕРГИЯ)

1) 15гр. бобунаро бо 200мл. об 20-30 дақиқа мечӯшонанд, баъд рӯзе 3-4 маротиба 1 қошуқӣ менӯшанд.

2) 3-4гр. пӯсти хушк ё 6-8гр. барги сафедорро дар оби чӯшомада 15-20 дақиқа мечӯшонанд, баъд аз як соат соф карда, рӯзе 3-4 маротиба 100гр. менӯшанд.

3) 10гр. наъноро бо 100мл об 20-30 дақиқа мечӯшонанд, баъд

рӯзе 3 маротиба як қошуқӣ менӯшанд.

4) Як қошуқча талхакчорӯбро дар 100гр. оби чӯшомада дам карда, 2-3 соат = 3 маротиба 50мг. ним соат пеш аз хӯрок менӯшанд.

5) 20гр. чилбуғумро бо 200мл. оби чӯшомада дам карда, 20 дақиқа дам дода, дар як рӯз 3 маротиба аз 50 то 100мг. менӯшанд.

6) Барги қот 5гр. барги қоқ ё 10-15гр. барги тарро бо 200мл. оби чӯшомада то 30 дақиқа дам дода, 2-3 маротиба чун чой менӯшанд.

7) Як қошуқ ғурраи испандро бо 300мл. оби чӯшомада як соат дам дода, ҳар рӯз 100мг. 3 маротиба менӯшанд.

8) Як қошуқ шарбати сабр (алоэ)-ро бо як қошуқ оби гашнизи сабз якҷоя карда менӯшанд.

9) Агар аллергия дар пӯст бошад, оби алоэро бо оби гашниз ва сиркои ангурӣ омехта карда дар пӯст моланд.

10) Барг ва решаи зифро кӯфта ба шаро (аллергия) бандед.

11) Мағзи бодоми талхро кӯфта ба сирко ё шароб ба шаро бандед.

12) Хокистари навдаҳои борики бедро бо сирко хамир карда, ба шаро бандед.

13) Тухми бодирингро кӯфта ба шаро бандед.

14) Чилмангуштакро кӯфта, бо орди ҷав хамир карда банданд, шифо меёбанд.

ДАВО БАРОИ ҚОҒАР (ЗОП)

1. Қаламфули гарданро кӯфта орд карда рӯзе ду маротиба 2,5 гр. фуҷида обашро фуру барад, шифо меёбад.

2. решви кавро орд карда рӯзе 3,5 гр. Бо об фуру баранд.

3. Қурғошинро миқдори тумор дуо хонда дар гардан овезад ва ҳар саҳар аз хоб хеста бо он қурғошин маҳс кашанд

4. 21 рӯз 4,5 гр. Кӯфтаи тухми исфандро бо як пиёла оби чӯшомада фуру баранд, иншоаллоҳ шифо меёбанд.

5. Аз шароб (спирт)-и 70% бо пардаи дохили чормағз, беҳи тиллоӣ, қаламфули ҳиндӣ, кокутӣ, асал ва шарбати сибир (алоэ) дивои омехтаи моеъ тайёр карда, рӯзе 3 маротиба як қошуқча менӯшад, баъди 5 дақиқа як қошуқча маска мехӯрад. Иншоаллоҳ

шифои комил меёбад. (Тарзи тайёр кардани ин доруи омехтаро аз табибон маслиҳат пурсанд).

ЛУҚМАИ ҲАРОМ

Бо тарзи ихтисор аз газетаи «Чархи гардун» № 34 (522)
25.08.2006

Соли 2006 нашри дуҷуми китоби «Офтоби паси абрҳо» дар нашриёти «Сурушан» ба теъдоди 1000 нусха ба таъъ расид. Пас аз ҳашт моҳ «Сурат-китоб»-и «Офтоби паси абрҳо» дар дӯкону мағозаҳо пайдо шудан гирифт. Ашхоси қаллобу бандаи нафс ин китоби дорои аҳамияти ахлоқию таърихию бо теъдоди зиёд, бо роҳи нусхабардорӣ ба сурат чун «арвоҳкитоб» тартиб дода, ба фурӯш бароварданд. Расмҳои эшонҳои бузург, фарзандони Ҳазрати Мавлавӣ чунон сиёҳу бадсифат аксбардорӣ шудааст, ки ба акси инсон буданашон хонанда шубҳа мекунад. Агар нусхаҳои ин «арвоҳкитоб» барои мутолиа ба мамолики дигар бирасад, ба муаллифу ношир чӣ мегуфта бошанд? Рӯҳи поки Ҳазрати Мавлавӣ мададгор шуду дузди нусхабардор ёфт шуд.

Пас аз тафтиши кормандони прокуратураи шаҳри Душанбе ҷазо гирифт. Ҳамроҳи кормандони прокуратура ива полиси андози ш. Душанбе китобҳои ба дастафтадаи нусхабардоришуда аз дӯкону мағозаҳо мусодира карда шуданду тафтишот ҳоло давом дорад.

Гап дар санҷишу тафтиш нест, гап дар имону тақво, гап дар ҳақиқату адолат, гап дар ҳалолу ҳаром ва дар баёни рибохуриву қаллобӣ меравад. Шукри Худо, ки Ваҳдату Истиқлолиятро ба мо арзонӣ дошт ва бо ташаббуси Президенти мӯҳтарам, Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон давлати демократии ҳуқуқбунёдро барпо кардем. Чаро имрӯз аз тарафи баъзе афроди қаллоб қонуни давлат оид ба таъбу нашр ва ҳуқуқи муаллифон поймол мегардад? Нисбати олимону орифони бузург ба хоҳири нафси бад чунин беҳурматиҳо зоҳир мекунанд.

Хонандаи азиз, ин танҳо як мисол аст, ки банда аз сар гузаронидаам. Имрӯз ба дӯконҳои китобфурӯшии кӯчаҳою бозорҳо нигаред, чунин китобҳои аксбардоришуда хеле зиёданд, ки онҳо ҳам таҳкири муаллифонанду ҳам аз хонандагон.

Баъзе фурӯшандҳо дар сар сала ва ё тоқии сафед монда,

Гулчин аз тибби Мавло ба сад дарҳо даво _____
худро мӯъмину мусулмон ҳисобида, чунин китобҳои бадсифати нусхабардоршударо мефурӯшанд, ки онҳо дар асл дуздӣ ҳисоб мешаванд.

Магар ин ҳалол аст?

Охир фурӯшанда низ баробари нусхабардоранда дар назди Қонуни давлат ва Шариати Худованд чун дуздону гунаҳгорон ҷавоб хоҳанд дод.

БА КИТОБДУЗД

Аз риёкорӣ чу як гумкарда роҳ,
Пеши рӯҳи Авлиё кардӣ гуноҳ.
Дар ниқоби «нашр»-и «Панди Валӣ»,
Додай фанде ба фарзанди Валӣ.
Бе иқозат ҳамчунон дуздӣ китоб,
Карда нашру хӯрдаӣ музди китоб,
Ҷумла акси одамонро дар китоб,
Тирарӯй чоп кардаиву ҳам хароб.
Хотироти ҷумлагон кардӣ пареш,
Ҳам муаллиф гаштааст бо қалби реш.
Ман чӣ гӯям, эй Худо, ин фардро,
Ки раво дид баҳри ман ин дардро.
Бас гуноҳ дар номаи аъмол намуд,
Қимати эҷоди ман поймол намуд.
Ҳар кучо бинам китобамро табоҳ,
Аз димоғи ман барояд дуди оҳ.
Зарбаҳо зад дар дили бишкатаам,
Аз зиёни маънавияш хастаам,
Ё Иллоҳӣ, ин замон озурдаам,
Ҳукми ӯро ман ба ту биспурдаам.
Ту тавоно ҳастиву бинмо қабул,
Оҳи зори синаи Муҳаммадрасул.

Шарҳи луғат

1. Ангубин – Асал
2. Безуриёт – Бенасл, занҳо 6 намуд ва мардҳо 4 намуд мешаванд. Муҳаққиқи китоб ба ҳар як намудаш даво мефармояд.

3. Бобуна – Сафедгулак (ромашка)
4. Бодиҷон – Боқилаҷон.
5. Бодиён – Алпамодиён.
6. Базбос – Растание дар Ҳиндустон мерӯяд.
7. Гули хайрӣ – Фармаш.
8. Даҳони фаранг – Оксиди мис.(дар дӯконҳо ҳаст).
9. Даргин – Маҳсули дарахт (дар дӯконҳо ҳаст).
10. Дорчин – Дарахти чинӣ (дар дӯконҳо ҳаст).
11. Замч – Зоки сафед (дар дӯконҳо ҳаст).
12. Зангор – Зангори мис (дар дӯконҳо ҳаст).
13. Зарда – Сафро (талха)
14. Кофур – Доруи хушбӯй (дар дӯконҳо ҳаст).
15. Кабар – Кавар
16. Кондар – Растанӣ (дар дӯконҳо ҳаст).
17. Лақва – Фалаҷи рӯй.
18. Мисқол – 4,25грамм.
19. Мозу – Ғурраи дарахти ҳиндӣ.
20. Наъно – Пудинаи боғи.
21. Нил – Доруе, ки ранги кабуд дорад (дар дӯконҳо ҳаст).
22. Омос – Варам
23. Реш – Заҳми решадор
24. Ревоҷ - Чукурӣ.
25. Раги кофил – Раги даст, манбаи хуни ифлоси савдовӣ.
26. Раги қавин – Раги пой, ки барои муолиҷа аз он хун мегиранд.
27. Раги хоб – Раги ду шараёни гардан.
28. Раги рӯҳ - «Шараён».
29. Сиканчабин – Омехтаи сирко бо асал.
30. Сирко – Сиркоро аз ангур ва анҷир тайер мекунанд.
31. Сархишт (ширхишт) – Шакараки бед.
32. Сиёҳдона – Монанди ғурраи пиёз (дар дӯконҳо ҳаст).
33. Тутиё – Растание, ки чашмро равшан мекунад (дар дӯконҳо ҳаст).
34. Турша – Шилха.
35. Уди салиб – растании хушбӯй.
36. Уди ҳиндӣ – Сабир (алоэ).
37. Усора – Шарбати растанӣ.

38. Филфил – Мурч.
39. Фарч – узви модарзодагии зан.
40. Фалач – Шалдард.
41. Хамр – Шароб
42. Хардал – як навъ растанӣ (горчица).
43. Шараён – Сурхраг (раги ҷаҳанда).
44. Қаламфули гардан – Мехак (дар дӯконҳо ҳаст).
45. Ҳалилаи кобулӣ (зард) – доруи беҳтарин.
46. Ҳалилаи ҳиндӣ (сиёҳ) – доруи бебаҳо (дар бозорҳо ҳаст).
47. Дирҳам - 3,5 гр.

ДИҚҚАТ!!!

Хонандагони азиз, пайдоишу инкишофи 90% бемориҳо ба асаби инсон вобаста аст. Бемориҳои дарунию берунӣ (пӯст) ба табобат ниёз доранд. Табобатро табиб мефармояд. Табиб дар баробари табиб буданаш, таҷрибадидаю рӯҳшинос, ташхисгар (касалшинос) ва гиёҳшинос бошад, ки беморро дидан замон дар набвати аввал мизоҷ (мизоҷ)-и онро муайян кунад.

Сонӣ маризро шиносад ва сабаби пайдоишу замони пайдо шудани бемориро донад, ки сабабгор гармӣ, хунукӣ, рутубат, хушкӣ, хун, савдо, сафро ва ё балғам аст.

Шифо ёфтан ба боварию ихлоси самимӣ мӯҳтоҷ аст.

Аз ҳамин лиҳоз аз китобҳои Ҳазрати Мавлавӣ бо боварию қавию ихлоси самимӣ хонда, баъд истифода баред.

Агар муаммое пайдо шуд ба нишони зер муроҷиат кунед, табобат мекунам ва маслиҳатҳои муфид медиҳам.

Иншоаллоҳ дури мақсудро мечинед ва шифои комил меёбед.

Шаҳри Ваҳдат деҳаи Қирғизон хонаи № 40 ва ё шӯъбаи маорифи шаҳри Ваҳдат.

Муҳаммадрасул Иброҳимзода
(набери Ҳазрати Мавлавӣ)
Тел: 919-35-52-91; 919-56-19-03

МУНДАРИЧА

Гирдоваранда, мураттиб ва муҳаққиқ.....	3
Тавачҷӯҳ аз таҷриба.....	8
Шарофати рӯҳи валӣ	8
«Насабнома».....	10
Шарҳи ҳол.....	12
Харитаҳо.....	30
Намунаи дастхатҳои тиббии Мавлавӣ.....	33
Гулчин аз тибби Мавло.....	34
Мизоҷ.....	37
Кучала чист?.....	38
Хосияти давоҳо аз рӯи ранг.....	39
Хосияти давоҳо аз рӯи роиҳа.....	39
Хосияти давоҳо аз рӯи таъм.....	39
Фасл дар баёни нашудани фарзанд.....	40
Фасл дар баёни маъҷуноти шавҳатро зиёда кунад.....	45
Давоҳо барои простата (хунукзадагӣ).....	46
Фасли давои дарди сар ва шақиқа.....	48
Фасл: Шофа дар баёни давои чашм.....	49
Фасл дар баёни боди восил.....	50
Фасл дар баёни сӯзук.....	51
Фасл дар баёни доғи кунҷитак.....	51
Фасл дар баёни дарди дандон.....	51
Фасл дар баёни дарди шикам.....	52
Гулчини даво.....	52
Хосияти Санои Маккӣ.....	53
Тарзи ҷилоб кардан бо Санои Маккӣ.....	56
Ҷилоб.....	56
Хунгирӣ.....	57
Хосияти «Мо-ул-асал».....	57
Фасл дар баёни амрози пӯст.....	58
Барас.....	59
Фасл дар баёни касали саромос.....	61
Фасл: доруи дарди чашм.....	62
Фасл дар баёни давои дарди гӯш.....	65
Боб дар баёни бемориҳои рӯда (амъо).....	65
Боб дар баёни шошидан дар вақти хоб.....	66
Боб дар баёни бадбӯии даҳону бинӣ.....	67
Боб дар баёни варами ҷигар.....	67
Боб дар баёни варами сиёҳлавак.....	68
Боб дар баёни васваса.....	69
Давои дарди гурда.....	69
Боб дар баёни дарди меъда.....	70
Боб дар баёни дарди дил.....	71
Боб дар баёни бемории дидон (кирми шикам).....	72
Боб дар баёни думмал (пучак).....	74
Боб дар баёни бемории истиқоҳ.....	74

Боб дар баёни исҳол (рафтани дарун).....	75
Боб дар баёни бемории ишқ.....	75
Боб дар баёни банд шудани бавл (пешоб).....	76
Боб дар баёни бемории лақва (каҷ шудани рӯй).....	77
Боб дар баёни молихулиё.....	78
Боб дар баёни нафс-уд-дам (Хун кай кардан).....	79
Боб дар баёни фаромӯшхотирӣ.....	79
Боб дар баёни бемории рабв (дамкӯтаҳӣ).....	80
Боб дар баёни бемориҳои таб (ҳумо, вараҷа).....	80
Боб дар баёни бемории сурхоб (ҳумра).....	82
Боб дар баёни ҷароҳат ва илоҷи он.....	83
Боб дар баёни маризи махав.....	83
Боб дар баёни бемории ҷунун (демонагӣ).....	84
Боб дар баёни дарди раҳм (бачадон).....	85
Боб дар баёни дошта натавониستاني пешоб.....	86
Боб дар баёни назла ва илоҷи он.....	86
Боб дар баёни бемории сил.....	87
Боб дар баёни бокирагӣ.....	88
Боб дар баёни хоби сахти тӯлонии ғайрисолимӣ.....	89
Боб дар баёни дард ва варами хояҳо.....	89
Боб дар баёни лоғарии ҷисми солим.....	90
Боб дар баёни мағзи сар.....	91
Боб дар баёни дарди буғумҳо.....	91
Боб дар баёни бемории тарс.....	93
Боб дар баёни мустаҳкам нашудани зеҳн.....	93
Боб дар баёни кам шудани шири занон.....	93
Боб дар баёни камхунӣ.....	94
Боб дар баёни сустии мақъад.....	94
Боб дар баёни гаронии забон.....	95
Боб дар баёни бемории истирхо (аз ҳаракат мондани узв).....	96
Боб дар баёни маризи обилафаранг.....	97
Боб дар баёни пардаи ратқ.....	98
Боб дар баёни варами ва дарди зону.....	99
Боб дар баёни хуни бинӣ.....	99
Боб дар баёни бемории саратон (рак).....	100
Боб дар баёни бемории доғӣ (сибирская язва).....	101
Боб дар баёни бехобӣ.....	102
Боб дар баёни озах.....	102
Боб дар баёни душвор зодан.....	103
Боб дар баёни бемории фолич.....	103
Боб дар баёни ханозер.....	104
Боб дар баёни бемории умм-уш-шайтон.....	105
Боб дар баёни саръ (припадки).....	105
Боб дар баёни зиқ-ул-нафас.....	107
Боб дар баёни хафақон (тапидани дил).....	109
Боб дар баёни бемории гулӯ.....	110
Боб дар баёни рехтани мӯй.....	111
Боб дар баёни бемории ярақон (зардпарвин).....	112
Боб дар баёни газидани саги девона.....	112
Боб дар баёни фишори баланди хун.....	113

Боб дар баёни бемории ғонағаро.....	115
Боб дар баёни бемории қай ва илоҷи он.....	116
Боб дар баёни бемории қубо (экзема).....	117
Боб дар баёни маризи қулинҷ (апендитсин).....	118
Боб дар баёни захмҳои масона (хичак).....	119
Боб дар баёни решаҳои закар ва хоя.....	120
Боб дар баёни захмҳои бачадон.....	120
Боб дар баёни ҳайзи бастаи занон.....	120
Боб дар илоҷи узви сӯхта.....	120
Боб дар баёни ҳисот (санги гурда) ва илоҷи он.....	122
Боб дар баёни хориши пӯст.....	123
Боб дар баёни лоғарии гурда.....	124
Боб дар баёни нори форсӣ (псариаз).....	125
Боб Бавосир.....	127
Давои Диабети қанд.....	127
Давои Шаро (аллергия).....	128
Давои Ҷоғар (зоб).....	129
Луқмаи ҳаром.....	130
Луғат.....	131

**Мавлавӣ Муҳаммадсолеҳ
(Домуллои Сурхиён)**

ГУЛЧИН АЗ ТИББИ МАВЛО БА САД ДАРДҲО ДАВО

**Гирдоваранда, мураттиб ва муҳаққиқ:
Муҳаммадрасул Иброҳимзода**

Муҳаррири масъул: Абдулфатох Воҳидов
Муҳаррир: Раҷабмурод Ҷалилов
Муҳаррири техникӣ: Фирӯз Холов
Мусахҳаҳон: Тешабой Салоҳов
Саидмурод Искандарӣ

Ба матбаа 20.06.12 супурда шуд. Ба чопаш 20.07.12
имзо шуд. Андозаи 60x84 ¹/₃₂. Адади нашр 1000.
Нархаш шартномавӣ.

